

INSTITUTUL NAȚIONAL DE
STATISTICĂ
NATIONAL INSTITUTE OF STATISTICS

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Coordonatorul publicației:

Elena Mihaela IAGĂR - Vicepreședinte

Coordonatorii ediției:

Silvia PISICĂ - Director General
Direcția Generală de Demografie și Statistică Socială

Andreea CAMBIR - Director
Cornelia BARTI - Director Adjunct
Direcția de Statistică Socială

Autori:

Alina CUTURELA - Expert
Simona TOMA - Consilier
Alice Madeleine GHEORGHE - Expert
Cristina SIMION - Expert
Direcția de Statistică Socială

Tehnoredactare și machetare:

Alina CUTURELA - Expert
Simona TOMA - Consilier
Direcția de Statistică Socială

Pre-press și tipărire:

Direcția Generală de IT și Infrastructură Statistică
Direcția de Editare a Publicațiilor Statistice

Coordonatori:

Radu-Mugur OPREA - Director General
Vitty-Cristian CHIRAN - Director
Mihaela-Elena ȘTEFAN - Șef Serviciu

Pre-press:

Laurențiu MUNTEANU - Consilier

Publicația electronică pe CD-rom:

Daniela DANTE - Consilier

© **Coperta:** Alexandru POPESCU - Consilier

Institutul Național de Statistică
B-dul Libertății 16, sect. 5, București
Telefon: 0 2 1 3 1 7 7 7 7 0
Fax: 0 2 1 3 1 2 4 8 7 5
e-mail: romstat@insse.ro
<http://www.insse.ro>

© INS 2019

Reproducerea conținutului acestei publicații, integrală sau parțială, în forma originală sau modificată, precum și **stocarea** într-un sistem de regăsire sau **transmiterea** sub orice formă și prin orice mijloace **sunt interzise** fără autorizarea scrisă a **Institutului Național de Statistică**.

Utilizarea conținutului acestei publicații, cu titlu explicativ sau justificativ, în articole, studii, cărți este autorizată numai cu **indicarea clară și precisă a sursei**.

Vă rugăm
RECICLAȚI

ROMÂNIA
INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII
SOCIALE
ÎN ROMÂNIA,
ÎN ANUL 2018

2019

CUPRINS

INTRODUCERE	9
I. SĂRĂCIA	13
1.1 Distribuția sărăciei	13
1.2 Profilul sărăciei	16
1.3 Profunzimea sărăciei	21
1.3.1 Dispersia în jurul pragului de sărăcie	21
1.3.2 Indicele inegalității veniturilor	23
1.3.3 Deficitul median relativ	24
1.3.4 Coeficientul Gini	25
II. DEPRIVAREA MATERIALĂ	26
2.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic	27
2.2 Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată	29
2.3 Deprivarea materială din punct de vedere al calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit	30
III. RISCUL DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ	32
3.1 Profilul indicatorului AROPE	33
3.2 Deprivarea materială severă	36
3.3 Intensitatea foarte redusă a muncii	39
3.4 Intersecția componentelor indicatorului AROPE	40
IV. COMPARAȚII INTERNAȚIONALE	43
4.1 Distribuția sărăciei	43
4.2 Profilul sărăciei	46
4.2.1 Statutul ocupațional	46
4.2.2 Transferuri sociale	46
4.3 Profunzimea sărăciei	48
4.3.1 Indicele inegalității veniturilor	48
4.3.2 Deficitul median relativ	48
4.3.3 Coeficientul Gini	49
4.4 Deprivarea materială	50
4.4.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic	50
4.4.2 Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată	51
4.4.3 Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit	53
4.5 Riscul de sărăcie sau excluziune socială	55
4.5.1 Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială	55
4.5.2 Deprivarea materială severă	56
4.5.3 Intensitatea foarte redusă a muncii	56
TABELE ANEXE	61
GLOSAR	85

TABELE ÎN TEXT

1.	Rata sărăciei pe regiuni, în perioada 2015-2018.....	15
2.	Rata sărăciei pe statute ocupaționale și sexe, în anul 2018	17
3.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în anul 2018.....	21
4.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, pe sexe, în anul 2018.....	22
5.	Indicele inegalității veniturilor, în perioada 2015-2018	23
6.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după tipul gospodăriei, în perioada 2015-2018	35
7.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, după tipul gospodăriei, în perioada 2015-2018.....	37
8.	Componentele indicatorului AROPE și intersecțiile acestora, în perioada 2015-2018.....	42

GRAFICE ÎN TEXT

1.	Rata sărăciei și numărul persoanelor sărace, în perioada 2015-2018.....	13
2.	Rata sărăciei pe total, sexe și grupe de vârstă, în anul 2018	14
3.	Rata sărăciei pe regiuni de dezvoltare, în anul 2018	15
4.	Rata sărăciei după statutul ocupațional al persoanelor, în perioada 2015-2018	17
5.	Rata sărăciei după tipul gospodăriei, în anii 2015 și 2018.....	18
6.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, în perioada 2015-2018	20
7.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, după grupa de vârstă, în anul 2018	20
8.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în perioada 2015-2018	22
9.	Deficitul median relativ, după grupa de vârstă, în perioada 2015-2018	24
10.	Structura populației, după gradul de deprivare materială din punct de vedere economic, în anul 2018.....	28
11.	Ponderea persoanelor deprivare material din punct de vedere economic, după numărul problemelor, în perioada 2015-2018.....	28
12.	Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată, în anul 2018.....	29
13.	Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al condițiilor de locuit, în anul 2018.....	30
14.	Structura populației deprivare material din punct de vedere al condițiilor de locuit, în perioada 2015-2018	31
15.	Persoane cu risc de sărăcie sau excluziune socială pe principalele categorii ale populației, în anul 2018	33
16.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe total și sexe, în anul 2018	34

17.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă, în perioada 2015-2018	34
18.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2018	36
19.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, după grupa de vârstă, în perioada 2015-2018	37
20.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2018.....	38
21.	Ponderea persoanelor în vârstă de până la 60 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, după grupa de vârstă, în perioada 2015-2018	39
22.	Ponderea persoanelor aflate în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2018	40
23.	Evoluția celor trei componente ale riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), în perioada 2015-2018	41
24.	Intersecțiile componentelor indicatorului AROPE, în anul 2018.....	41
25.	Rata sărăciei în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	43
26.	Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	45
27.	Rata sărăciei după statutul ocupațional în unele state membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	46
28.	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv sau exclusiv pensiile), în anul 2017.....	47
29.	Indicele inegalității veniturilor în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	48
30.	Deficitul median relativ în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	49
31.	Coeficientul Gini în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	49
32.	Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	50
33.	Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	52
34.	Lipsa autoturismului personal din înzestrarea unor persoane, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	52
35.	Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	53
36.	Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe cu pereți sau podele deteriorate, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	54
37.	Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	55
38.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017.....	56
39.	Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	57

TABELE ANEXE

1.	Rata sărăciei după grupa de vârstă și statutul ocupațional ale persoanelor, pe sexe	61
2.	Rata sărăciei după tipul gospodăriei din care fac parte persoanele.....	62
3.	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale, după grupa de vârstă și sexul persoanelor.....	64
4.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, după grupa de vârstă și sexul persoanelor.....	65
5.	Indicatori specifici ai profunzimii sărăciei	66
6.	Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă și sexe	67
7.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materială din punct de vedere economic	69
8.	Ponderea persoanelor cărora le lipsesc bunuri de folosință îndelungată din cauza insuficienței resurselor	69
9.	Ponderea persoanelor după deficiențele locuinței, pe tipuri de deficiențe.....	69
10.	Deprivarea materială din punct de vedere economic	70
11.	Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată,	70
12.	Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit	70
13.	Persoane aflate în stare de deprivare materială severă, după grupa de vârstă și sexe	71
14.	Persoane în vârstă de până la 60 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, pe grupe de vârstă și sexe	72
15.	Principalii indicatori ai sărăciei relative în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	73
16.	Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	74
17.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	75
18.	Rata sărăciei după statutul ocupațional în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	76
19.	Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	77
20.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materială din punct de vedere economic, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	78
21.	Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu unele bunuri de folosință îndelungată, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	79
22.	Ponderea persoanelor cărora le lipsesc bunuri de folosință îndelungată din cauza insuficienței resurselor financiare, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	80
23.	Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	81

24.	Ponderea persoanelor după deficiențele locuinței, pe tipuri de deficiențe, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	82
25.	Persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe grupe de vârstă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	83
26.	Ponderea în total populație a persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă și a persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017	84

INTRODUCERE

Excluziunea socială afectează indivizi și comunități în moduri foarte diverse, care nu pornesc doar de la sărăcie – așa cum se consideră de obicei – ci și de la neintegrare socială cauzată de neparticiparea la relațiile sociale în care se implică majoritatea, de la lipsa unui loc de muncă, de la posibile disfuncționalități familiale, de la discriminare sau intoleranță etc. Excluziunea socială a unor persoane sau categorii de persoane are cauze numeroase și ia forme multiple, transmițându-se adeseori de la o generație la următoarea.

În acest sens, un deziderat foarte important al Uniunii Europene este promovarea incluziunii sociale sau, cu alte cuvinte, lupta împotriva sărăciei și excluziunii sociale, și se realizează prin stabilirea unor obiective specifice comun acceptate de toate statele, prin implementarea unor planuri naționale de acțiune prin care obiectivele să fie atinse și prin dezvoltarea unui sistem de măsurare și de raportare periodică a schimbărilor apărute.

Sistemul de indicatori statistici de incluziune socială

Monitorizarea progreselor realizate de statele membre ale UE în reducerea acestui flagel se realizează cu ajutorul unui sistem de indicatori statistici de incluziune socială, care permit măsurarea într-o manieră comparativă a evoluției fenomenului.

În vederea construirii unui set de indicatori care să asigure comparabilitatea între statele membre UE, la summitul de la Laeken din decembrie 2001, Consiliul European a aprobat o listă de 10 indicatori primari și 8 indicatori secundari pentru a oferi date statistice care să permită descrierea diverselor aspecte legate de incluziunea socială, aspecte ce aparțin unor domenii importante, și anume: sărăcia monetară și inegalitatea, ocuparea, starea de sănătate și educația. Acești 18 indicatori comuni pentru toate țările sunt completați de a treia categorie de indicatori, cei terțiari, care asigură posibilitatea estimării unor fenomene specifice diferitelor țări.

Stabilirea acestor indicatori a necesitat un efort deosebit, generat de multiplele scopuri cărora aceștia trebuie să le răspundă. În primul rând indicatorii de incluziune socială trebuie să identifice esența problemelor și să aibă o interpretare normativ acceptată. În al doilea rând aceștia trebuie să fie robusți și valizi din punct de vedere statistic, cu alte cuvinte să nu fluctueze din cauza unor fenomene irelevante pentru scopul pentru care au fost creați. Un alt criteriu important a fost stabilitatea și posibilitatea de a fi reactualizați periodic, în vederea evidențierii efectelor diferitelor politici sociale. Și nu în ultimul rând, indicatorii de incluziune socială trebuie să asigure comparabilitate între statele membre.

Ulterior acești indicatori au fost rafinați din punct de vedere metodologic, așa încât în anul 2006, Comitetul de protecție socială a aprobat un nou set de indicatori generali, al căror principal obiectiv a fost o mai bună măsurare a incluziunii sociale. Noua listă de indicatori aprobată conține 11 indicatori primari, 6 secundari (cu diverse dezagregări) și 13 indicatori de context. În practică, lista de indicatori primari a fost adaptată pentru a conține numai indicatorii cei mai importanți care descriu dimensiunile diferite ale sărăciei și excluziunii sociale. Câțiva indicatori care au fost în lista principală au fost transformați în indicatori secundari. Alții au fost incluși în lista indicatorilor de context.

În lucrarea de față sunt prezentate aspecte privind sărăcia și deprivarea materială utilizându-se indicatori generali care asigură comparabilitatea cu celelalte state membre ale UE.

Metoda de măsurare a sărăciei

Eurostat, Oficiul de statistică al UE, utilizează ca metodă de măsurare a sărăciei *metoda relativă*. Opțiunea pentru această metodă este fundamentată pe două considerente¹: (a) asigurarea tuturor cetățenilor europeni unui standard de viață cât mai înalt, corespunzător nivelului de dezvoltare economico-socială al fiecărui stat, nu doar un nivel minim de trai; (b) existența unor decalaje considerabile între stadiile de dezvoltare ale statelor, ceea ce face foarte dificilă definirea unui nivel de trai minim, unanim acceptabil în Uniune.

Sărăcia relativă este înțeleasă ca fiind situația unei persoane ale cărei resurse, în principal monetare, nu îi permit atingerea unui anumit nivel de bunăstare realizat de întreaga populație din țara respectivă. Pentru măsurarea acestei „stări” se utilizează un set complex de indicatori statistici, care descriu dimensiunea, incidența, profilul și gravitatea fenomenului sărăciei din fiecare țară, făcând posibilă totodată și comparația internațională. Indicatorul principal îl constituie venitul bănesc disponibil al unei persoane, într-un anumit moment de timp.

Potrivit acestei metode de estimare se determină persoanele ale căror resurse sunt mai mici comparativ cu restul populației, ceea ce nu înseamnă automat că resursele acestor persoane nu le permit acoperirea unui nivel minim de trai (ceea ce ar presupune starea de sărăcie în accepțiunea cea mai simplă). Din acest motiv, la nivelul UE indicatorii privind sărăcia relativă sunt intitulăți indicatori „ai riscului de sărăcie”.

În calitate de stat membru al UE, România a aplicat metodologia de estimare a sărăciei recomandată de Eurostat, în paralel cu dezvoltarea unui sistem național care se bazează însă pe metoda absolută² de estimare a sărăciei.

¹ Statistics in focus - Sărăcia monetară în noile state membre și în țările candidate, Eurostat, 2004

² Ministerul Muncii și Justiției Sociale este instituția responsabilă cu producerea statisticilor prin aplicarea metodei absolute de estimare a sărăciei

Pentru obținerea unei caracterizări cât mai complete a stării de sărăcie și incluziune socială este necesară extinderea analizei de la aspectele de deprivare monetară, la cele de deprivare non-monetară. Aceasta se referă la măsura în care o persoană poate desfășura o activitate potrivită aptitudinilor proprii, poate avea o alimentație adecvată, își poate permite condiții de locuit corespunzătoare, își poate asigura posesia unor bunuri de folosință îndelungată, precum și alte elemente care fac parte din standardul de viață oferit de societate la un moment dat. Existența sau absența unuia sau mai multor astfel de elemente are efect determinant asupra stării de sărăcie, profunzimii și severității acesteia.

Studierea depriverii materiale se realizează printr-o serie de indicatori specifici diferitelor aspecte avute în vedere.

Lucrarea de față reprezintă rezultatul eforturilor de testare, aplicare și analiză a metodologiei Eurostat de estimare a sărăciei relative în România și acoperă în principal indicatorii privind sărăcia monetară.

Sursa datelor

La nivelul Uniunii Europene, principalul instrument statistic de colectare a datelor pentru asigurarea informațiilor necesare măsurării sărăciei și excluziunii sociale îl reprezintă ancheta asupra veniturilor și condițiilor de viață (EU-SILC). Aceasta este o anchetă armonizată, toate țările membre fiind obligate să aplice regulamentele adoptate de Consiliul Europei în acest domeniu.

Ancheta are ca principale avantaje, următoarele:

- ✓ asigură comparabilitatea internațională a indicatorilor, prin folosirea acelorași definiții și clasificări;
- ✓ permite diseminarea rapidă a informațiilor prin impunerea pentru toate țările a unor termene unitare de raportare a datelor naționale;
- ✓ asigură un cadru flexibil la care fiecare țară își poate adapta regulamentele în vederea luării în considerare a specificului național;
- ✓ furnizează cei mai importanți indicatori de sărăcie, inclusiv ai celor care necesită date longitudinale, informații absolut necesare în compararea evoluției în timp a fenomenului sărăciei dintr-o țară.

Cadrul legislativ în baza căruia se desfășoară ancheta EU-SILC, este reprezentat în principal de Regulamentul nr. 1177/2003 al Parlamentului European și al Consiliului Europei referitor la venituri și condiții de viață. EU-SILC asigură producerea de statistici comunitare privind veniturile și condițiile de viață, prin două module (transversal și longitudinal de tip panel) utilizabile în caracterizarea sărăciei și incluziunii sociale la nivel național și european.

În România, cercetarea statistică europeană se numește **Ancheta asupra calității vieții (ACAV)** și are ca principal obiectiv producerea de date statistice detaliate utilizabile pentru caracterizarea condițiilor de viață ale populației. Aceasta se realizează prin colectarea unor informații care privesc diferite aspecte sociale: condițiile de locuit, starea de sănătate, educația, ocuparea forței de muncă, veniturile, dotarea locuinței cu diferite facilități și bunuri de folosință îndelungată etc.

Un alt obiectiv important al anchetei îl reprezintă estimarea nivelului sărăciei, utilizând metoda relativă, în care indicatorul de bunăstare utilizat este **venitul disponibil pe adult echivalent**, iar pragul de sărăcie este stabilit la 60% din mediana distribuției gospodăriilor după acest tip de venit.

Veniturile disponibile bănești se determină prin însumarea veniturilor realizate din toate sursele, fără însă a se include contravaloarea veniturilor în natură (contravaloarea autoconsumului din resursele proprii ale gospodăriilor, contravaloarea veniturilor în natură primite de salariați în cadrul contractelor colective de muncă și contravaloarea veniturilor în natură ale beneficiarilor de prestații sociale) din care se deduc impozitele, contribuțiile de asigurări sociale și alte plăți cu caracter obligatoriu.

Ancheta este organizată ca o cercetare prin sondaj de tip panel, ea permițând intervierea timp de 4 ani consecutivi a unui număr de circa 9000 de gospodării, pe baza datelor obținute fiind posibilă estimarea unui număr mare de indicatori transversali (în fiecare an) și longitudinali (cum ar fi rata sărăciei persistente). Eșantionul utilizat este de tip rotațional. Acesta este format din 4 sub-eșantioane din care, anual, un sub-eșantion iese din cercetare și se introduce un altul nou. În acest fel se asigură volumul de înregistrări necesar pentru obținerea estimațiilor reprezentative la nivelul fiecărui an și pe o perioadă de 4 ani consecutivi. Un eșantion longitudinal complet se obține după 4 ani consecutivi de desfășurare a anchetei.

*
* *

Datele utilizate în publicația "Dimensiuni ale incluziunii sociale în România, în anul 2018" au fost calculate utilizând populația rezidentă la 1 ianuarie a anului respectiv.

I. SĂRĂCIA

Sărăcia este situația în care se află acei oameni ale căror venituri sunt atât de scăzute încât le este imposibilă atingerea unui standard de viață considerat ca fiind acceptabil în societatea în care trăiesc, care se confruntă cu dezavantaje multiple legate de șomaj, venituri mici, condiții de locuit precare, îngrijirea inadecvată a sănătății și bariere în accesul la învățământ, cultură, sport și petrecerea timpului liber.

1.1 Distribuția sărăciei

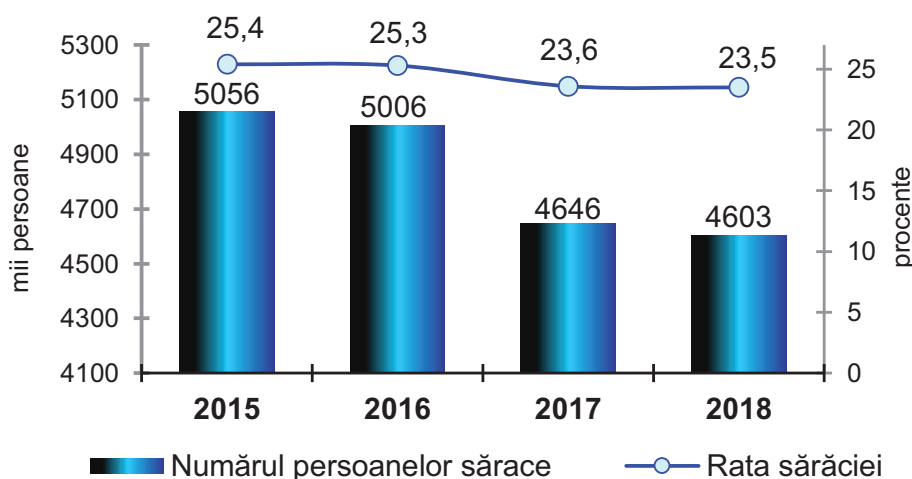
Rata sărăciei relative reprezintă ponderea persoanelor sărace (care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile) în totalul populației.

Estimată pe baza veniturilor totale disponibile, exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii ale gospodăriei, rata sărăciei relative a fost în anul 2018 de 23,5%. În valori absolute, numărul săracilor corespunzător acestei rate a fost de 4603 mii persoane.

Sub unul din patru locuitori ai României trăia într-o gospodărie ale cărei venituri erau mai mici decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent.

În perioada 2015-2018, rata sărăciei, estimată în raport cu pragul stabilit în funcție de nivelul și distribuția veniturilor din anul pentru care se face evaluarea s-a menținut la valori ridicate în anii 2015 și 2016 (25,4%, respectiv 25,3%), în ultimii doi ani însă a scăzut semnificativ (23,6% în 2017 și 23,5% în 2018).

Figura 1. **Rata sărăciei și numărul persoanelor sărace, în perioada 2015-2018**

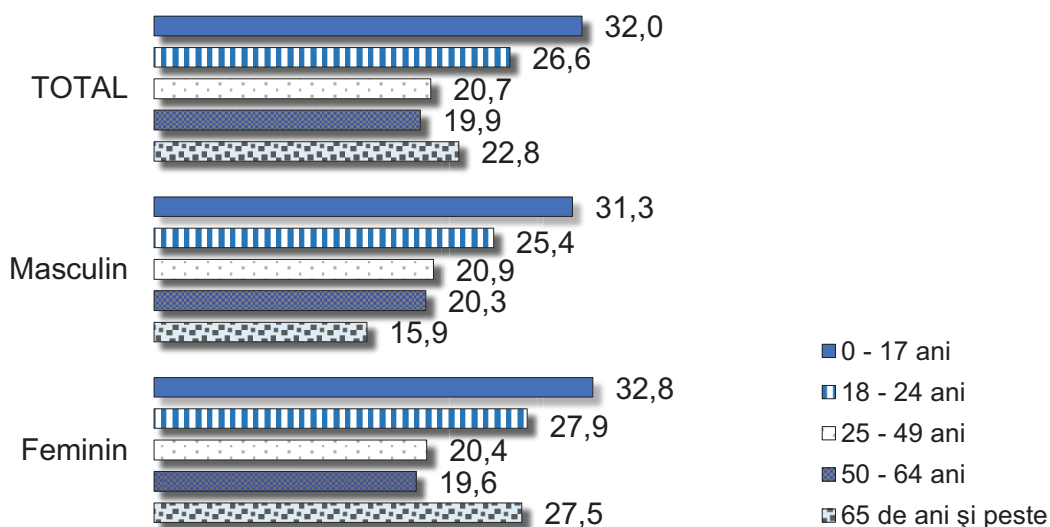

Analiza ratei sărăciei pe **sexe** în perioada 2015-2018, nu relevă diferențe semnificative între femei și bărbați. Riscul de sărăcie afectează însă cu intensitate diferită populația în funcție de **grupa de vârstă**, de capacitatea de muncă de care dispune și, evident, de veniturile dobândite.

Pe întreaga perioadă analizată, cea mai înaltă incidență a sărăciei s-a înregistrat în rândul copiilor și tinerilor în vârstă de până la 18 ani, circa o treime dintre aceștia s-au aflat sub pragul de sărăcie, mult peste nivelurile corespunzătoare adulților. Tendința perioadei s-a menținut descrescătoare la această grupă de vârstă, față de începutul perioadei înregistrându-se o diferență de 6,1 puncte procentuale, însă în ultimii doi ani a avut valori foarte apropiate (diferența fiind de 0,2 puncte procentuale). Starea de sărăcie în această perioadă s-a menținut la cote ridicate și la tinerii cu vârste între 18-24 ani, însă diferența față de începutul perioadei a fost de 8,4 puncte procentuale.

Populația vârstnică (65 ani și peste) este afectată într-o măsură mai redusă de sărăcie (1 din 5 dintre aceștia), nivelul ratei fiind inferior mediei pe ansamblul populației. În perioada 2015-2018, rata sărăciei în rândul vârstnicilor a înregistrat o creștere de 3,4 puncte procentuale.

Figura 2. **Rata sărăciei pe total, sexe și grupe de vârstă, în anul 2018 (%)**

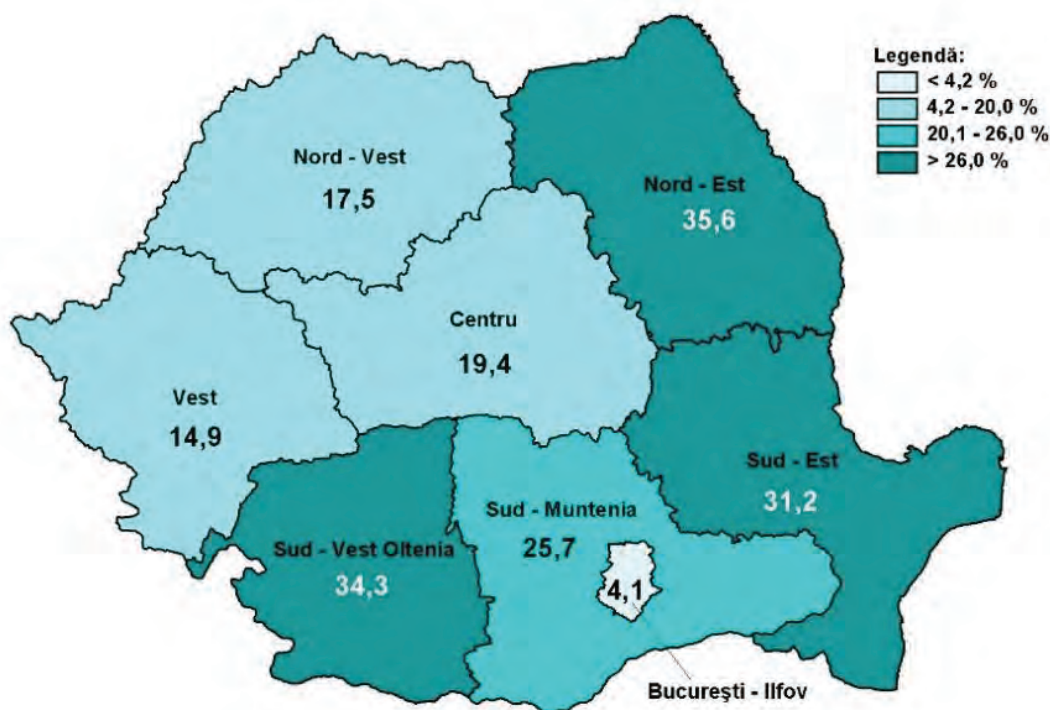

Urmărind evoluția ratei sărăciei pe sexe și grupe de vârstă în perioada 2015-2018, constatăm că acestea au evoluat diferit pe fiecare categorie. Cele mai pronunțate diferențe pe sexe le întâlnim la grupa 65 de ani și peste, unde în anul 2018, femeile au atins valori ale ratei sărăciei cu 11,6 puncte procentuale mai mari decât ale bărbaților, caracteristică ce se menține pe întreaga perioadă. Bărbații au fost mai afectați de sărăcie decât femeile la grupa de vârstă de 50-64 ani, dar într-o măsură mai redusă (20,3% față de 19,6%).

În perioada analizată se observă o tendință de scădere a ratei de sărăcie în rândul bărbaților comparativ cu cea a femeilor din grupa de vârstă 50-64 ani (de la 3,3 puncte procentuale în 2015 la 0,7 puncte procentuale în 2018).

Sărăcia este inegal distribuită și în profil **regional**. În anul 2018, rata sărăciei a fost de peste 8 ori mai mare în regiunile Nord-Est și Sud-Vest Oltenia, de peste 7 ori în regiunea Sud-Est și de peste 6 ori în Sud-Muntenia, decât în regiunea București-Ilfov.

Figura 3. **Rata sărăciei pe regiuni de dezvoltare, în anul 2018**

În anul 2018, cele mai mari rate ale sărăciei s-au înregistrat în regiunile Nord-Est (35,6%), Sud-Vest Oltenia (34,3%) și Sud-Est (31,2%), iar cea mai mică în București-Ilfov (4,1%).

Din analiza evoluției ratei sărăciei în anul 2018 față de 2015, se observă că cele mai mari scăderi s-au întâlnit în regiunile Vest și Sud-Muntenia (4,9 puncte procentuale fiecare), București - Ilfov și Nord - Vest (1,8 și respectiv 1,7 puncte procentuale).

Creșteri ale ratei sărăciei în perioada analizată s-au înregistrat în regiunea Sud-Vest Oltenia (2,2 puncte procentuale) și Centru (1,6 puncte procentuale).

Tabelul 1. **Rata sărăciei pe regiuni, în perioada 2015 - 2018**

Regiunea de dezvoltare	2015	2016	2017	2018
Nord – Est	35,9	36,1	33,4	35,6
Sud – Est	32,4	31,2	29,6	31,2
Sud – Muntenia	30,6	24,8	24,9	25,7
Sud – Vest Oltenia	32,1	34,2	33,4	34,3
Vest	19,8	25,1	21,4	14,9
Nord – Vest	19,2	17,1	19,0	17,5
Centru	17,8	20,8	17,3	19,4
București – Ilfov	5,9	10,2	6,1	4,1

1.2 Profilul sărăciei

Teoretic, în anumite condiții socio-economice, orice persoană, indiferent de situația ei particulară, poate deveni săracă pentru o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp. În cazul unor persoane, însă, riscul de a intra în sărăcie este totdeauna mare și aproape inevitabil. Este vorba de persoanele ale căror caracteristici fizice, psihice, educaționale, ocupaționale etc. le îngreunează accesul la nivelurile de bunăstare oferite de societate și le fac vulnerabile față de fenomenul sărăciei. La acestea se adaugă desigur și săracii de conjunctură, adică persoane afectate de unele schimbări de natură să influențeze piața muncii sau dezvoltarea generală a societății la un moment dat.

Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor, precum și **tipurile de gospodării** în care trăiesc, constituie factori de influență, adesea determinanți, ai apariției și creșterii riscului de sărăcie.

Existența unei ocupații, și în general **statutul ocupațional**, reprezintă o caracteristică de cea mai mare însemnătate în crearea unui cadru de viață care să asigure bunăstarea sau sărăcia persoanelor respective. De aici rezultă și diferențierile importante existente între ratele de sărăcie ale diferitelor categorii socio-ocupaționale.

O primă distincție în analiză se poate face din punctul de vedere al existenței unei ocupații care să ofere posibilitatea realizării unor venituri. În acest caz putem observa că, pe ansamblu, în mod normal, persoanele ocupate sunt mai ferite de pericolul sărăciei decât cele neocupate sau inactive, dar și în interiorul acestor două categorii se remarcă o varietate de situații.

În anul 2018, din totalul persoanelor ocupate, cele aflate sub pragul de sărăcie au reprezentat 15,3%, cu 13,1 puncte procentuale mai puțin decât în cazul persoanelor care nu au desfășurat nicio activitate economico-socială.

În cadrul persoanelor antrenate într-o activitate economico-socială de tip salarial sau pe cont propriu, se remarcă diferențierile între sexe: 17,9% dintre bărbați, respectiv 11,4% dintre femei au fost sub pragul de sărăcie. În schimb, la persoanele neocupate sau inactive în anul 2018, diferența dintre ponderile femeilor și bărbaților a fost de 6,1 puncte procentuale, în scădere cu 0,4 puncte procentuale față de anul anterior.

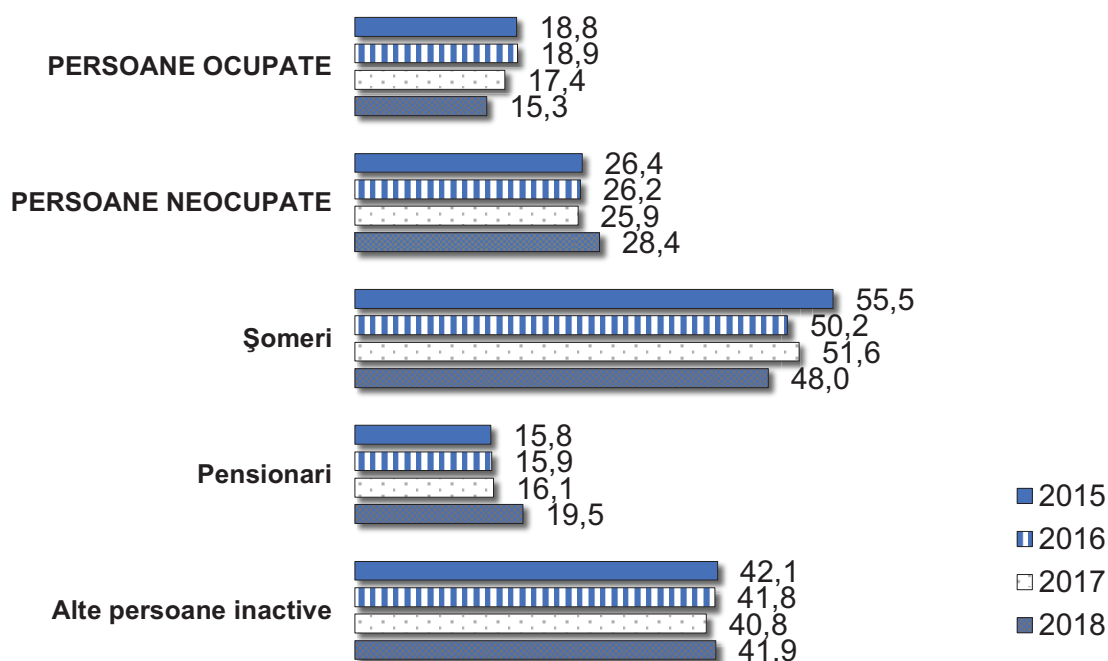
Referitor la persoanele neocupate, trebuie evidențiată situația șomerilor a căror rată de sărăcie este foarte mare. Practic, aproape un șomer din doi este sărac, bărbații șomeri având situația cea mai grea, comparativ cu femeile aflate în șomaj (mai mult de jumătate din bărbați sunt în această situație, față de aproape două din cinci dintre femeile aflate în situație similară).

Tabelul 2. **Rata sărăciei pe statute ocupaționale și sexe, în anul 2018**

- % -

	Total persoane	de sex:	
		masculin	feminin
Persoane ocupate	15,3	17,9	11,4
Persoane neocupate sau inactive,	28,4	24,5	30,6
din care:			
șomeri	48,0	51,2	37,0
pensionari	19,5	15,6	22,3
alte persoane inactive	41,9	43,4	41,5

Riscul de sărăcie al persoanelor neocupate a crescut pe perioada analizată în special la pensionari cu 3,7 puncte procentuale, mai pronunțat la femei (cu 6,7 puncte procentuale față de bărbați). La șomeri riscul de sărăcie s-a redus însă în 2018 față de începutul perioadei la șomeri cu 7,5 puncte procentuale, ratele bărbaților fiind semnificativ mai mari decât a femeilor (cu 14,2 puncte procentuale).

 Figura 4. **Rata sărăciei după statutul ocupațional al persoanelor, în perioada 2015 - 2018 (%)**

Tipul și structura gospodăriilor în care trăiesc persoanele sunt caracteristici aflate în legătură directă cu riscul de sărăcie, în sensul creșterii sau descreșterii acestuia.

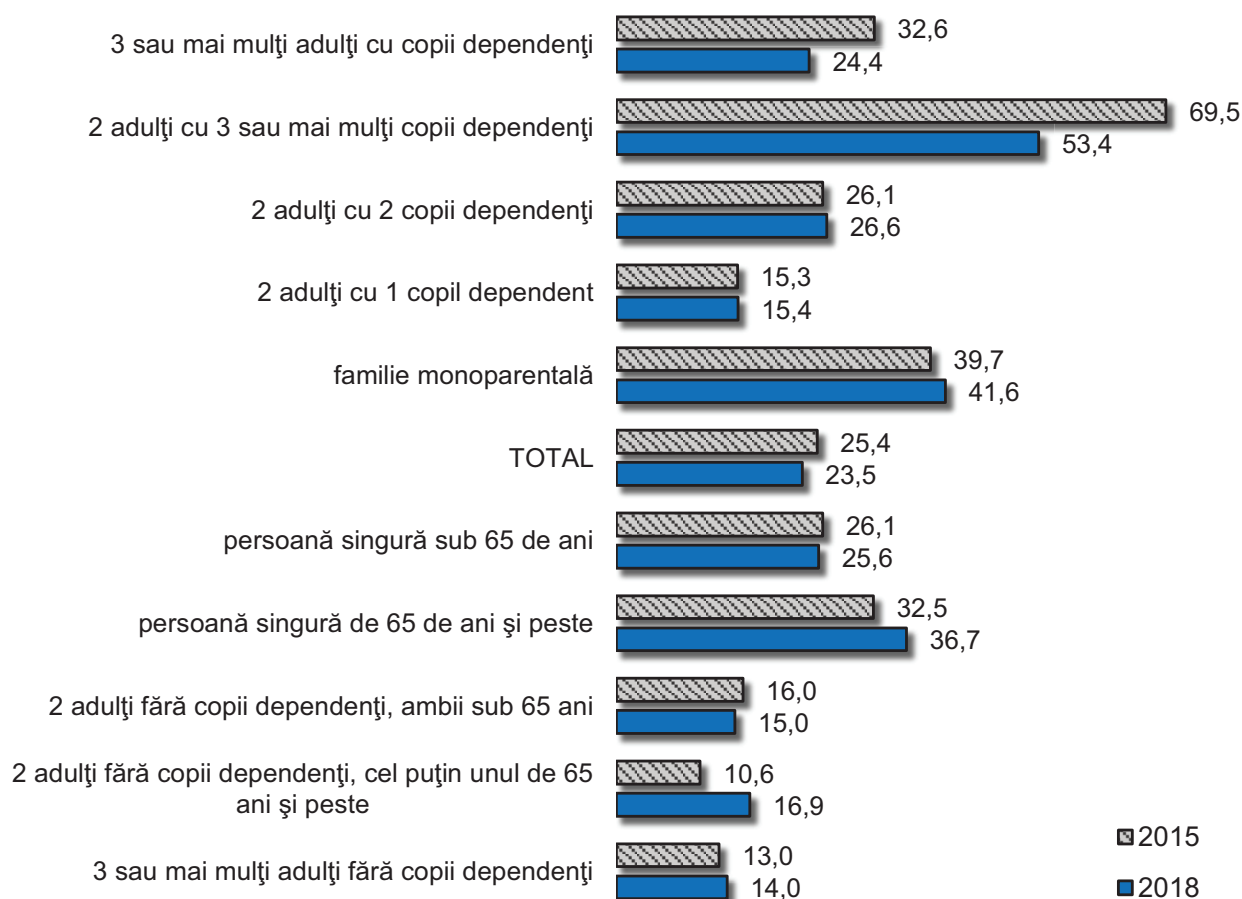
Un factor important în apariția și intensificarea stării de sărăcie îl constituie existența și numărul copiilor aflați în întreținerea gospodăriei din care face parte persoana respectivă. Sărăcia este mai frecventă în rândul persoanelor care trăiesc în gospodăriile cu copii dependenți¹ (în anul 2018 a atins 27,0%), decât în cazul celor care trăiesc în gospodăriile fără copii (19,2% în ultimul an).

¹ Se consideră copil dependent toate persoanele în vârstă de 0-17 ani

În anul 2018, dintre *gospodăriile cu copii dependenți*, cele mai puternic afectate de sărăcie au fost gospodăriile numeroase formate din 2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți (53,4% dintre aceștia), a familiilor monoparentale, părinte singur cu cel puțin un copil dependent (41,6%), la persoanele din gospodăriile formate din 2 adulți cu 2 copii dependenți (în proporție de 26,6%), dar și a celor de 3 sau mai mulți adulți cu copii dependenți (24,4%). În comparație cu acestea, gospodăriile formate din 2 adulți și 1 copil dependent au fost afectate de sărăcie într-o măsură mai redusă (15,4%).

În *gospodăriile fără copii dependenți*, considerate în general mai puțin afectate de sărăcie, apar totuși diferențieri notabile produse de numărul și vârsta persoanelor care trăiesc într-un anumit tip de gospodărie. Astfel, persoanele singure sunt mai expuse riscului de sărăcie, în special în cazul femeilor (37,2% față de 23,5% la bărbați). De asemenea, persoanele care trăiesc singure devin tot mai sărace pe măsura înaintării în vârstă: persoanele în vârstă de până la 65 de ani au o rată de sărăcie de 25,6%, pe când cei cu vârsta de 65 ani și peste sunt săraci în proporție de 36,7%.

Figura 5. **Rata sărăciei după tipul gospodăriei, în anii 2015 și 2018 (%)**

În gospodăriile formate din 2 adulți, din care cel puțin unul este în vârstă de sub 65 de ani rata sărăciei a fost de 16,9%, în gospodăriile de 2 adulți fără copii dependenți cu ambii în vârstă de 65 de ani și peste rata a fost de 15,0%.

O situație relativ favorabilă se remarcă în *gospodăriile cu 3 sau mai mulți adulți fără copii dependenți*, unde rata sărăciei a fost de 14,0%.

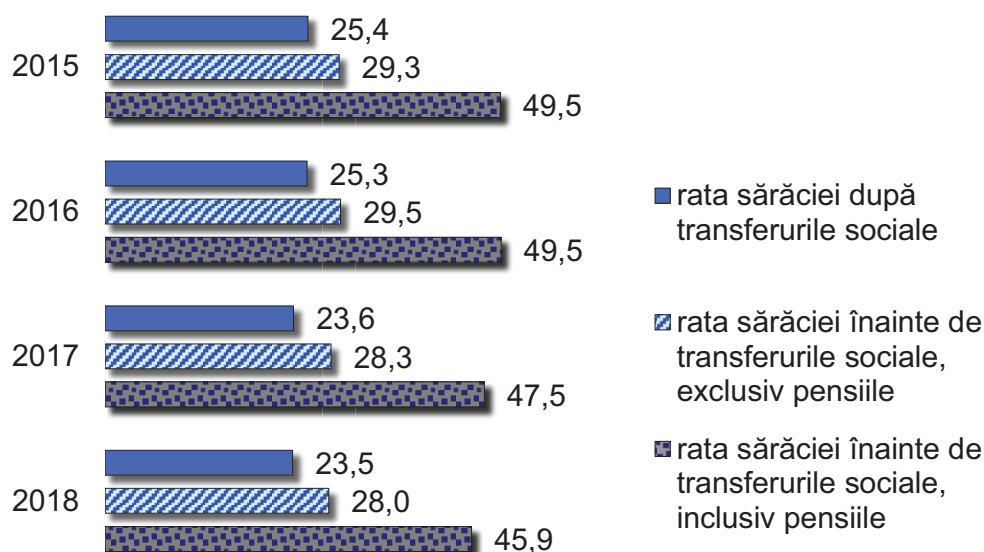
În perioada 2015-2018, situația materială a *gospodăriilor cu copii dependenți este precară pentru peste un sfert din numărul total al acestora*, tendința însă s-a înscris într-o pantă descendentă din 2015 până în 2018 (de la 31,8% la 27,0%). Scăderi importante ale ratei sărăciei de-a lungul acestei perioade s-au înregistrat în cadrul *gospodăriilor formate din 2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți* (cu 16,1 puncte procentuale), urmate de gospodăriile cu 3 sau mai mulți adulți cu copii dependenți (cu 8,2 puncte procentuale).

În ceea ce privește *gospodăriile fără copii dependenți*, în aceeași perioadă analizată, s-a observat o creștere a nivelului riscului de sărăcie al acestora cu 2,0 puncte procentuale. O creștere pronunțată a riscului de sărăcie s-a înregistrat la familiile de 2 adulți, din care cel puțin unul în vârstă de 65 ani și peste (cu 6,3 puncte procentuale), la persoanele singure de sex feminin (cu 5,6 puncte procentuale), precum și la persoanele singure în vârstă de 65 de ani și peste (cu 4,2 puncte procentuale).

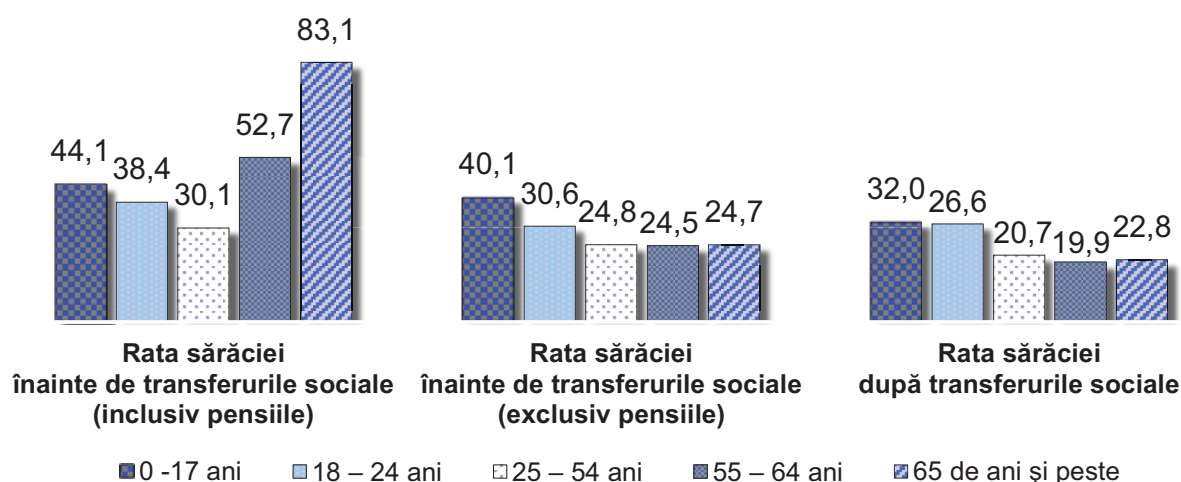
Pentru evidențierea influenței transferurilor sociale asupra sărăciei se utilizează doi indicatori specifici și anume: **rata sărăciei înainte de transferurile sociale, inclusiv pensiile** (adică înainte de toate tipurile de transferuri primite) și, respectiv, **rata sărăciei înainte de transferurile sociale, exclusiv pensiile** (adică înaintea primirii diferitelor transferuri, altele decât pensia). Analiza de impact a transferurilor sociale asupra riscului de sărăcie este realizată în funcție de includerea sau excluderea pensiilor din prestațiile sociale, pensia fiind una dintre sursele de venit cu pondere mare în veniturile din prestațiile sociale. De asemenea, se cuvine menționat că rata sărăciei generală, utilizată curent în analizele de sărăcie, este o rată determinată după includerea în venituri a tuturor transferurilor sociale.

În anul 2018, aproape un sfert din populație nu a fost afectată de sărăcie datorită existenței transferurilor sociale. Doar pensiile au făcut ca 17,9% din populație să nu „cadă” în această situație nefavorabilă.

Dacă în anul 2018 nu s-ar fi plătit pensiile și celelalte transferuri sociale, aproape jumătate din populație (45,9%) s-ar fi situat sub pragul sărăciei relative și în mod evident situația s-ar fi înrăutățit în cazul persoanelor vârstnice (65 de ani și peste) care, într-o proporție de 83,1%, ar fi fost în stare de sărăcie relativă. Aceeași situație s-ar fi înregistrat și la persoanele aflate în grupa de vârstă 55-64 de ani, dar într-o proporție mai redusă, de 52,7%.

Figura 6. **Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, în perioada 2015 - 2018 (%)**

În cazul teoretic în care veniturile ar include pensiile, dar nu și celelalte tipuri de transferuri, situația s-ar ameliora cumva în sensul că proporția săracilor ar coborî la 28% din populație. Evident că pensiile determină cea mai mare „ieșire” din starea prezumtivă de sărăcie pentru persoanele vârstnice (58,4% dintre acestea), dar și cea mai scăzută în cazul copiilor și tinerilor de până la 18 ani, acest tip de transfer social nefiindu-le caracteristic. Lipsa altor feluri de transferuri sociale, de care beneficiază în mod obișnuit copiii și tinerii, ar fi resimțită de 4% dintre aceștia.

 Figura 7. **Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, după grupa de vârstă, în anul 2018 (%)**

Toate aceste observații, cu mici diferențe procentuale, sunt caracteristice și pentru anii precedenți, fapt care întărește convingerea că transferurile sociale au o importanță deosebită pentru nivelul de trai al populației.

1.3 Profunzimea sărăciei

Starea de sărăcie relativă nu dispare complet și nici nu poate fi generală, dar poate lua forme mai accentuate sau mai atenuate, cuprinzând un număr mai mare sau mai mic de persoane, în funcție de influența diferitelor caracteristici demo-socio-economice ale societății în ansamblu sau ale indivizilor.

Pentru întregirea „imaginei” fenomenului sărăciei se folosesc indicatori specifici, care caracterizează profunzimea acesteia cum ar fi: dispersia în jurul pragului de sărăcie, indicele inegalității veniturilor, deficitul median relativ și coeficientul Gini.

1.3.1 Dispersia în jurul pragului de sărăcie

Definirea pragului de sărăcie ca procent de 60% din valoarea medianei distribuției persoanelor după nivelul venitului disponibil pe adult-echivalent reprezintă o convenție, stabilită însă pe baza unor considerente de ordin statistic. O primă formă de măsurare a severității sărăciei este calcularea ratelor de sărăcie vis-à-vis de **diferite alte praguri**, mai severe sau mai „relaxate” decât cel standard, de 60%. Rezultatele ar putea fi interpretate ca reprezentând surplusul de persoane care ar intra în sărăcie sau, din contră, ar ieși din sărăcie, dacă pragul sărăciei ar avea o valoare mai ridicată sau mai scăzută.

În anul 2018, se observă că cei mai săraci (adică acele persoane care au un venit de până la 40% din valoarea medianei distribuției veniturilor disponibile pe adult-echivalent) reprezintă peste jumătate din numărul total al persoanelor considerate sărace la nivelul pragului „standard” de 60%.

Acesta poate conduce la concluzia că sărăcia în România este foarte profundă, multe persoane având șanse reduse de a se desprinde din această situație într-un timp scurt.

Tabelul 3. **Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în anul 2018**

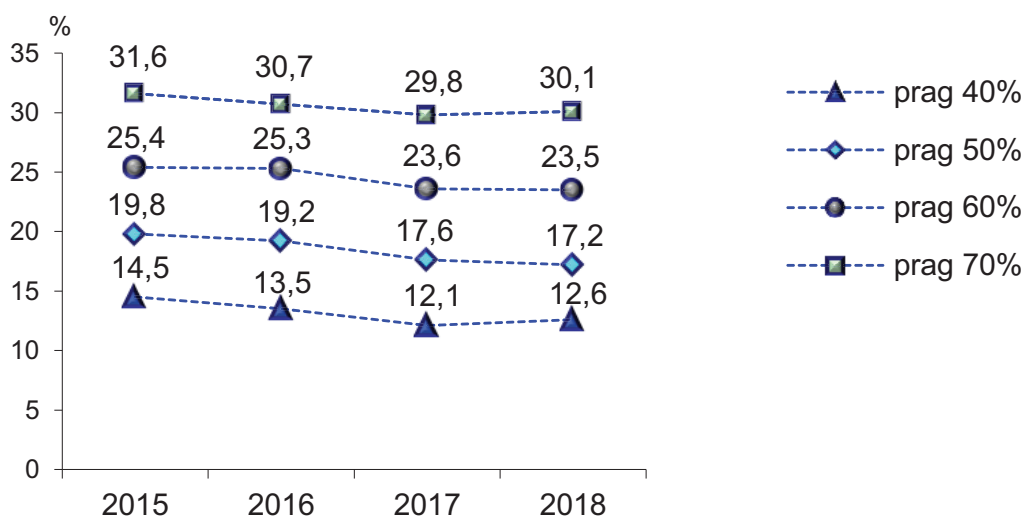
- % -

	Rata sărăciei	Raportul față de rata de 60%
Praguri de sărăcie		
40%	12,6	53,6
50%	17,2	73,2
60%	23,5	100,0
70%	30,1	128,1

De asemenea, 26,8% dintre săracii „standard” au teoretic cele mai mari șanse să iasă din sfera sărăciei relative, dacă pragul de sărăcie ar fi de 50% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent.

Dacă s-ar avea în vedere un prag al sărăciei constituit pe baza unui venit disponibil pe adult-echivalent reprezentând 70% din valoarea medianei, zona sărăciei relative ar fi mult extinsă, înglobând un număr de persoane cu 28,1% mai mare decât cel luat în considerare în mod curent.

Figura 8. **Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în perioada 2015 - 2018**

Distribuția populației în raport cu pragurile de 50% și 60% a urmat o evoluție descendentă pe întreaga perioadă analizată 2015-2018, pe când la pragurile de 40% și 70% tendința de scădere s-a menținut până în anul 2017, în ultimul an însă acestea au avut o creștere ușoară.

Tabelul 4. **Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, pe sexe, în anul 2018**

- % -

	Masculin	Feminin
Praguri de sărăcie,		
40%	12,5	12,8
50%	16,7	17,6
60%	22,5	24,5
70%	28,8	31,4

După cum se poate observa, în 2018 rata sărăciei femeilor la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile o depășește pe cea a bărbaților.

1.3.2 Indicele inegalității veniturilor

Indicele inegalității veniturilor arată de câte ori sunt mai mari veniturile disponibile pe adult-echivalent ale persoanelor considerate cele mai bogate (din ultima quintilă a distribuției persoanelor după venit) față de veniturile persoanelor considerate cele mai sărace (din prima quintilă a distribuției persoanelor după venit). Quintila reprezintă o cincime (20%) din totalul persoanelor cuprinse în distribuție. Uneori, acest indicator este denumit și “raportul S80/S20”.

Raportul S80/S20 arată faptul că, în anul 2018, persoanele din gospodăriile considerate bogate (făcând parte din quintila V a distribuției după venit) au obținut un volum total de venituri de 7,2 ori mai mare decât persoanele din gospodăriile considerate sărace (făcând parte din quintila I a distribuției).

Pe perioada analizată, raportul s-a menținut în jurul valorii de 7, exceptând anul 2015, când s-a înregistrat maximumul perioadei (8,3)

și a anului 2017 când s-a înregistrat minimumul perioadei (6,5).

Cum era de așteptat, inegalitate mai mare a veniturilor bănești disponibile se înregistrează la persoanele cu vârsta sub 65 de ani față de cele cu vârsta peste 65 de ani care sunt dependente numai de venituri din transferuri sociale.

Tabelul 5. **Indicele inegalității veniturilor, în perioada 2015 – 2018**

	2015	2016	2017	2018
Total persoane	8,3	7,2	6,5	7,2
Persoane sub 65 ani	8,8	8,0	7,0	8,1
Persoane de 65 ani și peste	6,2	4,4	4,4	4,5

Astfel, în timp ce pentru persoanele cu vârsta de sub 65 de ani indicele inegalității veniturilor a variat de la un minim de 7,0 (atins în 2017) la un maxim de 8,8 atins în 2015, pentru cele de cu vârsta de 65 de ani și peste, indicele s-a situat în jurul valorii de 4, exceptând anul 2015, când a atins valoarea de 6,2.

1.3.3 Deficitul median relativ

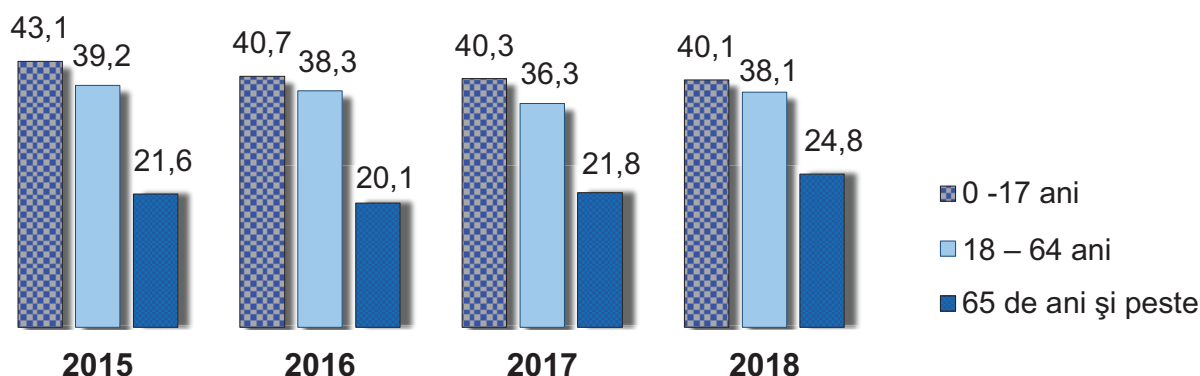
Deficitul median relativ este un indicator de profunzime a sărăciei, care semnifică “distanța” la care se află venitul unei persoane sărace până la nivelul pragului, de la care persoana ar înceta să mai fie considerată săracă, calculat ca procent din pragul de sărăcie.

Altfel spus, sporul de venituri pe care ar trebui să-l obțină această persoană pentru a ajunge la nivelul pragului, ieșind astfel din sfera sărăciei.

În anul 2018, deficitul median relativ a fost de 35,2%, adică se poate spune că persoanele sărace au avut în medie un venit bănesc disponibil care a reprezentat 64,8% din valoarea pragului de sărăcie stabilit pentru acest an. Pe ansamblu, deficitul median relativ este mai crescut la bărbați decât la femei, ceea ce înseamnă că persoanele sărace de sex feminin se situează la o distanță relativ mai mică față de pragul de sărăcie. În anul 2018, această diferență s-a accentuat cu 2,8 puncte procentuale (37,2% la masculin față de 34,4% la feminin).

În perioada 2015-2018, deficitul median relativ de venituri cu care se confruntă populația săracă a avut un trend descrescător până în 2017, de la 38,2% până la 34,5%, dar în 2018 a crescut ușor la 35,2%.

Figura 9. **Deficitul median relativ, după grupa de vârstă, în perioada 2015 - 2018 (%)**

Copiii și adolescenții în vârstă de până la 18 ani sunt persoanele cele mai sărace, cu cel mai ridicat nivel relativ al deficitului median (40,1% în 2018), urmate de adulți cu vârsta cuprinsă între 18-64 ani (38,1% în 2018). În cazul persoanelor vârstnice deficitul median relativ are o valoare mai mică (24,8% în 2018), deci persoanele respective sunt mai aproape de prag.

1.3.4 Coeficientul Gini

Coeficientul Gini evidențiază ce procent din totalitatea veniturilor populației ar trebui redistribuit, pentru a asigura o repartizare perfect egală între toți membrii societății.

O caracterizare a gradului de inegalitate a veniturilor disponibile ale populației este dată și de **coeficientul Gini**, a cărei valoare din anul 2018 (35,1%) conduce la concluzia că dispersia resurselor nu este foarte mare.

Din punct de vedere teoretic, coeficientul Gini poate lua valori cuprinse între 0 și 1 (sau 0 - 100%). O valoare nulă ar însemna o egalitate perfectă a distribuției, adică toți cetățenii unei țări ar primi același nivel al venitului. Dacă coeficientul Gini ar lua valoarea 1 (100%), întreg venitul dintr-o țară ar fi realizat de o singură persoană. Evident că în realitate aceste două situații nu pot fi întâlnite, inegalitatea existând întotdeauna, valoarea sa fiind mai mică sau mai mare de la o perioadă la alta, sau de la o țară la alta.

În perioada analizată valoarea coeficientului Gini a atins în 2015 maximul perioadei de 37,4%, urmat de un trend descendent până în anul 2017 (când a atins minimul perioadei de 33,1%), dar în 2018 a crescut ușor (35,1%).

II. DEPRIVAREA MATERIALĂ

Amploarea stării de sărăcie poate fi mai bine relevată dacă se analizează, complementar sărăciei monetare, aspectele de deprivare materială, incapacitatea unor persoane de a-și asigura condiții de viață normale pentru actualul stadiu de dezvoltare a societății.

Lipsa unor bunuri materiale¹ se datorează în principal insuficienței resurselor financiare. Totuși trebuie spus că deprivarea materială poate fi indusă și de alți factori non-monetari, care țin de trăsăturile caracteristice ale persoanelor (sex, vârstă, nivel de instruire, sănătate, statut ocupațional etc.) sau ale cadrului socio-economic în care trăiesc persoanele respective (mediu de rezidență, nivel general de dezvoltare al comunității, piața muncii etc.).

Pentru caracterizarea statistică a situațiilor de deprivare materială se utilizează un sistem de indicatori constituit din 3 dimensiuni distincte denumite „*dimensiuni ale incluziunii sociale*”² și anume:

- **deprivarea materială din punct de vedere economic**, care se referă la situația economică a gospodăriei;
- **deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată** - cu referire la lipsa din dotarea gospodăriilor a unor bunuri de folosință îndelungată;
- **deprivarea materială din punct de vedere al calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit**, cuprinzând câteva caracteristici ale locuinței care influențează calitatea vieții.

Persoanele care declară că sunt afectate de una sau mai multe din elementele componente ale acestor dimensiuni, sunt considerate deprivate material din punct de vedere economic, al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată sau al condițiilor de locuit.

¹ Ancheta asupra calității vieții permite distincția între lipsa unui bun de folosință îndelungată din cauza lipsei resurselor financiare necesare achiziționării sale și absența acestuia din dotarea gospodăriei din alte motive (membrii gospodăriei nu și-l doresc, este considerat inutil etc.)

² O prezentare mai amănunțită a elementelor componente deprivării materiale sunt prezentate în glosar

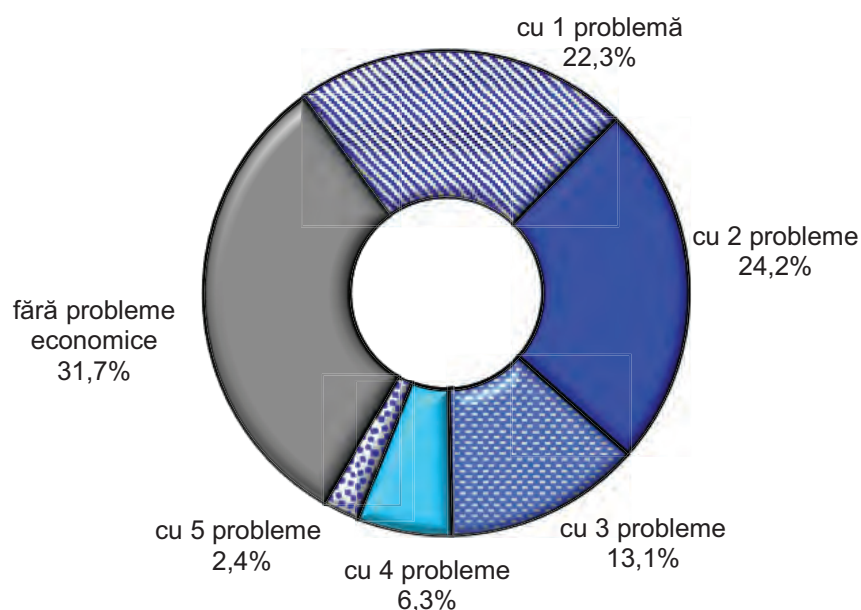
2.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic

Starea de deprivare materială din punct de vedere economic ar putea fi considerată forma cea mai greu suportabilă, deoarece aduce atingere mai multor aspecte importante ale vieții în gospodărie. Lipsa posibilităților financiare face ca unele persoane să nu poată susține cheltuielile impuse de consumul unor produse alimentare de bază, de întreținerea corespunzătoare a locuinței, de achitarea unor obligații și plăți curente, de asigurarea unor condiții de odihnă și refacere în afara cadrului gospodăriei, dar și de acoperirea unor necesități financiare apărute în mod neașteptat și care grevează suplimentar bugetul propriu.

În totalul populației din România, persoanele care în anul 2018 au suferit de una sau mai multe lipsuri de natura deprivării economice au avut o pondere foarte mare, de 68,3%. Situațiile care se întâlnesc cel mai frecvent sunt cele în care persoanele afectate declară existența a două probleme (24,2%), sau existența unei singure probleme (22,3%).

Cu dificultăți sporite se confruntă și persoanele cu trei, patru sau cinci probleme economice, acestea reprezentând mai mult de o cincime din totalul persoanelor deprivate.

Figura 10. **Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere economic, în anul 2018**

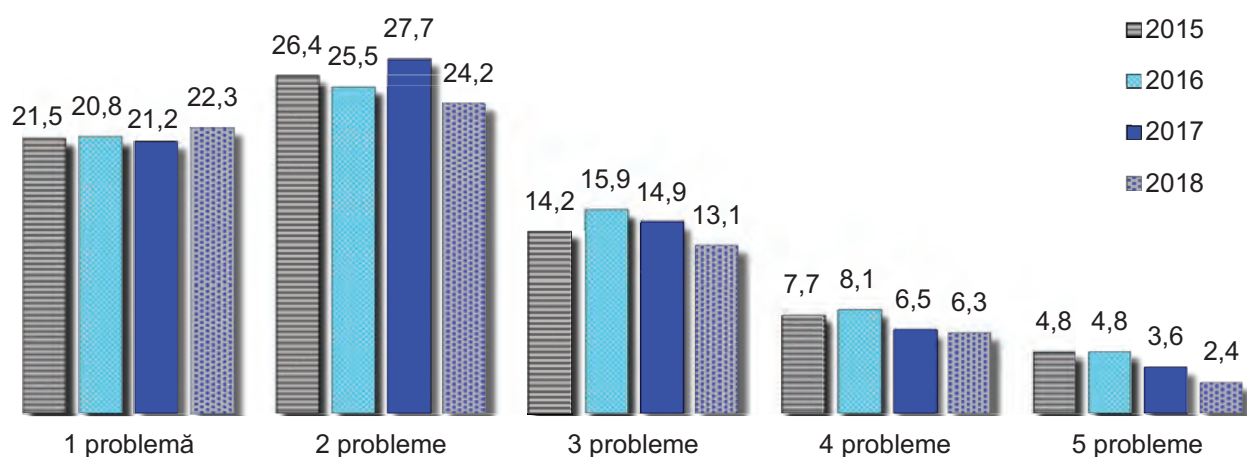

Pe parcursul ultimilor patru ani ponderea persoanelor deprivate din punct de vedere economic a oscilat relativ ușor până în anul 2017, în 2018 înregistrând o valoare semnificativ mai mică (cu 6,3 puncte procentuale față de anul 2015).

Scăderi semnificative în 2018 față de 2015 au înregistrat: ponderea persoanelor cu 5 și 2 probleme de deprivare materială (cu 2,4 și respectiv 2,2 puncte procentuale).

Strânsa corelație dintre veniturile gospodăriilor și stilul de viață al membrilor acestora are un impact asupra deprivării materiale din punct de vedere economic și nu numai.

Figura 11. **Ponderea persoanelor deprivate material din punct de vedere economic, după numărul problemelor, în perioada 2015-2018 (%)**

În anul 2018, din punct de vedere al **incapacității de a plăti o săptămână de vacanță pe an** sau al **imposibilității, din punct de vedere financiar, de a face față unor situații neprevăzute**, 58,9% și respectiv 45,9% din populația României s-a aflat în una din aceste două situații.

Comparativ cu anul 2015, s-au observat scăderi semnificative (cu 8,7 puncte procentuale) atât în rândul persoanelor care nu-și pot plăti anual o săptămână de concediu, cât și a celor aflate într-o situație imprevizibilă, care nu pot face față unor cheltuieli din resursele proprii (o scădere de 5,5 puncte procentuale). Tot față de anul 2015, ponderea persoanelor care au restanțe la plata chiriei, a utilităților sau a ratelor a înregistrat o scădere pronunțată în anul 2018 (cu 3,1 puncte procentuale).

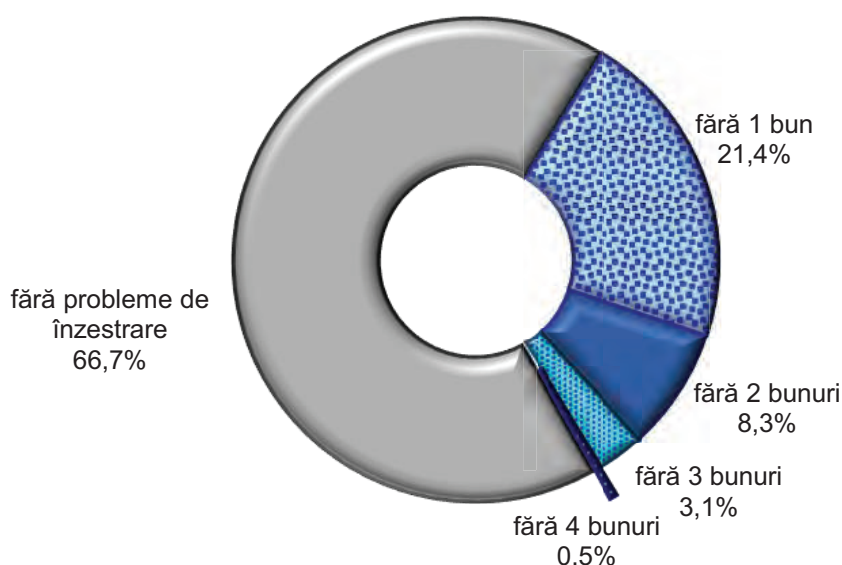
2.2 Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată

Înzestrarea deficitară cu bunuri de folosință îndelungată este o altă caracteristică a fenomenului de deprivare materială. Lipsa, cauzată de incapacitatea financiară, a unuia sau mai multor bunuri de tipul: mașină de spălat rufe, televizor color, telefon, calculator sau autoturism, face ca persoana respectivă să nu poată beneficia de toate avantajele materiale ale tehnologiei actuale, ceea ce poate fi considerată o formă de marginalizare socială.

În anul 2018, persoanele aflate în stare de deprivare sub aspectul înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată au reprezentat 33,3% din totalul populației, proporție în scădere față de anul 2015 cu 8,5 puncte procentuale. Din totalul persoanelor, de lipsa unui singur bun suferă mai mult de una din cinci persoane, iar de lipsa a două bunuri circa una din douăsprezece persoane.

În perioada 2015-2018 se constată o tendință descrescătoare a persoanelor deprivare care se confruntau cu lipsa a una, două, trei sau patru bunuri de folosință îndelungată.

Figura 12. **Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată, în anul 2018**

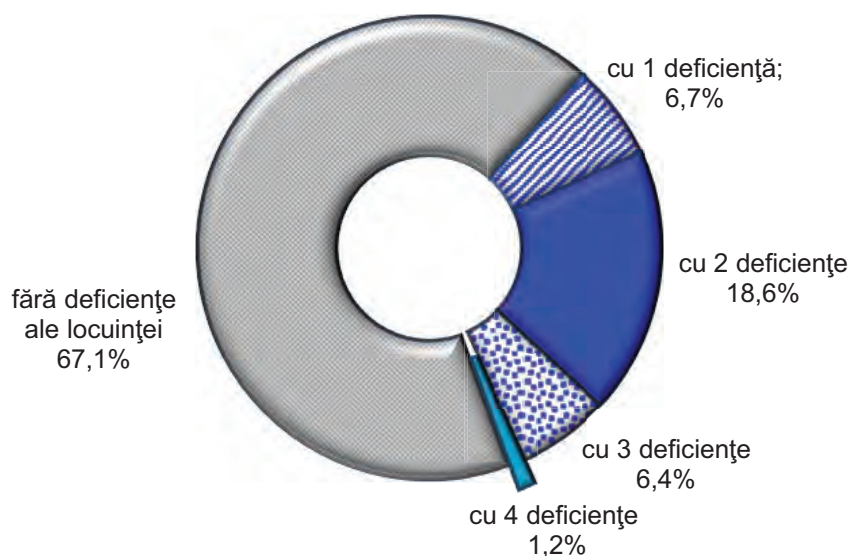
În România deprivarea materială din punctul de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată se reflectă predominant în lipsa autoturismului personal (27,1%) sau a unui calculator (13,5%). Se observă însă o tendință evidentă de scădere a acestor deprivări, astfel, în anul 2018 comparativ cu anul 2015, diferența a fost de 8,4 puncte procentuale a ponderii persoanelor care au autoturism personal și de 4,9 puncte procentuale a celor care au calculator.

2.3 Deprivarea materială din punct de vedere al calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit

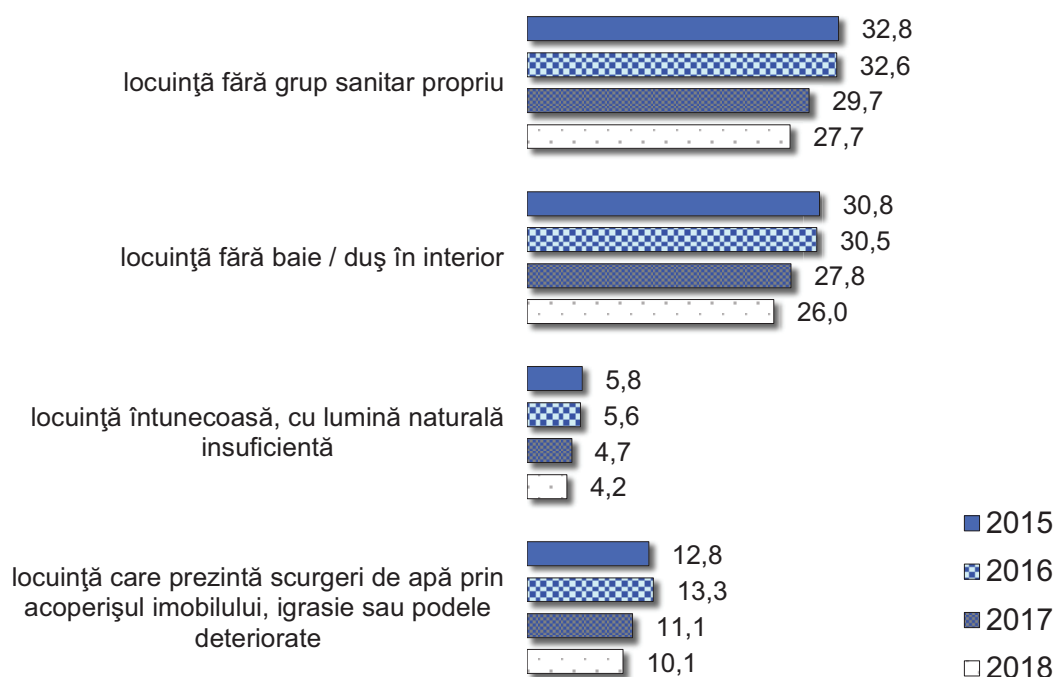
Condițiile de locuit pot constitui, în anumite situații, un motiv de deprivare destul de serios dacă avem în vedere că, pe termen lung, ele pot afecta chiar starea de sănătate a populației. Este cazul existenței unor caracteristici necorespunzătoare ale locuinței, precum: existența unor pereți cu igrasie, ferestre deteriorate, lipsa unei iluminări corespunzătoare a locuinței, lipsa băii/dușului sau a grupului sanitar în interiorul locuinței.

În anul 2018, problemele de locuit afectează aproape o treime dintre persoane (32,9%). Față de anul 2015, s-a înregistrat o scădere cu 5,9 puncte procentuale, dar situația nu poate fi considerată bună. Starea este chiar mai gravă dacă se are în vedere faptul că, în cea mai mare parte, persoanele considerate deprivare au mai mult de o problemă privind condițiile de locuit.

Figura 13. **Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al condițiilor de locuit, în anul 2018**

Cele mai numeroase sunt cazurile în care există două elemente componente ale deprivării materiale din punct de vedere al condițiilor de locuit, acestea afectând aproape o persoană din cinci dintre cele cu astfel de deficiențe ale locuinței. Persoanele care cumulează trei și patru probleme reprezintă mai puțin de 7,6% din populație, primele trei categorii însumând mai mult de 96% din totalul persoanelor deprivare din punct de vedere al condițiilor de locuit.

Figura 14. **Structura populației deprivate material din punct de vedere al condițiilor de locuit, în perioada 2015-2018 (%)**

Deficiențele resimțite cel mai acut de populația României, referitoare la condițiile de locuit, sunt lipsa în interiorul locuinței a grupului sanitar propriu sau a băii/dușului: 27,7%, respectiv 26,0%. De asemenea, 10,1% din persoanele din țara noastră trăiesc în locuințe cu pereți sau podele deteriorate. După cum se poate vedea în continuare, tendința acestor probleme legate de locuință a fost de scădere treptată.

III. RISCUL DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ

Preocuparea majoră a Uniunii Europene pentru promovarea în statele membre a incluziunii sociale și-a găsit materializarea prin elaborarea unei strategii integrate, denumită EUROPA 2020¹. Prin această strategie s-a fixat drept țintă eliminarea riscului de sărăcie, pe ansamblul Uniunii, pentru cel puțin 20 de milioane de persoane, până în anul 2020.

Ca instrument statistic de monitorizare și caracterizare a procesului s-a propus un indicator complex al riscului de sărăcie sau excluziunii sociale (AROPE), care să aibă în vedere natura multidimensională a sărăciei. Prin definiție, o persoană este în risc de sărăcie sau excluziune socială dacă se află în cel puțin una din următoarele situații:

- se află sub pragul sărăciei (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială severă;
- trăiește într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Prima categorie de situații, detaliată în capitolul 1, este dată de ponderea **persoanelor sărace**, adică acele persoane care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturile disponibile, în totalul populației.

Cea de-a doua categorie de situații, **deprivare materială severă**, se referă la cazul persoanelor care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru din cele nouă elemente componente considerate esențiale pentru un trai decent, cum ar fi: achitarea la timp, fără restanțe, a chiriei, ipotecii sau a unor facturi la utilități; asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței; posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute; plata unei săptămâni de vacanță anual; consumul de carne sau pește cel puțin o dată la 2 zile; deținerea unui televizor color; deținerea unei mașini de spălat; deținerea unui telefon (fix sau mobil); deținerea unui autoturism personal.

A treia categorie de situații, cea a persoanelor care trăiesc **într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii**, se referă la persoanele (în vârstă de până la 60 de ani) din gospodăriile în care adulții în vârstă de muncă au avut o activitate echivalentă cu mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă în ultimul an. În accepțiunea anchetei, prin persoane în vârstă de muncă se înțeleg persoanele de 18-64 ani, care nu sunt copii dependenți sau inactivi.

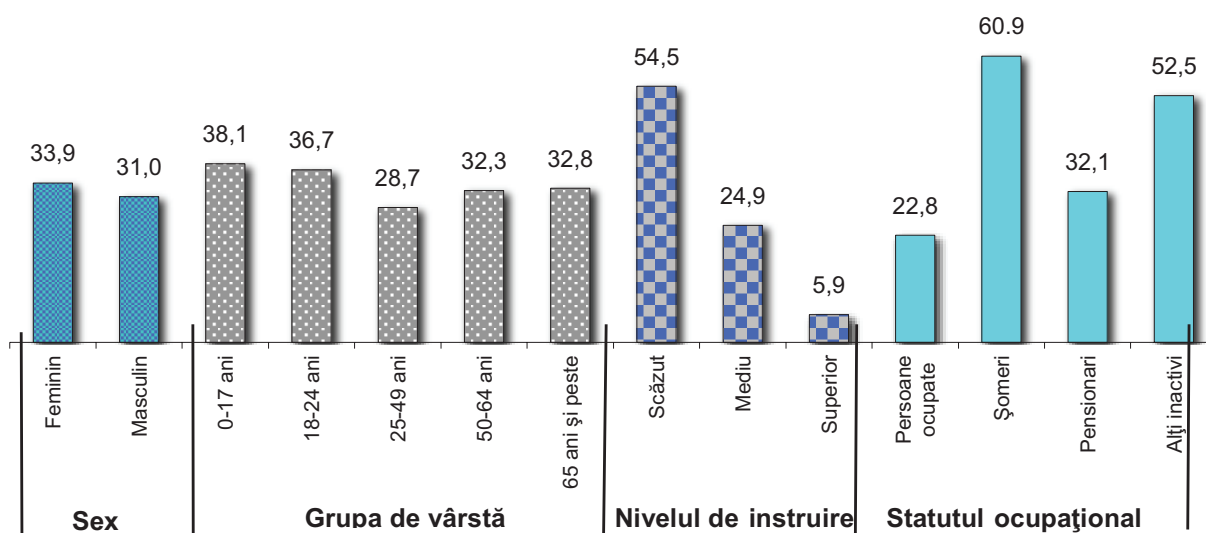
¹ adoptată de Consiliul Europei în anul 2010

3.1 Profilul indicatorului AROPE

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) a fost de 32,5%, în anul 2018, corespunzătoare unui număr de 6,4 milioane persoane. În anul 2018 se constată o nouă descreștere a indicatorului, față de anul 2017 fiind cu 3,2 puncte procentuale mai mic. În comparație cu celelalte state membre ale UE, nivelurile relative estimate pentru România sunt foarte mari. În general, se poate spune că indicatorul AROPE prezintă o situație mult mai nefavorabilă decât cea rezultată din analiza ratei de sărăcie propriu-zisă (32,5% față de 23,5% în anul 2018).

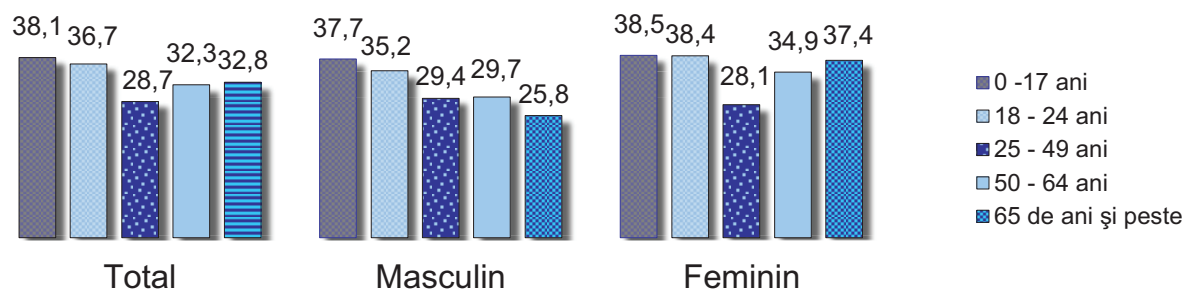
Persoanele de sex feminin, șomerii, persoanele cu un nivel scăzut de instruire și copiii sunt categoriile socio-economice care prezintă în medie cel mai mare risc de sărăcie sau excluziune socială.

Figura 15. *Persoane cu risc de sărăcie sau excluziune socială pe principalele categorii ale populației, în anul 2018 (%)*

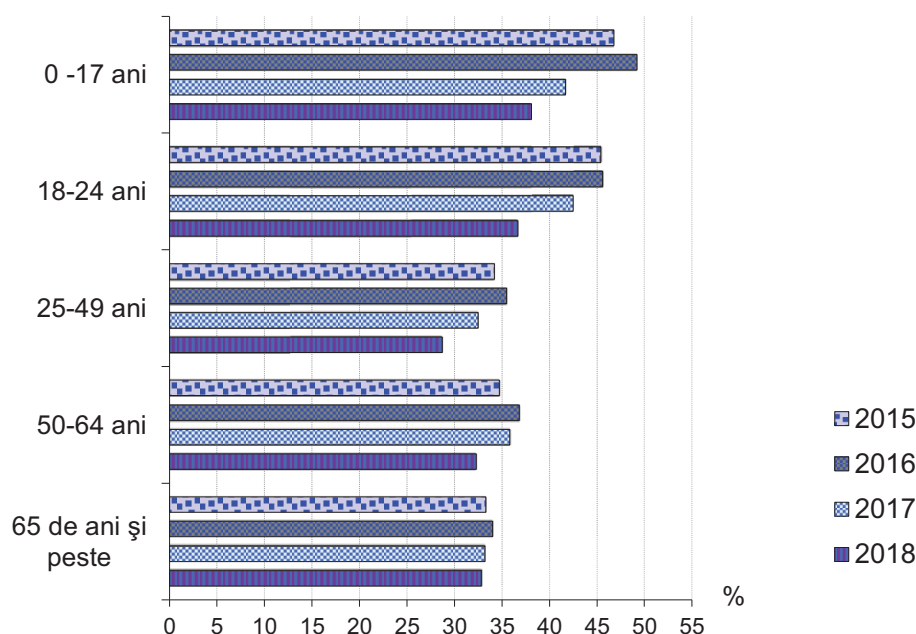

Se remarcă o diferență de 2,9 puncte procentuale între persoanele de sex feminin și masculin (33,9%, respectiv 31,0%), în ceea ce privește riscul de sărăcie sau excluziune socială. Totuși vârsta pare să joace un rol important, indicatorul AROPE fiind mai mare la copiii (38,1%) și la tinerii din grupa de vârstă 18-24 ani (36,7%) scăzând la persoanele de 25-49 de ani (28,7%).

Ponderea femeilor în vârstă de 65 de ani și peste care se află în risc de sărăcie sau excluziune socială este cu 11,6 puncte procentuale mai mare decât a bărbaților din aceeași grupă de vârstă, la fel și la cele din grupa de vârstă de 50-64 de ani, dar într-o măsură mai redusă (cu 5,2 puncte procentuale). Bărbații se află în risc de sărăcie sau excluziune socială în pondere mai ridicată doar la grupa de vârstă 25-49 ani (cu 1,3 puncte procentuale).

Figura 16. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe total și sexe, în anul 2018 (%)**

Față de anul 2015 s-au înregistrat scăderi însemnate ale ponderilor persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială la tinerii din grupele de vârstă de 0-17 ani, respectiv 18-24 ani, cu 8,7 puncte procentuale fiecare. La persoanele adulte 25-49 ani și la cele de 50-64 ani s-au înregistrat reduceri cu 5,5 puncte procentuale și respectiv 2,4 puncte procentuale. Spre deosebire de tineri, în rândul persoanelor vârstnice (de 65 de ani și peste) s-au semnalat reduceri mai mici ale ponderilor cu 0,5 puncte procentuale.

 Figura 17. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă, în perioada 2015 - 2018**

Per ansamblu, în anul 2018, în cazul adulților cu vârsta cuprinsă între 18 și 64 ani s-a observat o scădere cu 5,0 puncte procentuale față de anul 2015. Astfel, nivelul ratelor înregistrate, în perioada analizată, poate fi catalogat ca îmbucurător, dacă se ține seama de faptul că în această grupă de vârstă se includ persoane active și în vârstă de muncă.

Și **nivelul de instruire** are un impact major asupra indicatorului AROPE. În anul 2018 o pondere de 54,5% din populația cu nivel scăzut de instruire s-a situat în risc de sărăcie sau excluziune socială, în comparație cu 5,9% dintre persoanele cu nivel superior de instruire.

Statutul ocupațional de șomer este legat de un mare risc de sărăcie sau excluziune socială. În anul 2018, aproape două treimi dintre șomeri (60,9% din total persoane de 18 ani și peste) s-au situat în risc de sărăcie sau excluziune socială. Prin comparație, persoanele ocupate au un risc de sărăcie sau excluziune socială cu 38,1 puncte procentuale mai mic decât cel al șomerilor.

Principalii factori care au condus la situația prezentată sunt: componența gospodăriei în care trăiesc aceștia și situația acestora pe piața forței de muncă.

După tipul gospodăriei, în anul 2018, aproape jumătate (48,8%) din persoanele care trăiesc în gospodării monoparentale cu copii dependenți s-au aflat în risc de sărăcie sau excluziune socială. Însă incidența cea mai mare a indicatorului AROPE s-a înregistrat la gospodăriile formate din *2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți*, aceasta fiind de 57,6%. Ponderea cea mai scăzută se situează la gospodăriile de doi adulți cu un copil (21,0%).

Tabelul 6. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială după tipul gospodăriei, în perioada 2015-2018**

- % -

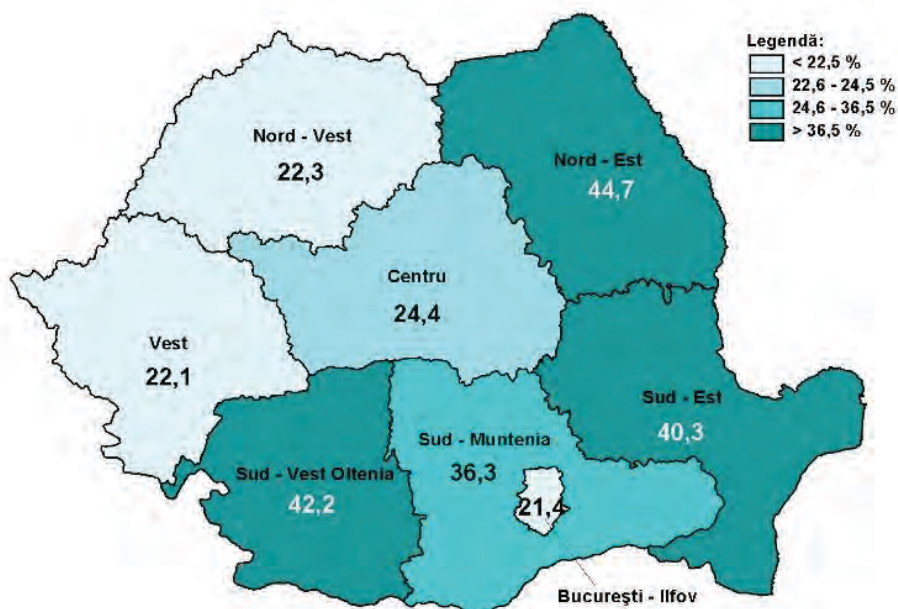
Anul	Gospodării fără copii dependenți					Gospodării cu copii dependenți					
	Gospodării fără copii	Persoană singură	Doi adulți, cel puțin unul de 65 ani și peste	Doi sau mai mulți adulți	Trei sau mai mulți adulți	Gospodării cu copii	Un adult cu copii	Doi adulți cu un copil	Doi adulți cu trei sau mai mulți copii	Doi sau mai mulți adulți cu copii	Trei sau mai mulți adulți cu copii
2015	32,7	47,9	26,1	28,0	25,1	40,9	53,0	23,5	76,0	40,4	43,9
2016	34,2	47,3	27,7	29,9	28,2	42,5	58,2	26,1	72,6	42,0	43,5
2017	33,4	43,9	28,2	29,9	29,3	37,5	45,0	19,8	65,8	37,3	41,1
2018	30,7	43,1	29,3	26,5	23,5	33,9	48,8	21,0	57,6	33,3	33,7

În medie, persoanele care trăiesc în gospodării fără copii dependenți au un risc mai mic de sărăcie sau excluziune socială (30,7%), în comparație cu persoanele care trăiesc în gospodării cu copii dependenți (33,9%).

Riscul de sărăcie sau excluziune socială este inegal distribuit și în profil **regional**. Păstrând proporția se observă cam aceeași distribuție a regiunilor ca și în cazul ratei sărăciei relative. Așadar, cea mai mare rată a riscului de sărăcie sau excluziune socială se înregistrează în regiunea Nord-Est, urmată îndeaproape de regiunile Sud-Vest Oltenia și Sud-Est. De remarcat este faptul că în anul 2018 față de 2017, rata sărăciei

sau excluziunii sociale a scăzut în majoritatea regiunilor și în mod special în regiunea Vest cu 10,4 puncte procentuale, dar a crescut în regiunea Nord-Est cu 0,8 puncte procentuale.

Figura 18. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2018 (%)**

3.2 Deprivarea materială severă

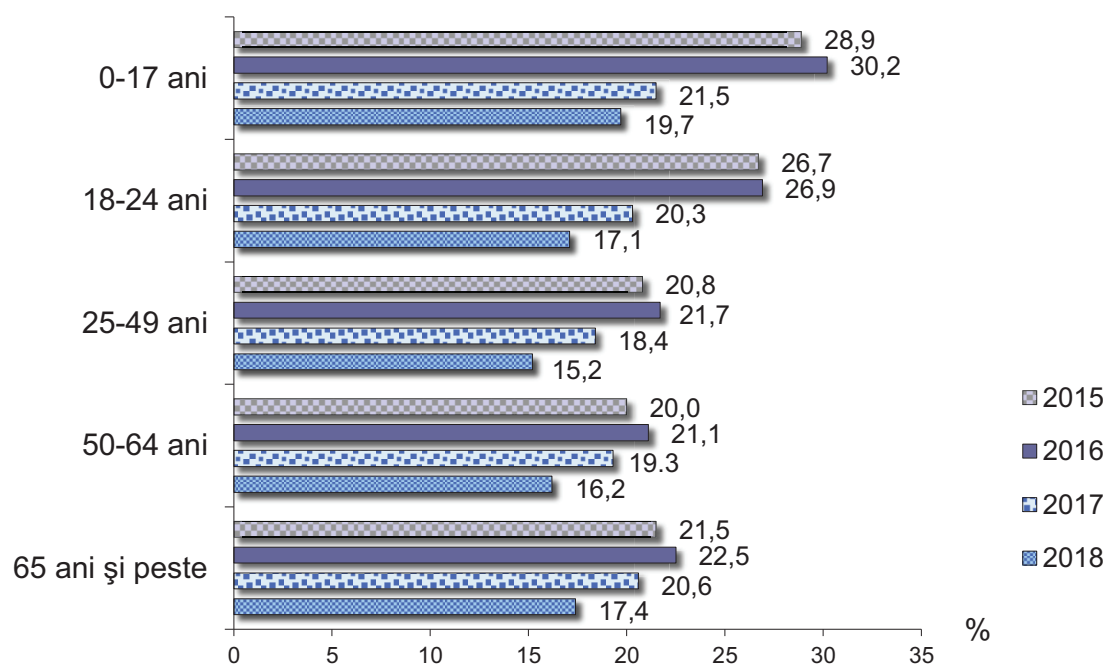
Lipsa acută a resurselor financiare face ca unele persoane să nu își poată permite deținerea unor bunuri, efectuarea unor plăți sau consumul unor produse care, în stadiul actual de dezvoltare economico-socială, reprezintă un minimum de elemente necesare unui trai decent.

Față de anul 2015, rata de deprivare materială severă a scăzut cu 5,9 puncte procentuale, ajungând la 16,8% din populație în anul 2018.

Numărul total al persoanelor afectate de deprivarea materială severă a fost în anul 2018 de 3281 mii persoane, din care 47,5% bărbați și 52,5% femei, proporții apropiate de anul precedent.

Deprivarea materială severă afectează cu intensitate diferită populația în funcție de **grupa de vârstă** și veniturile gospodăriei.

În anul 2018 incidența deprivării materiale severe este mai ridicată în principal la copiii în vârstă de până la 18 ani (19,7%) și la vârstnicii de 65 de ani și peste (17,4%). Față de începutul perioade analizate, în anul 2018 s-au remarcat scăderi importante ale ponderilor persoanelor deprivat material sever la grupele de vârstă de sub 18 ani și la cea de 18-24 ani, reduceri cu 9,2 și respectiv 9,6 puncte procentuale.

Figura 19. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, după grupa de vârstă, în perioada 2015-2018**

Tipul și structura gospodăriilor în care trăiesc persoanele sunt caracteristici aflate în legătură directă cu deprivarea materială severă. Existența și numărul copiilor aflați în întreținerea gospodăriei din care face parte persoana respectivă reprezintă un factor important în apariția și intensificarea stării de deprivare materială severă.

În anul 2018 deprivarea materială severă este mai frecventă în rândul persoanelor care trăiesc în *gospodării fără copii dependenți* (16,1%), decât în cazul celor care trăiesc în *gospodării cu copii dependenți* (17,3%). Față de anul 2015, au avut loc scăderi ale deprivării materiale severe astfel: cu 4,3 puncte procentuale în rândul *gospodăriilor fără copii dependenți* și cu 7,2 puncte procentuale în rândul *gospodăriilor cu copii dependenți*.

 Tabelul 7. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă după tipul gospodăriei, în perioada 2015-2018**

- % -

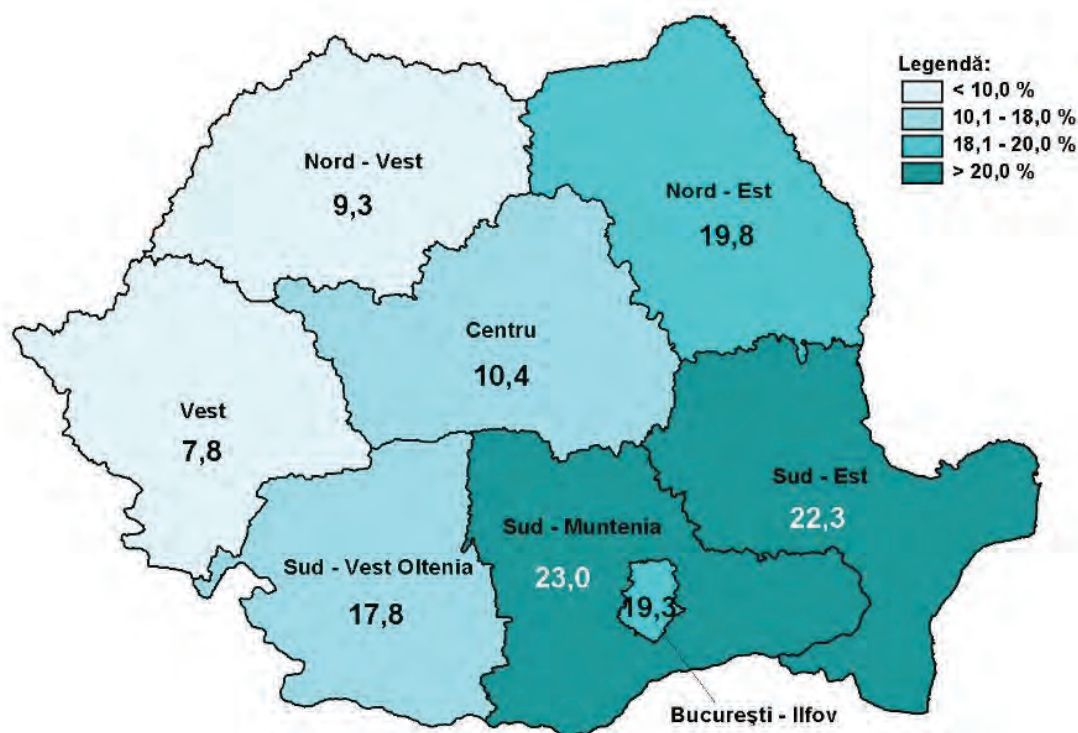
Anul	Gospodării fără copii dependenți					Gospodării cu copii dependenți					
	Gospodării fără copii	Persoană singură	Doi adulți, cel puțin unul de 65 ani și peste	Doi sau mai mulți adulți	Trei sau mai mulți adulți	Gospodării cu copii	Un adult cu copii	Doi adulți cu un copil	Doi adulți cu trei sau mai mulți copii	Doi sau mai mulți adulți cu copii	Trei sau mai mulți adulți cu copii
2015	20,4	30,3	16,9	17,3	17,1	24,5	26,6	14,9	41,6	24,4	28,5
2016	21,5	29,7	19,0	18,9	18,7	25,6	36,6	14,4	47,3	25,2	27,6
2017	20,3	26,8	18,1	18,1	18,9	19,2	23,5	11,1	30,3	19,1	23,1
2018	16,1	22,3	15,2	14,1	13,3	17,3	22,4	10,2	34,6	17,0	18,9

În *gospodăriile cu copii dependenți*, situația cea mai dificilă se întâlnește în cazul persoanelor din gospodăriile numeroase (formate din 2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți), din care 34,6% sunt deprivați material sever. De asemenea, 22,4% dintre persoanele din țara noastră care trăiesc în gospodării monoparentale cu copii dependenți sunt deprivare material sever, în timp ce doar 13,3% dintre persoanele aflate în gospodării formate din *trei sau mai mulți adulți* se află în deprivare materială severă.

Deprivarea materială severă este inegal distribuită și în profil **regional**. În anul 2018 incidența cea mai ridicată a deprivării materiale severe s-a înregistrat în regiunile Sud-Muntenia și Sud-Est cu 15,2 și respectiv 14,5 puncte procentuale mai mult față de regiunea Vest.

Analiza evoluției deprivării materiale severe, în profil regional, în perioada analizată evidențiază faptul că, față de anul 2017 scăderi ale deprivării materiale severe s-au simțit în majoritatea regiunilor, cea mai mare fiind înregistrată în regiunea Vest (6,0 puncte procentuale), urmată îndeaproape de regiunea Sud-Vest Oltenia cu 4,2 puncte procentuale. O ușoară creștere s-a înregistrat în regiunea București-Ilfov cu 0,2 puncte procentuale.

Figura 20. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2018 (%)**

3.3 Intensitatea foarte redusă a muncii

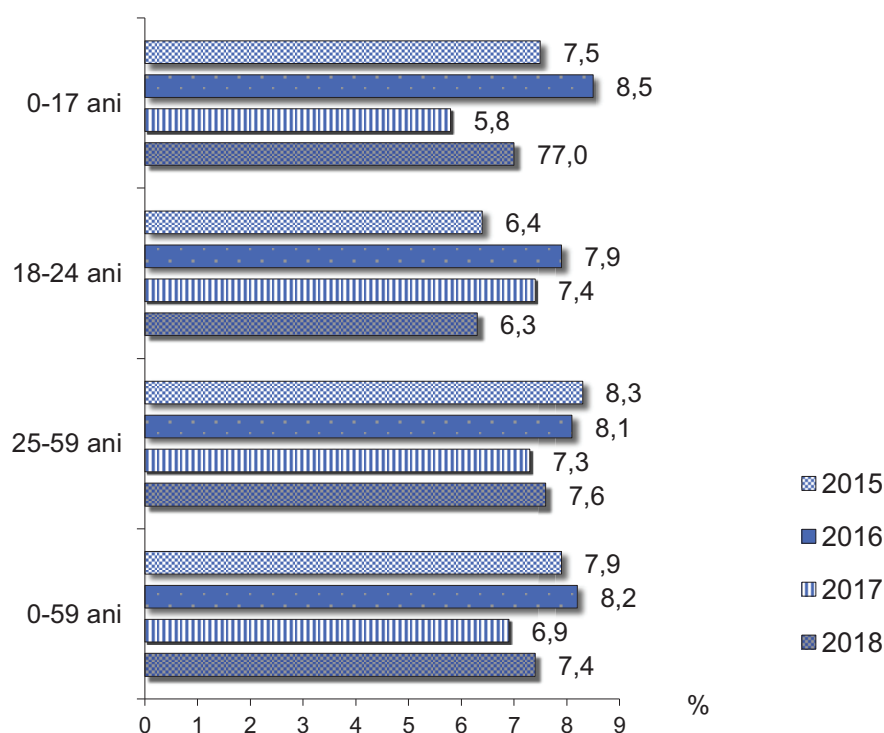
Este incontestabil faptul că desfășurarea unei activități lucrative este un factor esențial pentru asigurarea corespunzătoare a condițiilor de viață cotidiene. În același timp este de dorit ca activitatea respectivă să aibă, pe cât posibil, un caracter de continuitate și să folosească pe deplin capacitatea de muncă, astfel încât beneficiile activității să se poată răsfrânge în nivelul de trai al persoanei.

În mod concret, componența și caracteristicile gospodăriilor sunt extrem de eterogene, sub influența numărului și sexului membrilor, vârstei, pregătirii și ocupației acestora, precum și a altor factori demo-socio-economici.

În România, în anul 2018, în gospodăriile în care persoanele adulte în vârstă de muncă au desfășurat activități care au solicitat mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă, s-au numărat 1070 mii persoane în vârstă de până la 60 de ani. Comparativ cu anul 2015, numărul persoanelor aflate în gospodării cu intensitatea muncii foarte scăzută, a scăzut cu 123 mii persoane.

Distribuția după sex a acestor persoane arată că, în toată perioada, numărul femeilor l-a depășit pe cel al bărbaților (în anul 2018 cu 94 mii).

Figura 21. **Ponderea persoanelor în vârstă de până la 60 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, după grupa de vârstă, în perioada 2015 - 2018**

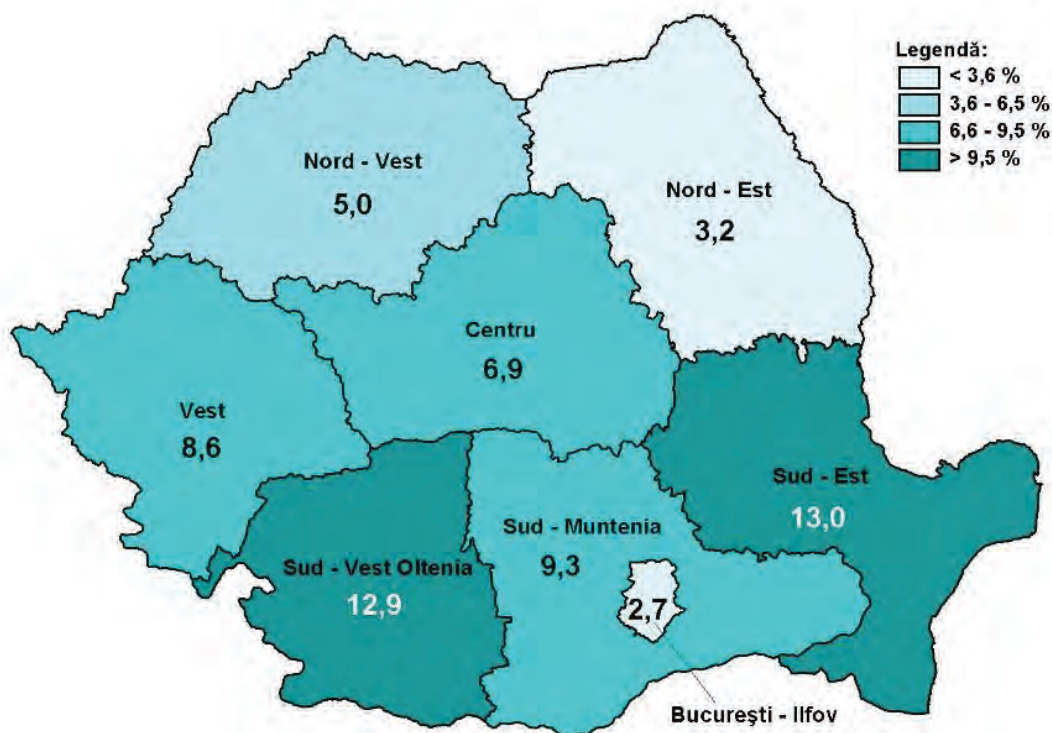

Ca pondere în totalul populației cu vârsta de până la 60 ani, persoanele din gospodăriile cu intensitate foarte redusă a muncii au reprezentat 7,4%, în anul 2018, ușor sub valoarea de început a perioadei analizate (cu 0,5 puncte procentuale).

De asemenea, potențialul de muncă al membrilor gospodăriei în vârstă aptă de muncă (18-59 ani) este foarte diferit valorificat, din motive interne sau externe gospodăriei. Tocmai acest aspect îl reprezintă obiectivul indicatorului privind nivelul de trai în gospodăriile cu intensitate foarte redusă a muncii, acest tip de gospodării fiind considerat puternic amenințate de spectrul sărăciei sau excluziunii sociale.

În anul 2018, analiza evoluției persoanelor în vârstă de până la 60 de ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în profil **regional**, evidențiază faptul că cele mai scăzute rate se înregistrează în regiunea București-Ilfov (2,7%), iar cea mai mare rată în regiunile Sud-Est (13,0%) și Sud-Vest Oltenia (12,9%).

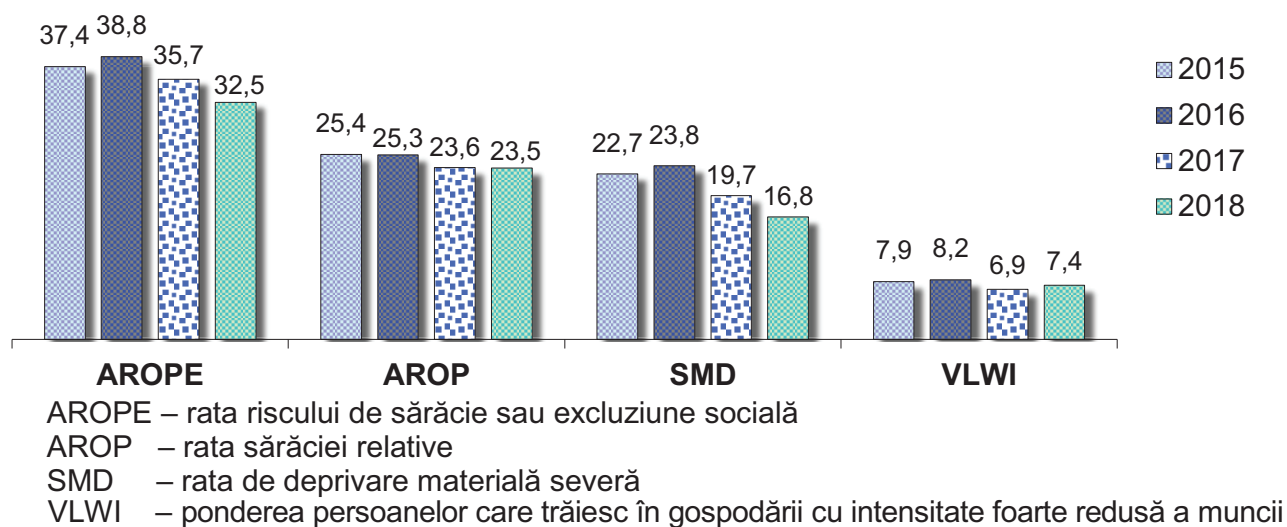
Figura 22. **Ponderea persoanelor aflate în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2018 (%)**

3.4 Intersecția componentelor indicatorului AROPE

În perioada 2015-2018, evoluția componentelor indicatorului AROPE și anume: rata sărăciei relative, rata de deprivarea materială severă și ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii este prezentată în figura următoare.

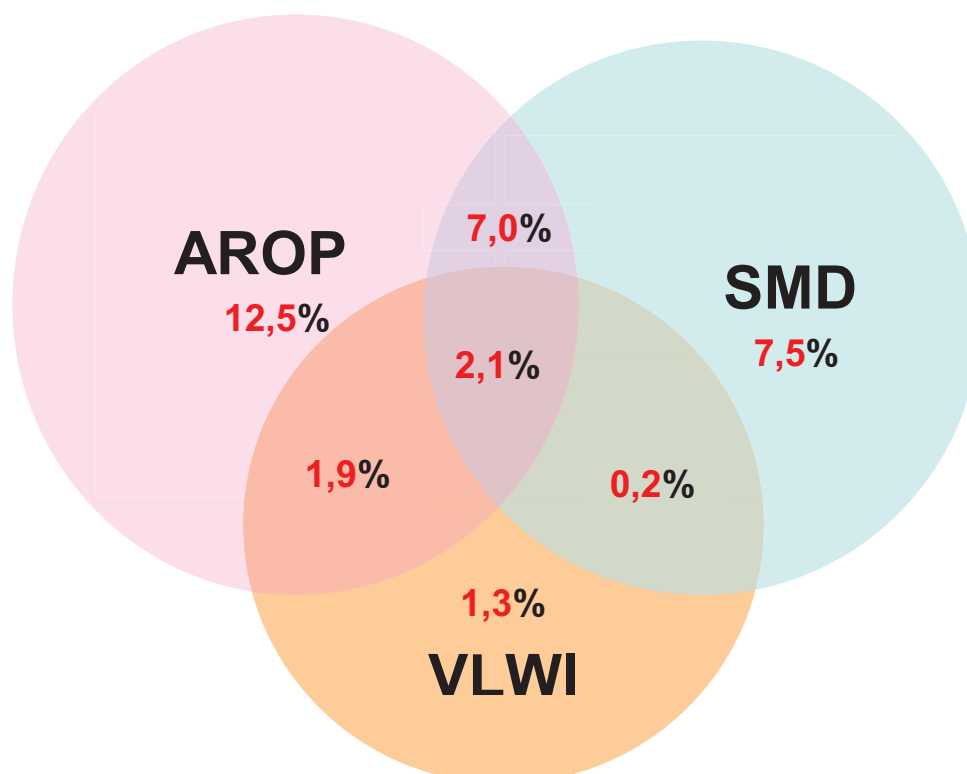
Figura 23. **Evoluția indicatorului rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROE) și a componentelor acestuia în perioada 2015 - 2018 (%)**

Intersecția componentelor indicatorului AROPE oferă informații pentru analiza detaliată a impactului fiecăreia dintre cele trei componente asupra evoluției indicatorului compus.

În anul 2018, aproape 1,4 milioane de persoane se află în risc de sărăcie și sunt deprivate material sever (7,0%).

Figura 24. **Intersecțiile componentelor indicatorului AROPE, în anul 2018**

Aproximativ 38 mii persoane suferă de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, iar 381 mii de persoane sunt expuse riscului de sărăcie și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii. Însă 404 mii persoane sunt expuse riscului de sărăcie, se află în deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii.

Tabelul 8. Componentele indicatorului AROPE și intersecțiile acestora, în anii 2015 și 2018

Indicatori	-%-	
	2015	2018
AROP	11,9	12,5
SMD	9,6	7,5
VLWI	1,8	1,3
AROP-SMD	10,0	7,0
AROP-VLWI	1,0	1,9
SMD-VLWI	0,6	0,2
AROP-SMD-VLWI	2,6	2,1

În comparație cu anul 2015, în rândul persoanelor expuse riscului de sărăcie și care se află în stare de deprivare materială severă (AROP-SMD) s-a înregistrat o scădere în anul 2018 cu 3,0 puncte procentuale.

Ponderea persoanelor care sunt expuse riscului de sărăcie și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (AROP-VLWI) a înregistrat în anul 2018 o creștere cu 0,9 puncte procentuale față de anul 2015.

Procentul persoanelor care se află în stare de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (SMD-VLWI) a înregistrat o scădere cu 0,4 puncte procentuale în anul 2018, față de anul 2015.

Ponderea persoanelor care sunt expuse riscului de sărăcie, se află în stare de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (AROP-SMD-VLWI), a scăzut în anul 2018 cu 0,5 puncte procentuale față de anul 2015.

IV. COMPARAȚII INTERNAȚIONALE

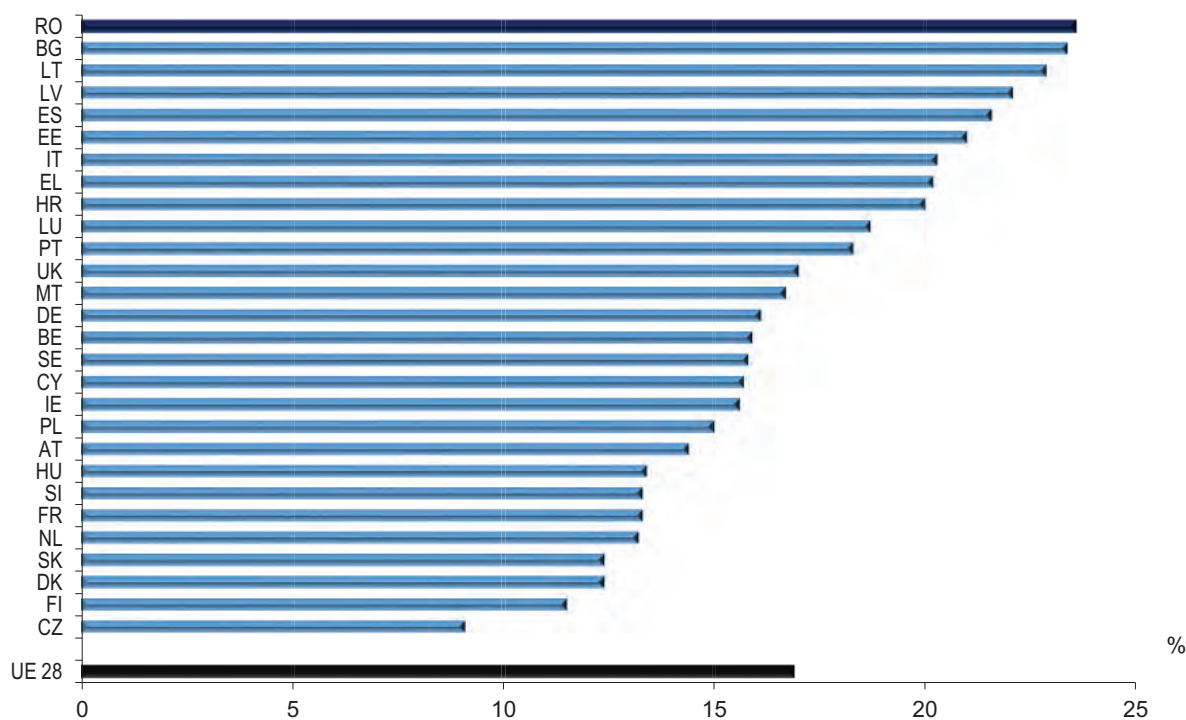
Apartenența României la comunitatea europeană implică în mod necesar cunoașterea situației și a poziției sale în ansamblul statelor componente ale Uniunii Europene, realizată pe baza unor date și informații statistice din toate domeniile de dezvoltare economico-sociale. Această cerință este cu atât mai importantă cu cât obiectul cunoașterii vizează un aspect al vieții deosebit de sensibil, cum este cel al sărăciei sau incluziunii sociale.

În conformitate cu datele colectate la nivelul Eurostat¹, poziția României este în general caracteristică unui stat cu probleme relativ mari în asigurarea unui nivel de trai ridicat pentru toți cetățenii săi.

4.1 Distribuția sărăciei

Din punct de vedere al ratei sărăciei relative, România (cu 23,6%) se plasa în anul 2017 în grupul statelor relativ sărace, cu valori peste media Uniunii Europene, cum ar fi: Bulgaria (23,4%), Lituania (22,9%), Letonia (22,1%), Spania (21,6%), Estonia (21,0%), Italia (20,3%), Grecia (20,2%), Croația (20,0%), Luxemburg (18,7%), Portugalia (18,3%) și Marea Britanie (17,0%). Rate de sărăcie mult mai mici se înregistrează în unele state precum Cehia (9,1%), Finlanda (11,5%), Danemarca și Slovacia (12,4% fiecare), Olanda (13,2%), etc.

Figura 25. *Rata sărăciei în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

¹ Analiza comparativă s-a realizat pe baza estimărilor aferente anului 2017, disponibile pe site-ul Eurostat la data elaborării prezentei lucrări

Distribuția pe sexe a sărăciei în multe state membre are un caracter asemănător cu cel din România, în sensul că rata de sărăcie a femeilor este mai mare decât a bărbaților. De exemplu, pe ansamblul Uniunii Europene, rata sărăciei la femei a fost în anul 2017 cu 1,3 puncte procentuale superioară celei a bărbaților (17,6% față de 16,3%).

Cele mai mari diferențe între rata sărăciei femeilor față de rata sărăciei bărbaților se constată în: Letonia (+5,5 puncte procentuale), Estonia (+4,9 puncte procentuale), Bulgaria și Cehia (+3,1 procentuale fiecare), Lituania (+2,8 puncte procentuale), Slovenia (+2,5 puncte procentuale).

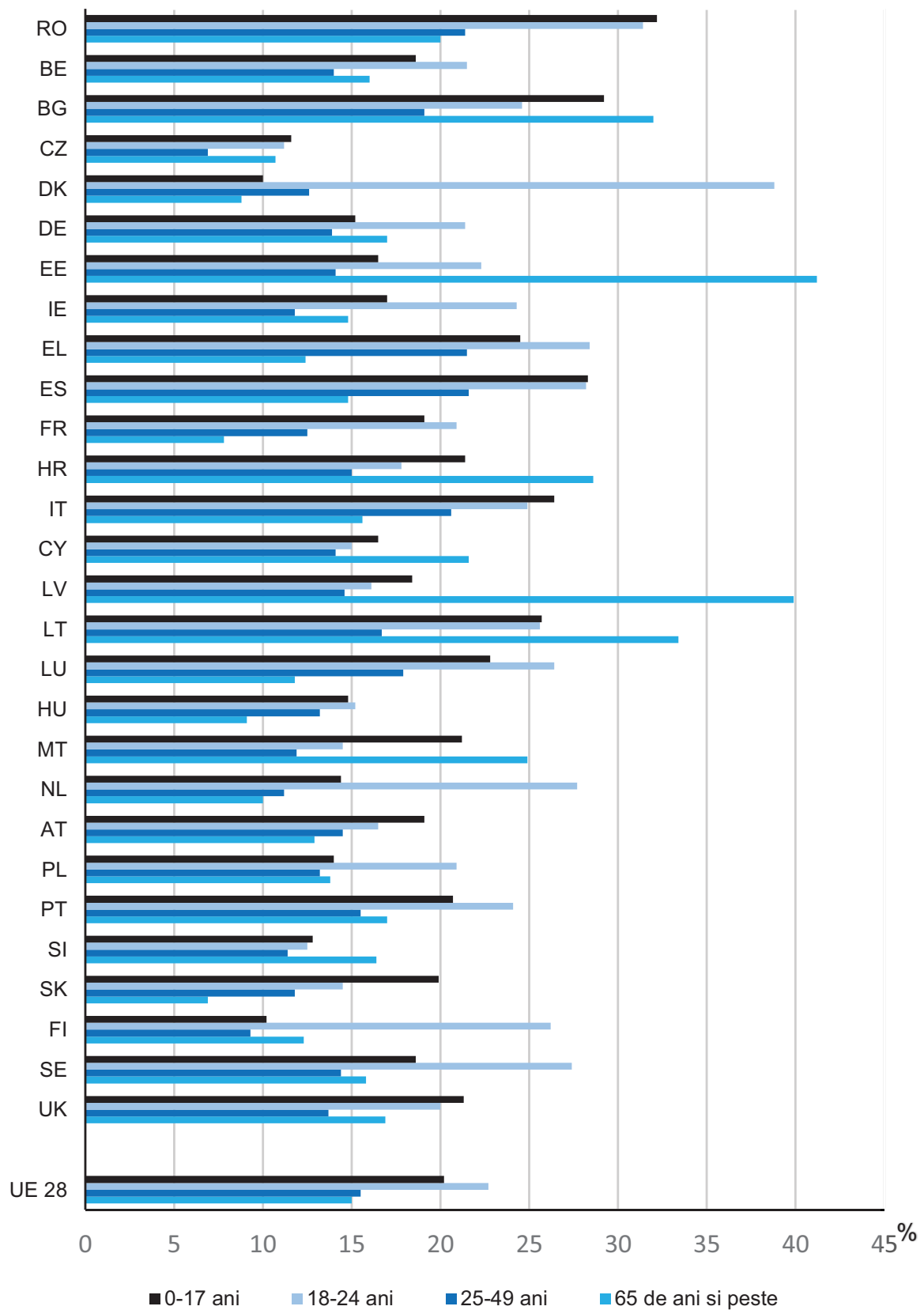
În cele mai multe cazuri, copiii și tinerii de până la 18 ani din țările europene prezintă rate de sărăcie mai mari decât rata sărăciei țărilor respective, în special în România, Slovacia, Spania, Italia, Bulgaria, Franța, Austria, Malta, etc. Această categorie de persoane este ceva mai protejată de flagelul sărăciei în Estonia, Letonia, Danemarca, Finlanda, Polonia, Germania și Slovenia.

În cazul grupei de vârstă 18-24 ani, se remarcă în majoritatea statelor membre Uniunii Europene rate de sărăcie mai mari.

Diferențieri remarcabile se observă și în cazul persoanelor vârstnice de 65 de ani și peste, pentru care s-au estimat rate de sărăcie mai mari față de media țării respective: Estonia (+20,2 puncte procentuale), Letonia (+17,8 puncte procentuale), Lituania (+ 10,5 puncte procentuale) Bulgaria și Croația (+8,6 puncte procentuale fiecare), Malta (+ 8,2 puncte procentuale), Cipru (+5,9 puncte procentuale) etc.

Sărăcia este relativ mai puțin răspândită în rândul vârstnicilor din unele state europene cum ar fi: Grecia, Luxemburg, Spania, Franța, Slovacia, Italia, Ungaria, Danemarca, România, Olanda, etc.

Figura 26. *Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

4.2 Profilul sărăciei

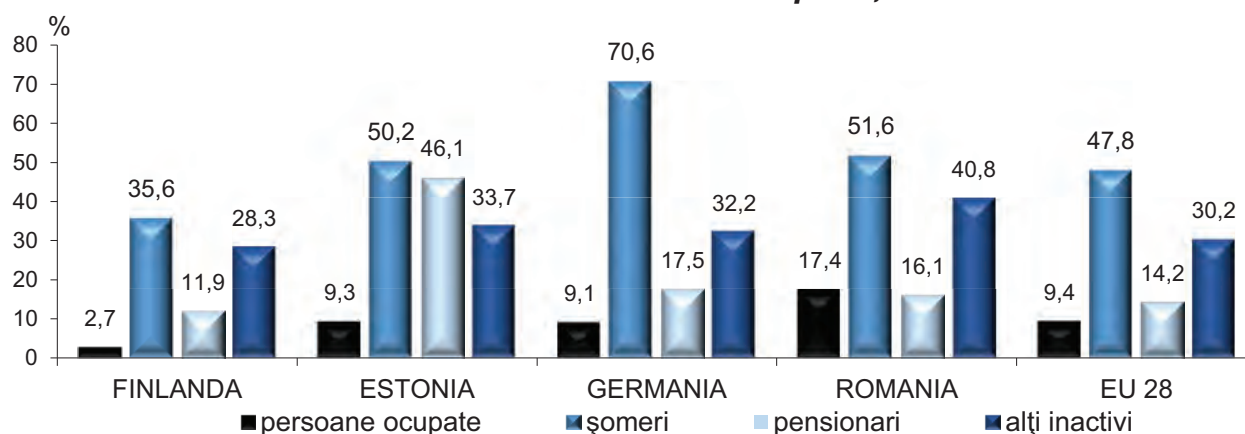
4.2.1 Statutul ocupațional

Pe ansamblul Uniunii Europene (28 țări), rata sărăciei estimată pentru persoanele ocupate a fost în anul 2017 de 9,4%, peste această valoare aflându-se 9 state, printre care și România. Persoanele ocupate sărace se găsesc într-o proporție relativ mai mare în România (17,4%), Luxemburg (13,7%), Spania (13,1%), Grecia (12,9%), Italia (12,2%), Portugalia (10,8%), Ungaria (10,2%), Bulgaria și Polonia (9,9% fiecare). În restul țărilor precum Finlanda (2,7%), Cehia (3,5%), Belgia (5,0%), Irlanda (5,1%), Danemarca (5,3%), Malta (5,7%), Croația (5,8%), Olanda (6,1%), etc., rata sărăciei pentru persoanele ocupate înregistrează cele mai scăzute valori, sub media Uniunii Europene.

Șomerii din Uniunea Europeană se află sub pragul sărăciei în proporție de 47,8%. Peste acest nivel relativ se plasează șomerii din Germania, Lituania, Bulgaria, Malta, Letonia, Luxemburg, Marea Britanie, România, Ungaria, Suedia, Estonia, Slovacia, Belgia și Cehia. Cele mai scăzute rate de sărăcie se înregistrează pentru șomerii din Finlanda, Cipru, Franța, Irlanda, Slovenia etc.

Sărăcia reprezintă un fenomen mai frecvent întâlnit și în rândurile pensionarilor cum ar fi în Estonia (46,1%), Letonia (43,7%), Lituania (36,7%), Bulgaria (32,4%), Croația (24,5%), Malta (21,9%), Cipru (21,6%) care se situează peste media europeană (14,2%). Rate de sărăcie mai mici se înregistrează în Franța (7,0%), Slovacia (7,6%), Danemarca (8,6%), Ungaria (9,1%), Luxemburg (9,3%), Grecia (9,5) etc.

Figura 27. **Rata sărăciei după statutul ocupațional în unele state membre ale Uniunii Europene, în anul 2017**

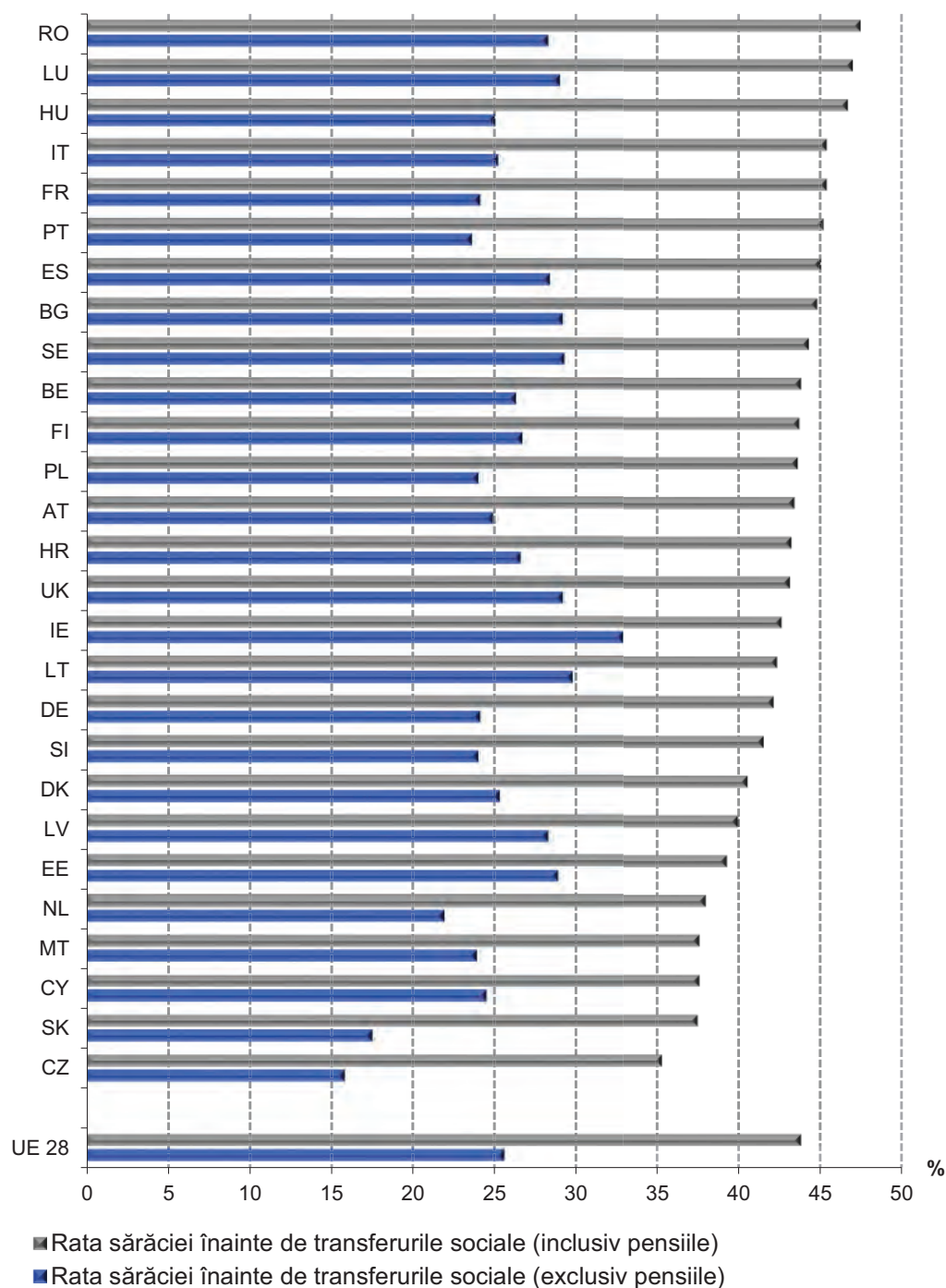
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

4.2.2 Transferuri sociale

În anul 2017, existența diferitelor tipuri de transferuri sociale au făcut ca circa 27% dintre cetățenii țărilor membre ale Uniunii Europene să nu intre în starea de sărăcie.

Acestea au avut un efect mai puternic în țări ca Ungaria, unde diferența dintre rata sărăciei înainte de toate transferurile sociale și cea calculată prin includerea tuturor transferurilor sociale în venituri depășește nivelul relativ de 33%. Proporții în jur de 32% se înregistrează în Finlanda și Franța, 31% Grecia, 29% în Austria, Polonia și Suedia, 28% în Luxemburg, Danemarca, Belgia, restul țărilor din Uniunea Europeană fiind sub acest nivel relativ.

Figura 28. **Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv sau exclusiv pensiile), în anul 2017**

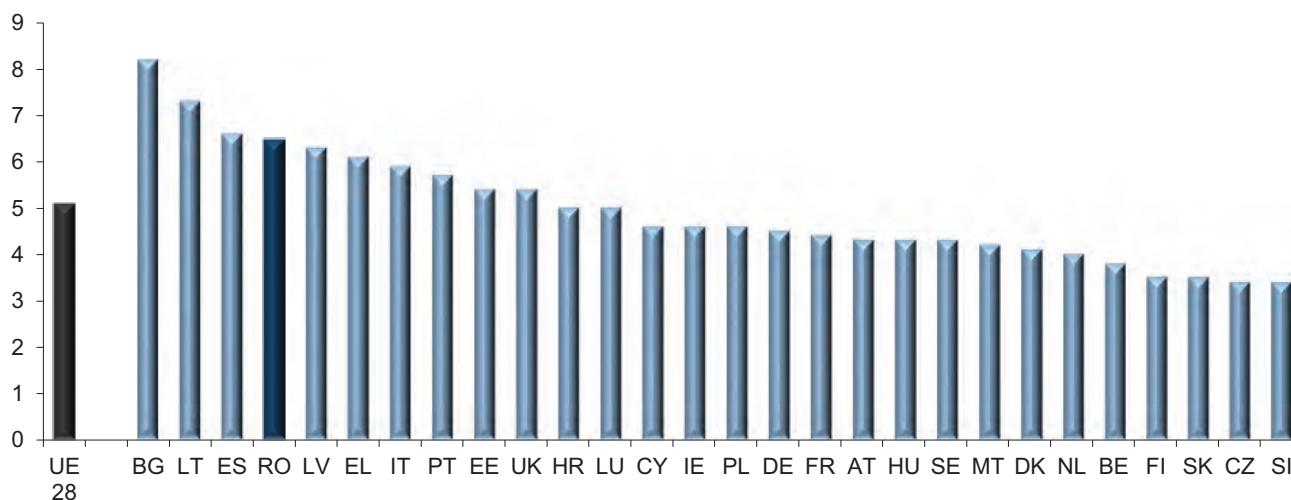
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

4.3 Profunzimea sărăciei

4.3.1 Indicele inegalității veniturilor

În România inegalitatea veniturilor este superioară mediei pe ansamblul Uniunii Europene. În anul 2017, cei mai bogați 20% dintre cetățenii Uniunii Europene au realizat venituri de 5 ori mai mari decât cei mai săraci 20%. Cele mai mici ecarturi între veniturile persoanelor bogate și cele sărace s-au înregistrat în Cehia și Slovenia (3,4 fiecare), Slovacia și Finlanda (3,5 fiecare), iar cele mai mari în Bulgaria (8,2), Lituania (7,3), Spania (6,6), România (6,5), Letonia (6,3), Grecia (6,1) etc. Statele care au valori reduse ale indicelui inegalității veniturilor prezintă și rate de sărăcie mult inferioare mediei europene.

Figura 29. *Indicele inegalității veniturilor în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

Nivelul mediu pe Uniunea Europeană al indicelui inegalității veniturilor a fost depășit în 10 state, inclusiv România.

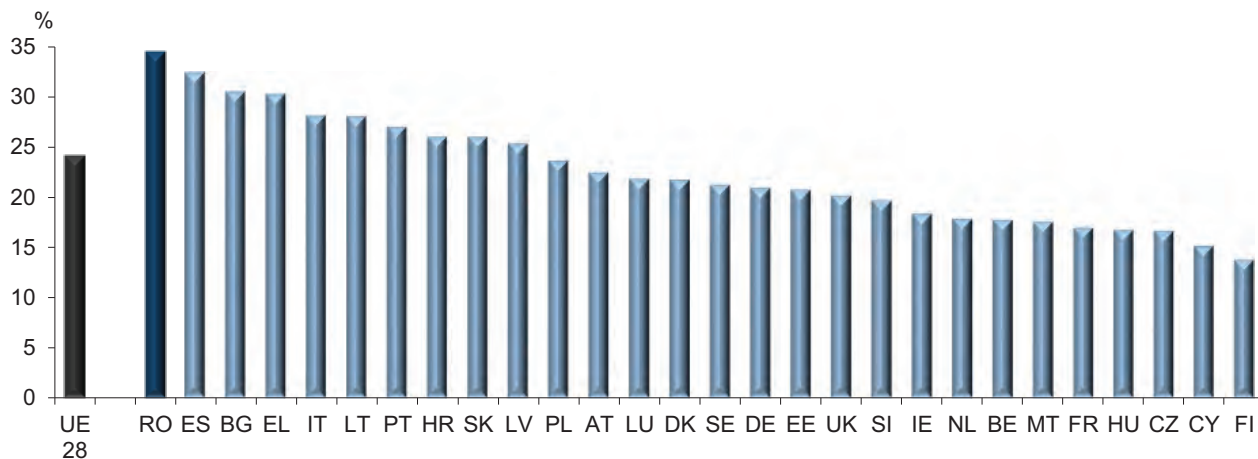
4.3.2 Deficitul median relativ

Comparațiile cu situația pe ansamblul Uniunii Europene arată că în anul 2017 distanța relativă la care se aflau veniturile disponibile ale populației sărace din România, față de nivelul pragului de sărăcie, a fost mult superioară față de valoarea medie a Uniunii (34,5% comparativ cu 24,1%).

Valori mai mari ale distanței mediane relative sau cu alte cuvinte o sărăcie „profundă”, s-a înregistrat de asemenea în Spania (32,4%), Bulgaria (30,5%), Grecia (30,3%), Italia (28,1%) și Lituania (28,0%).

Printre statele membre în care sărăcia pare a fi mai relaxată se numără Finlanda (13,7%), Cipru (15,1%), Cehia (16,6%), Ungaria (16,7%), Franța (16,9%), Malta (17,5%), Belgia (17,7%), Olanda (17,8%) etc.

Figura 30. **Deficitul median relativ în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017**

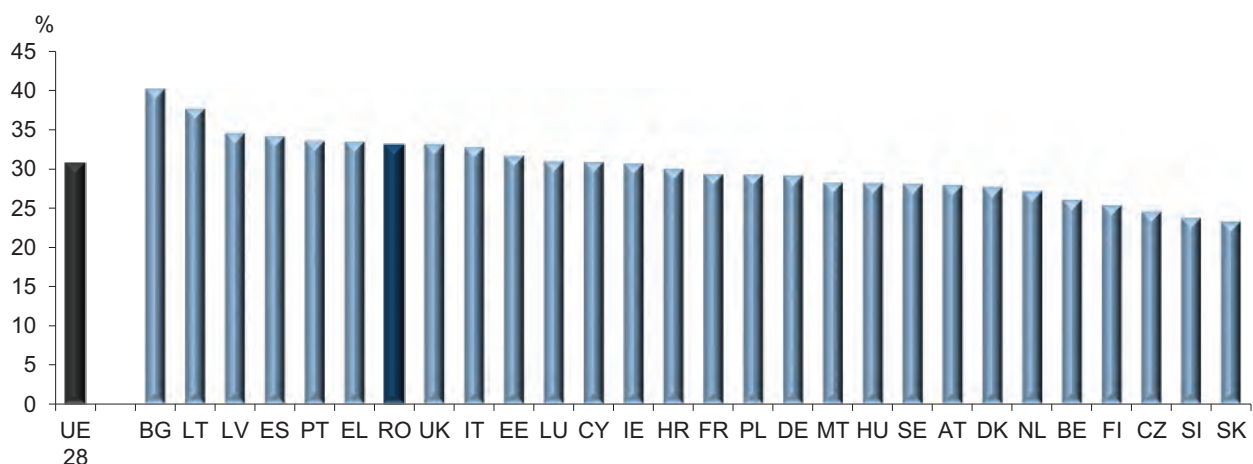

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

4.3.3 Coeficientul Gini

Pentru a obține o distribuție de venituri perfect egală în anul 2017 ipotetic vorbind, ar fi fost nevoie să se redistribuie 30,7% din veniturile tuturor cetățenilor Uniunii Europene. Sărăcia ar putea fi eradicată mai ușor, tot teoretic desigur, în Slovacia, Slovenia, Cehia, Finlanda, Belgia (țări în care coeficientul Gini a avut o valoare de aproximativ 23-26%). În schimb, în Marea Britanie, Grecia, Portugalia, Spania, Letonia, Lituania, Bulgaria pentru a se obține o egalitate perfectă a veniturilor ar trebui redistribuite proporții mult mai mari din veniturile populației (33-40%). Acestor din urmă state li se alătură și România cu un coeficient de 33,1% în anul 2017, superior mediei europene cu 2,4 puncte procentuale.

Figura 31. **Coeficientul Gini în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017**

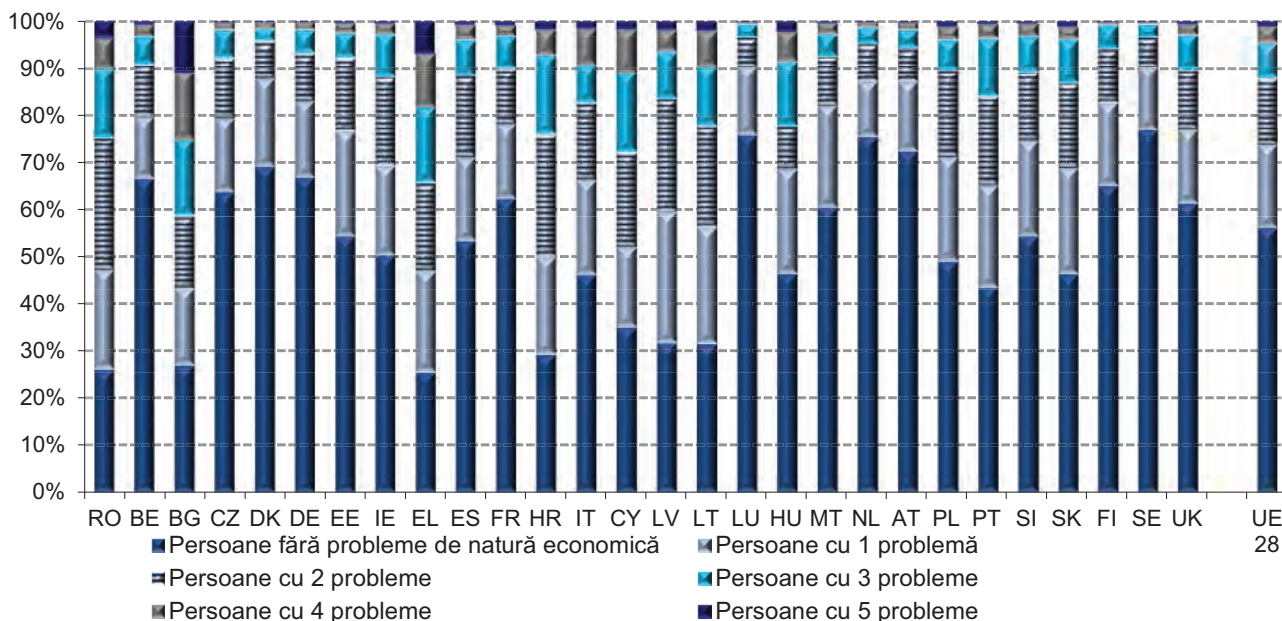
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

4.4 Deprivarea materială

4.4.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic

În anul 2017, aproape 3 din 4 persoane din România erau afectate de una sau mai multe aspecte ale deprivării economice, în timp ce pe ansamblul Uniunii Europene proporția a fost de una din două persoane aflate în această situație.

Figura 32. *Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

Din punct de vedere al acestei forme de deprivare, în anul 2017, situația cea mai favorabilă s-a întâlnit în Austria, Olanda, Luxemburg, și Suedia unde 70-80% dintre persoane nu aveau nici o problemă de natură economică, iar cea mai defavorabilă în Croația, Bulgaria, România și Grecia unde persoanele deprivare aveau ponderi de 70-75%.

Din totalul de 28 de state membre ale Uniunii Europene, 12 state (Malta, Marea Britanie, Franța, Cehia, Finlanda, Belgia, Germania, Danemarca, Austria, Olanda, Luxemburg și Suedia) au avut un nivel relativ al persoanelor deprivare economic inferior mediei Uniunii, cu valori cuprinse între 4,5 puncte procentuale (Malta) și 20,7 puncte procentuale (Suedia). Pentru celelalte state, care au avut valori relative superioare mediei, diferențele au variat între 1,7 puncte procentuale (Slovenia și Estonia) și 30,6 puncte procentuale (Grecia).

Odată cu creșterea numărului de probleme din acest tip al deprivării materiale, ponderea persoanelor afectate scade. Cele mai ridicate ponderi sunt în cazul în care persoanele afectate de una sau două probleme economice ce nu pot fi eliminate din cauza resurselor

bănești insuficiente (pe ansamblul Uniunii Europene 72,2% din persoanele aflate în stare de deprivare acuză una sau două probleme de natură economică).

Persoanele care au mai mult de trei probleme economice dețin în general o pondere relativ mică și chiar foarte mică (la grupa de 5 probleme). Excepție de la această tendință fac Bulgaria și Grecia – state care au și un număr relativ mare de persoane în stare de deprivare materială .

Dintre elementele luate în considerare în construirea indicatorului sintetic de deprivare din punct de vedere economic, cea mai răspândită între cetățenii UE a fost în anul 2017 **incapacitatea de a plăti o săptămână de vacanță pe an**, aproape o treime (30,0%) dintre cetățenii Uniunii având această problemă. Sub acest aspect cel mai puțin afectate sunt persoanele din Suedia (8,8%), Luxemburg (10,9%), Danemarca (13,8%) etc. și cel mai mult sunt din România (65,0%), Croația (58,2%), Bulgaria (52,6%), Cipru (52,3%) și Grecia (50,9%).

Un alt element de deprivare economică cu o pondere însemnată, care preocupă cetățenii Uniunii Europene, îl constituie **imposibilitatea, din punct de vedere financiar, de a face față unor situații neprevăzute**. Proportia pe ansamblu este de 33,8%, iar țările plasate în cele două extreme sunt Letonia (59,9%) și respectiv Malta (15,6%). Din acest punct de vedere România (cu 52,5%) are o situație apropiată de cea a Greciei și a Bulgariei.

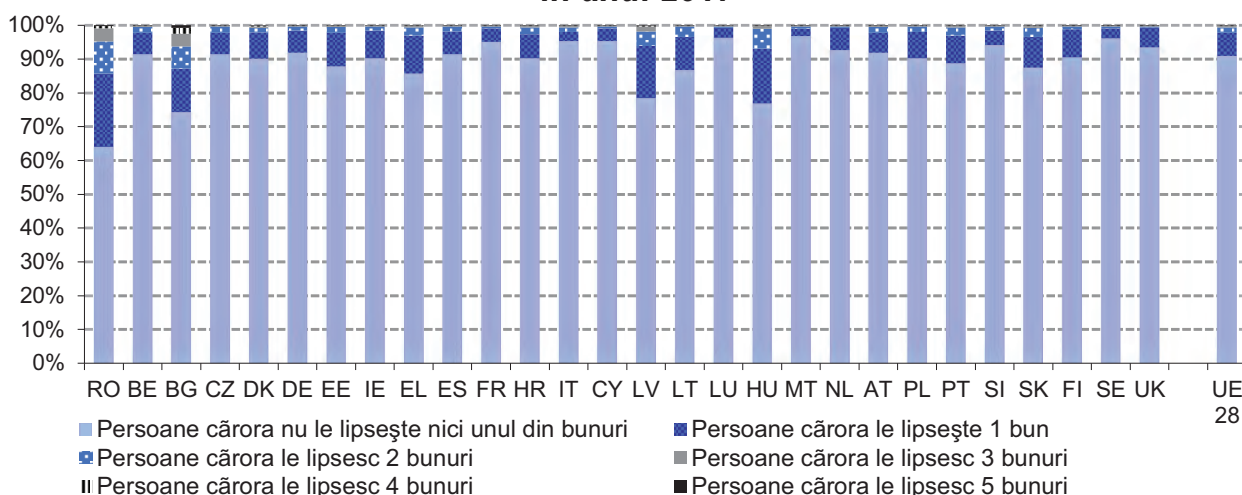
4.4.2 Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată

Comparativ cu ponderea persoanelor fără probleme de înzestrare cu bunuri de folosință îndelungată înregistrată pe ansamblul Uniunii Europene (91,0%), în anul 2017 România se situa la polul inferior cu numai 64,0%. Alături de România încă 13 state (Bulgaria, Ungaria, Letonia, Grecia, Lituania, Slovacia, Estonia, Portugalia, Danemarca, Croația, Irlanda, Polonia și Finlanda) prezintă ponderi inferioare mediei europene, cu diferențe relative cuprinse între 0,2 puncte procentuale (Finlanda) și 16,6 puncte procentuale (Bulgaria).

Printre statele cu cele mai mari proporții ale persoanelor fără probleme de înzestrare în anul 2017 s-au aflat Malta (97,0%), Luxemburg și Suedia (96,5% fiecare), Cipru și Italia (95,5% fiecare), Franța (95,3%), Slovenia (94,4%), Marea Britanie (93,7%) Olanda (93,1%) etc.

În Uniunea Europeană se acuză în principal existența unei singure probleme (6,8%) sau a două probleme de înzestrare (1,7%). Media europeană a deprivării pe seama lipsei unui singur bun este depășită în 14 state, cele mai mari ponderi fiind în cazul României (21,7%), Ungariei (16,2%), Letoniei (15,4%), Bulgaria (12,9%) și Grecia (11,2%), etc.

Figura 33. **Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri¹ de folosință îndelungată în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017**

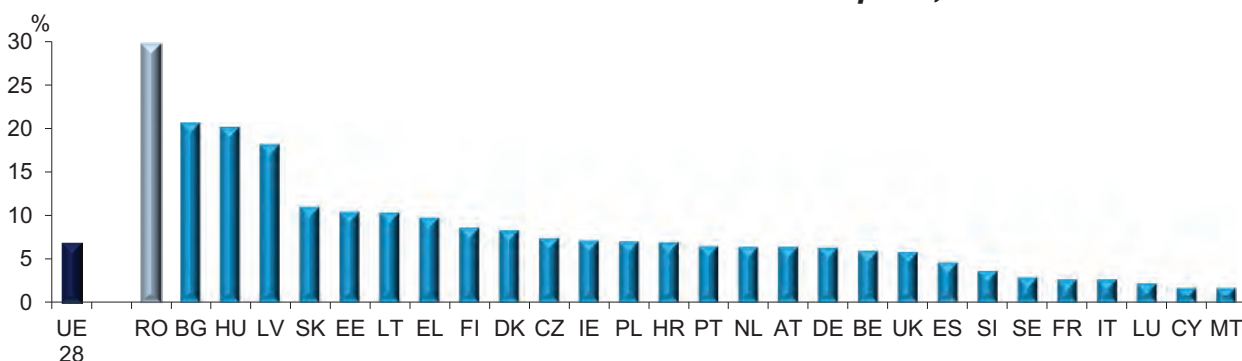

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

În plan european, deprivarea în domeniul înzestrării cu bunuri se manifestă în special la înzestrarea cu autoturisme personale (6,8% dintre cetățenii Uniunii Europene) și într-o măsură ceva mai redusă, la înzestrarea cu calculatoare (3,5%). Lipsa acestor două bunuri este preponderentă și în România, dar proporțiile sunt mult mai mari, de fapt cele mai mari din Uniune: 29,8% (autoturisme) respectiv 15,0% (calculatoare).

Imposibilitatea pentru unele persoane de a achiziționa un autoturism personal, din cauza resurselor bănești reduse, este un fapt real în toate statele membre ale Uniunii Europene, dar diferențele sunt destul de mari. Statele cu cele mai ridicate niveluri relative din anul 2017, în afara României, au fost Bulgaria (20,6%), Ungaria (20,1%), Letonia (18,1%), Slovacia (11,0%), Estonia (10,4%) și Lituania (10,3%). Înzestrarea cu autoturisme personale pare însă mult mai accesibilă persoanelor din Cipru, Malta, Luxemburg, Franța, Italia, și Suedia - unde proporția persoanelor care nu-și pot permite un autoturism personal nu depășește 3%.

Figura 34. **Lipsa autoturismului personal din înzestrarea unor persoane, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017**

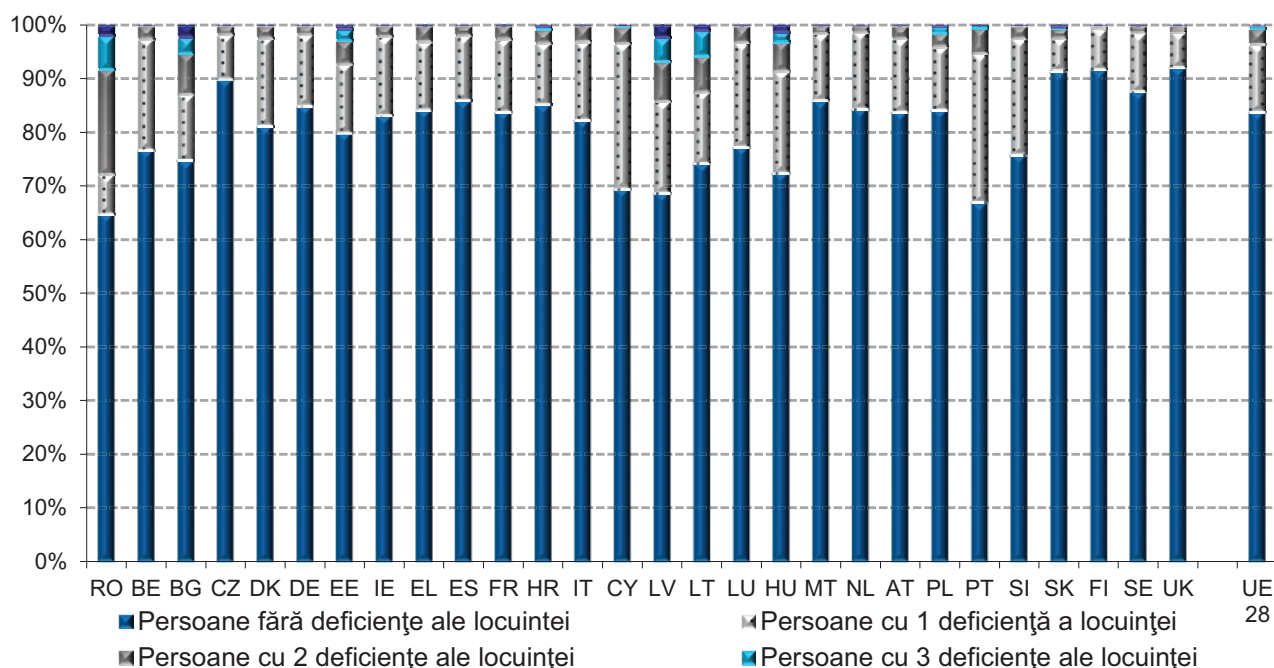
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

¹ dintre următoarele: mașină de spălat rufe, televizor color, calculator, telefon (fix sau mobil) și autoturism personal

4.4.3 Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit

În anul 2017, deprivarea din punct de vedere al condițiilor de locuit afectează 16,3% din populația Uniunii Europene, proporție care în România este de peste 2 ori mai mare. Situațiile cele mai favorabile, în care proporția celor cu deficiențe este redusă, se regăsesc în Marea Britanie (7,7%), Finlanda (8,2%), Slovacia (8,6%) și Cehia (10,1%). Statele cu cele mai ridicate ponderi ale persoanelor deprivat sub aspectul condițiilor de locuit sunt România (35,3%), Portugalia (33,1%), Letonia (31,4%) și Cipru (30,6%).

Figura 35. *Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

În toate cazurile, deci și în cele ale statelor cu ponderi reduse ale deprivării din punct de vedere al condițiilor de locuit, majoritatea este deținută de persoanele care acuză existența unei singure probleme din cele patru luate în considerare. Se constată de asemenea că valorile relative variază pe o „arie” mai restrânsă de la 6-9% (Slovacia, Marea Britanie, România, Finlanda și Cehia) până la 20-30% (Belgia, Slovenia, Cipru și Portugalia). Apoi, pe măsură ce crește numărul deficiențelor care nu pot fi eliminate din motive financiare, ponderile persoanelor în cauză scad semnificativ, ajungându-se pe ansamblul UE la o medie de sub 1% în cazul celor care se confruntă cu 3 sau 4 probleme.

România prezintă o situație identică cu tendință generală, în sensul că ponderile persoanelor cu 1 sau 2 probleme de locuire (7,4% respectiv 19,6%) sunt mai mari decât ponderile celor cu 3 și 4 probleme de locuire. De fapt peste trei sferturi din

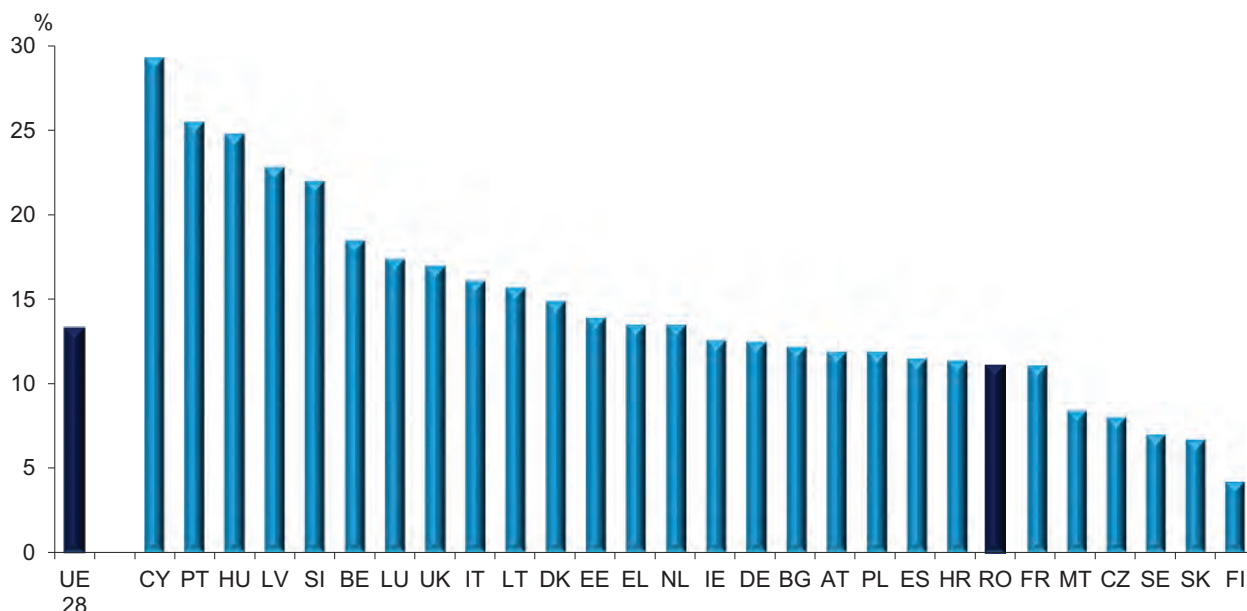
totalul persoanelor deprivatate au 1-2 deficiențe ale locuinței cauzate de lipsa resurselor financiare.

Existența unor deficiențe ale locuinței care privesc starea degradată a pereților, podelelor sau a acoperișului imobilului este una dintre cele mai frecvente elemente de deprivare dintre cele luate în considerare. Persoanele care au avut asemenea deficiențe în anul 2017 au reprezentat pe ansamblul Uniunii Europene 13,3%, sau, altfel spus peste, 1 din 8 persoane a trebuit să locuiască într-o locuință necorespunzătoare sub acest aspect, din cauza resurselor financiare insuficiente.

Ponderi superioare mediei europene s-au înregistrat în 14 state, pozițiile cele mai înalte fiind ocupate de Cipru (29,3%), Portugalia (25,5%), Ungaria (24,8%), Letonia (22,8%), Slovenia (22,0%), Belgia (18,5%), Luxemburg (17,4%), Marea Britanie (17,0%), Italia (16,1%), Lituania (15,7%), Danemarca (14,9%), Estonia (13,9%), Grecia și Olanda (13,5% fiecare).

În România, 11,1% dintre persoane au suportat consecințele acestui tip de deprivare. O situație relativ apropiată se observă în Franța, Croația, Spania, Austria și Polonia . Ceva mai favorizați din acest punct de vedere par a fi în special locuitorii din Finlanda, Slovacia, Suedia, Cehia și Malta, unde populația este deprivată din punctul de vedere al calității locuinței într-o proporție care nu depășește 9%.

Figura 36. **Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe cu pereți sau podele deteriorate, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017**

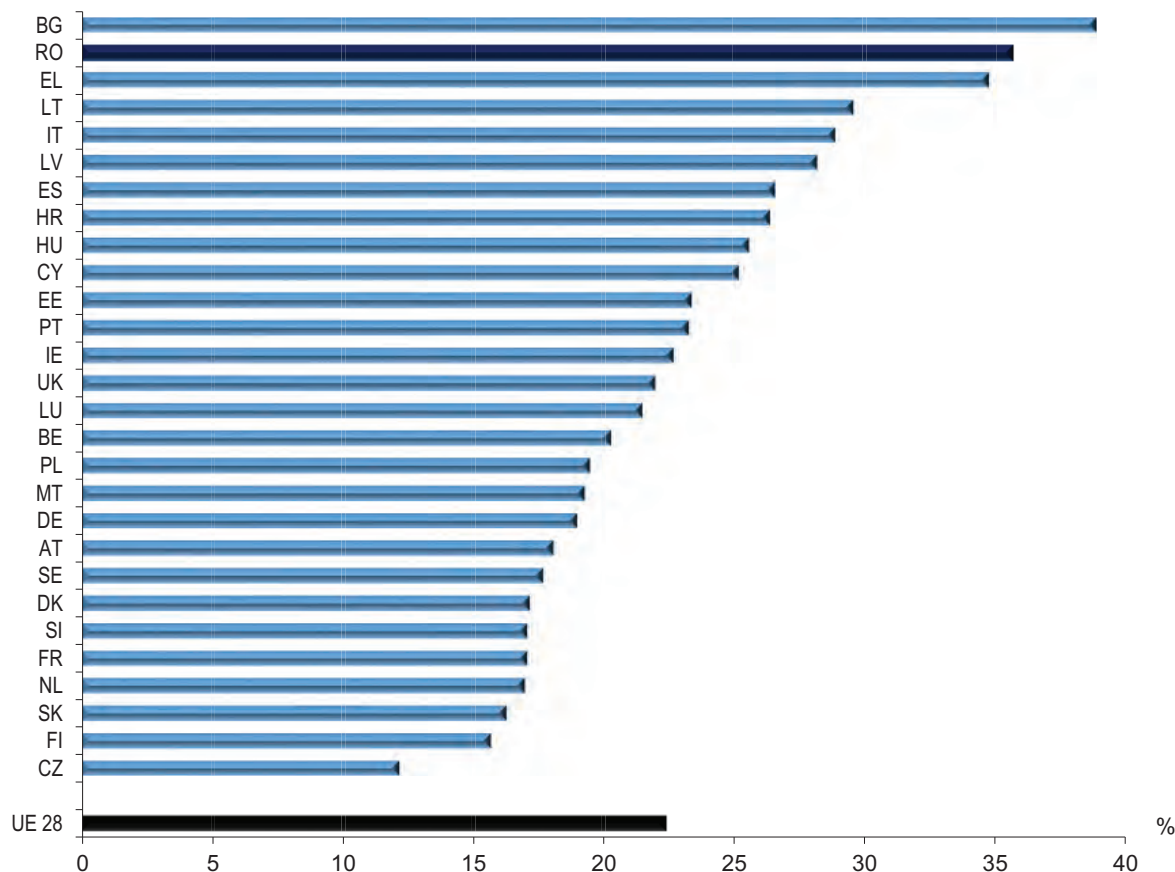
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

4.5 Riscul de sărăcie sau excluziune socială

4.5.1 Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială

Pe ansamblul Uniunii Europene, persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (indicatorul AROPE) au reprezentat 22,4% în anul 2017.

Figura 37. *Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017*

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

Dintre cele 13 state care au rate superioare mediei europene se detașează Bulgaria (38,9%), România (35,7%) și Grecia (34,8%). În rândul statelor cu rate reduse ale indicatorului AROPE se evidențiază Cehia (12,2%), Finlanda (15,7%), Slovacia (16,3%), Olanda (17,0%), Franța și Slovenia (17,1% fiecare) și Danemarca (17,2%) – state în care sărăcia sau excluziunea socială este relativ mai puțin răspândită.

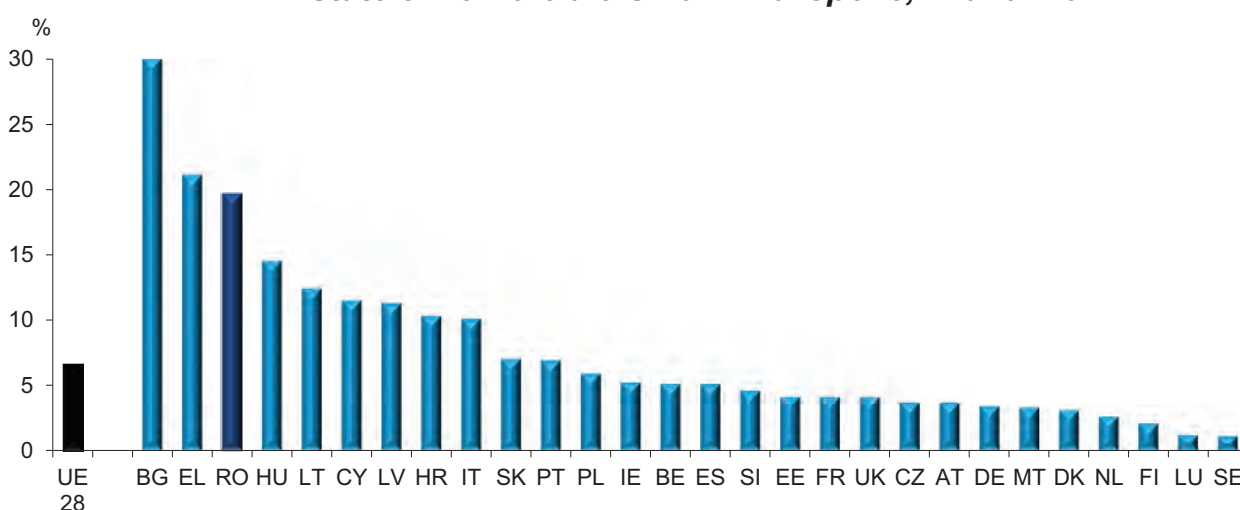
Ca și în România, copiii sunt în general mai vulnerabili în fața sărăciei sau excluziunii sociale. Excepție de la această tendință fac Cehia, Danemarca, Slovenia, Finlanda, Olanda, Polonia, Germania, Estonia, Suedia, Belgia, Franța, Slovacia, Malta, Austria, Luxemburg, Letonia și Portugalia unde rata estimată pentru persoanele în vârstă de

sub 18 ani este inferioară ratei din Uniunea Europeană. Persoanele vârstnice (65 ani și peste) par a fi protejate relativ mai mult în Danemarca, Franța, Olanda, Luxemburg, Slovacia, Cehia, Finlanda și Austria, state în care proporția celor aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială nu depășește 14%.

4.5.2 Deprivarea materială severă

În Uniunea Europeană deprivarea materială severă caracterizează viața a 6,6% din totalul persoanelor, diferențierile între statele membre având însă o amplitudine considerabilă.

Figura 38. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017**

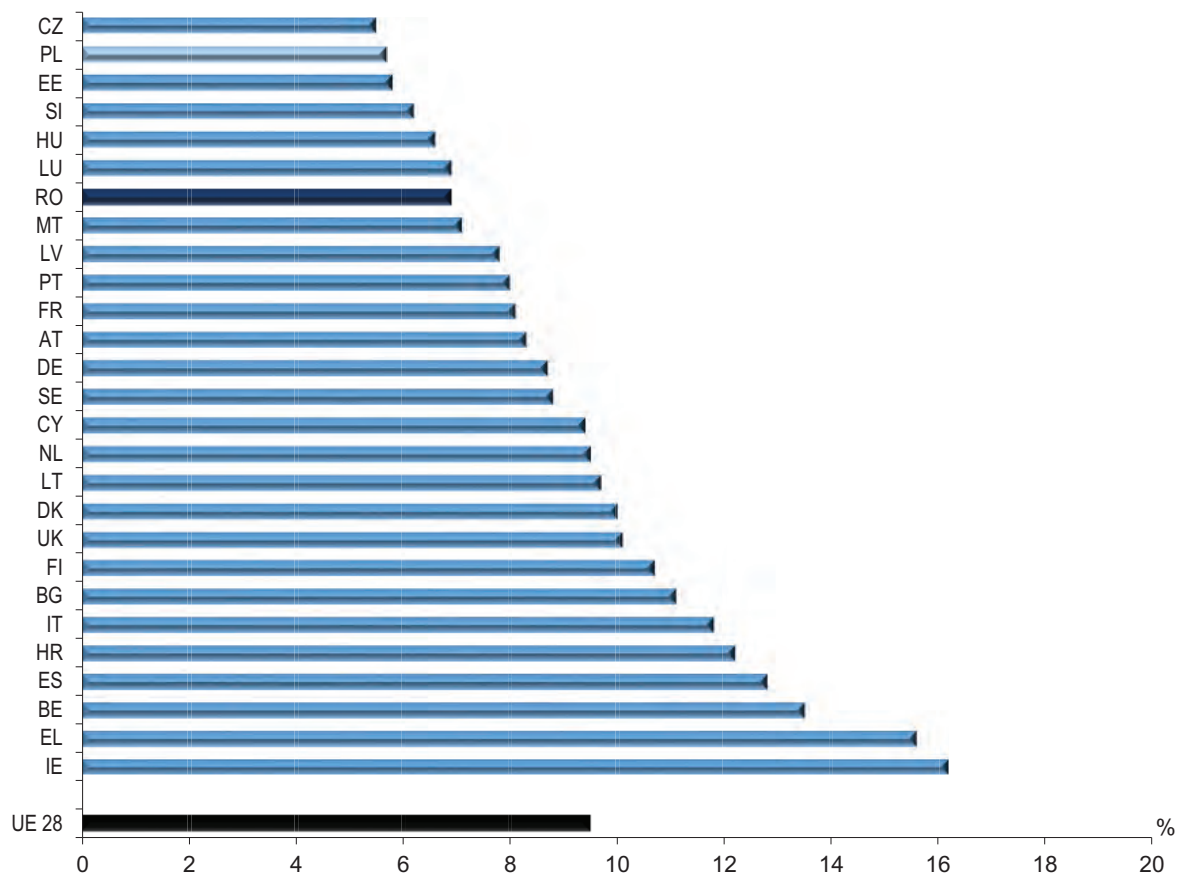
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

În afară de Bulgaria (30,0%), Grecia (21,1%) și România (19,7%), încă alte 8 state au rate superioare mediei UE, dar cu valori care oscilează de la 14,5% în Ungaria la 6,9% în Portugalia. În cazul a 13 state: Suedia, Luxemburg, Finlanda, Olanda, Danemarca, Malta, Germania, Cehia, Austria, Estonia, Franța, Marea Britanie și Slovenia deprivarea materială severă se regăsește la mai puțin de 5% din totalul populației, adică s-ar putea spune că în societățile respective fenomenul este unul cu totul marginal.

4.5.3 Intensitatea foarte redusă a muncii

Pe plan european, ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii are o valoare mai mare decât în România. Astfel, în anul 2017 media Uniunii Europene a fost de 9,5%, cu 2,6 puncte procentuale mai mare decât în România.

Figura 39. **Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2017**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

Nivelul relativ al Uniunii Europene a fost depășit în 11 țări, dintre care Irlanda face o notă aparte, cu o pondere de 16,2%, altfel spus aproape un irlandez din șase trăia într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii. În cazul celorlalte 10 state depășirile mediei europene sunt mai modeste: de la 0,2 puncte procentuale (Lituania), la 6,1 puncte procentuale (Grecia).

Un număr de 16 state prezintă ponderi inferioare mediei de ansamblu a Uniunii Europene, cuprinse între 5,4% (Slovacia) și 9,4% (Cipru). România, cu o pondere de 6,9% este unul dintre statele cu cele mai reduse ponderi ale persoanelor care fac parte din gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii.

TABELE ANEXE

1. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI STATUTUL OCUPAȚIONAL ALE PERSOANELOR,
PE SEXE

	Anul	Total	Masculin	Feminin
TOTAL	2015	25,4	25,1	25,7
	2016	25,3	24,8	25,7
	2017	23,6	22,9	24,2
	2018	23,5	22,5	24,5
Grupa de vârstă:				
0 - 17 ani	2015	38,1	37,7	38,5
	2016	37,2	36,4	38,1
	2017	32,2	31,3	33,2
	2018	32,0	31,3	32,8
18 - 24 ani	2015	35,0	33,4	36,5
	2016	32,2	32,3	32,1
	2017	31,4	32,0	30,8
	2018	26,6	25,4	27,9
25 - 49 ani	2015	23,9	24,2	23,6
	2016	23,8	24,0	23,6
	2017	21,4	21,6	21,3
	2018	20,7	20,9	20,4
50 - 64 ani	2015	17,5	19,2	15,9
	2016	18,9	20,5	17,4
	2017	19,2	20,3	18,2
	2018	19,9	20,3	19,6
65 de ani și peste	2015	19,4	13,3	23,5
	2016	19,1	12,2	23,7
	2017	20,0	13,2	24,5
	2018	22,8	15,9	27,5
Statutul ocupațional*:				
persoană ocupată	2015	18,8	21,0	15,7
	2016	18,9	21,5	15,2
	2017	17,4	20,1	13,6
	2018	15,3	17,9	11,4
persoană neocupată:	2015	26,4	23,2	28,4
	2016	26,2	22,2	28,5
	2017	25,9	21,8	28,3
	2018	28,4	24,5	30,6
- șomer	2015	55,5	63,2	32,2
	2016	50,2	58,0	27,8
	2017	51,6	56,2	38,0
	2018	48,0	51,2	37,0
- pensionar	2015	15,8	12,8	17,8
	2016	15,9	11,6	18,9
	2017	16,1	12,4	18,8
	2018	19,5	15,6	22,3
- altă persoană inactivă	2015	42,1	38,4	43,4
	2016	41,8	41,1	42,1
	2017	40,8	40,0	41,1
	2018	41,9	43,4	41,5

* persoane în vârstă de 18 ani și peste

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

2. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ TIPUL GOSPODĂRIEI DIN CARE FAC PARTE PERSOANELE

		-%-
	Anul	Rata sărăciei
TOTAL	2015	25,4
	2016	25,3
	2017	23,6
	2018	23,5
Tipul gospodăriei:		
<i>Gospodării fără copii dependenți</i>	2015	17,2
	2016	18,3
	2017	17,8
	2018	19,2
din care:		
persoană singură de sex masculin	2015	26,9
	2016	25,9
	2017	22,4
	2018	23,5
persoană singură de sex feminin	2015	31,6
	2016	33,2
	2017	33,2
	2018	37,2
persoană singură în vârstă de sub 65 ani	2015	26,1
	2016	27,2
	2017	24,6
	2018	25,6
persoană singură în vârstă de 65 ani și peste	2015	32,5
	2016	32,4
	2017	32,0
	2018	36,7
2 adulți în vârstă de sub 65 ani	2015	16,0
	2016	16,3
	2017	15,9
	2018	15,0
2 adulți, din care cel puțin unul în vârstă de 65 ani și peste	2015	10,6
	2016	11,0
	2017	12,1
	2018	16,9
3 sau mai mulți adulți	2015	13,0
	2016	15,0
	2017	14,1
	2018	14,0

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2018

- continuare -

- % -

	Anul	Rata sărăciei
<i>Gospodării cu copii dependenți¹</i>	2015	31,8
	2016	30,8
	2017	28,1
	2018	27,0
din care:		
un adult cu cel puțin 1 copil dependent (familie monoparentală)	2015	39,7
	2016	41,4
	2017	31,2
	2018	41,6
2 adulți cu 1 copil dependent	2015	15,3
	2016	16,4
	2017	13,2
	2018	15,4
2 adulți cu 2 copii dependenți	2015	26,1
	2016	28,1
	2017	26,3
	2018	26,6
2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți	2015	69,5
	2016	61,9
	2017	61,9
	2018	53,4
3 sau mai mulți adulți cu copii dependenți	2015	32,6
	2016	29,3
	2017	28,2
	2018	24,4

¹ Se consideră copii dependenți toate persoanele în vârstă de 0-17 ani

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

3. RATA SĂRĂCIEI ÎNAINTE DE TRANSFERURILE SOCIALE, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXUL PERSOANELOR

- % -

	Anul	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale:	
		inclusiv pensiile	exclusiv pensiile
TOTAL	2015	49,5	29,3
	2016	49,5	29,5
	2017	47,5	28,3
	2018	45,9	28,0
Sex:			
masculin	2015	47,1	28,9
	2016	47,4	29,3
	2017	45,5	27,8
	2018	43,7	27,0
feminin	2015	51,8	29,6
	2016	51,5	29,7
	2017	49,5	28,8
	2018	48,1	29,0
Grupa de vârstă:			
0 -17 ani	2015	48,5	43,6
	2016	50,1	44,5
	2017	45,7	40,3
	2018	44,1	40,1
18 - 24 ani	2015	46,1	38,2
	2016	44,3	35,7
	2017	41,6	34,7
	2018	38,4	30,6
25 - 54 ani	2015	34,0	27,0
	2016	34,1	27,4
	2017	31,8	25,9
	2018	30,1	24,8
55 - 64 ani	2015	54,9	21,8
	2016	54,1	23,2
	2017	55,1	24,6
	2018	52,7	24,5
65 de ani și peste	2015	86,7	21,1
	2016	85,3	20,2
	2017	84,1	21,2
	2018	83,1	24,7

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

4. RATA SĂRĂCIEI LA PRAGURILE DE 40%, 50%, 60% ȘI 70% DIN MEDIANA VENITURILOR DISPONIBILE PE ADULT-ECHIVALENT, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXUL PERSOANELOR

-% -

	Anul	Pragul sărăciei, ca proporție din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent de:			
		40%	50%	60% (standard)	70%
TOTAL	2015	14,5	19,8	25,4	31,6
	2016	13,5	19,2	25,3	30,7
	2017	12,1	17,6	23,6	29,8
	2018	12,6	17,2	23,5	30,1
Sex:					
masculin	2015	14,8	19,7	25,1	30,9
	2016	13,8	19,4	24,8	30,2
	2017	12,0	17,1	22,9	28,7
	2018	12,5	16,7	22,5	28,8
feminin	2015	14,2	19,9	25,7	32,2
	2016	13,2	19,0	25,7	31,1
	2017	12,2	18,1	24,2	30,8
	2018	12,8	17,6	24,5	31,4
Grupa de vârstă:					
0 -17 ani	2015	24,7	31,5	38,1	45,3
	2016	23,0	30,2	37,2	42,1
	2017	19,2	26,2	32,2	39,4
	2018	19,4	24,0	32,0	40,1
18 - 24 ani	2015	21,2	28,0	35,0	42,2
	2016	17,3	24,4	32,2	38,9
	2017	16,1	22,4	31,4	37,2
	2018	15,7	20,2	26,6	33,5
25 - 49 ani	2015	14,2	19,2	23,9	30,0
	2016	13,2	18,6	23,8	28,9
	2017	11,9	16,3	21,4	26,5
	2018	11,9	15,7	20,7	26,6
50 - 64 ani	2015	10,1	13,2	17,5	22,1
	2016	11,1	14,6	18,9	23,5
	2017	10,2	14,3	19,2	24,4
	2018	11,1	15,0	19,9	25,0
65 de ani și peste	2015	5,8	11,7	19,4	25,8
	2016	4,6	11,0	19,1	26,1
	2017	5,2	12,8	20,0	28,6
	2018	7,3	14,0	22,8	30,9

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

5. INDICATORI SPECIFICI AI PROFUNZIMII SĂRĂCIEI

	Anul	Valori
Raportul inegalității veniturilor (S80/S20)	2015	8,3
	2016	7,2
	2017	6,5
	2018	7,2
Coeficientul Gini (%)	2015	37,4
	2016	34,7
	2017	33,1
	2018	35,1
Deficitul median relativ (%)		
TOTAL	2015	38,2
	2016	36,2
	2017	34,5
	2018	35,2
Sex: masculin	2015	39,1
	2016	37,6
	2017	35,1
	2018	37,2
feminin	2015	37,1
	2016	34,8
	2017	33,7
	2018	34,4
Grupa de vârstă: 0 -17 ani	2015	43,1
	2016	40,7
	2017	40,3
	2018	40,1
18 - 64 ani	2015	39,2
	2016	38,3
	2017	36,3
	2018	38,1
65 de ani și peste	2015	21,6
	2016	20,1
	2017	21,8
	2018	24,8

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

6. PERSOANE AFLATE ÎN RISC DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXE

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (mii persoane)	2015	7435	3549	3886
	2016	7694	3659	4035
	2017	7040	3355	3685
	2018	6360	2966	3394
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2015	1761	918	843
	2016	1880	973	907
	2017	1582	814	768
	2018	1404	712	692
18 - 24 ani	2015	688	345	343
	2016	649	343	306
	2017	603	326	277
	2018	541	268	273
25 - 49 ani	2015	2529	1317	1212
	2016	2624	1348	1276
	2017	2400	1254	1146
	2018	2077	1085	992
50 - 64 ani	2015	1329	618	711
	2016	1375	621	754
	2017	1292	585	707
	2018	1175	531	644
65 de ani și peste	2015	1128	351	777
	2016	1166	374	792
	2017	1163	376	787
	2018	1163	370	793
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (% în total populației)	2015	37,4	36,5	38,2
	2016	38,8	37,8	39,8
	2017	35,7	34,9	36,5
	2018	32,5	31,0	33,9
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2015	46,8	47,1	46,5
	2016	49,2	50,0	48,4
	2017	41,7	42,2	41,2
	2018	38,1	37,7	38,5
18 - 24 ani	2015	45,4	44,9	45,8
	2016	45,6	45,9	45,2
	2017	42,5	43,6	41,2
	2018	36,7	35,2	38,4
25 - 49 ani	2015	34,2	34,7	33,7
	2016	35,5	35,4	35,5
	2017	32,5	33,0	31,9
	2018	28,7	29,4	28,1
50 - 64 ani	2015	34,7	33,7	35,6
	2016	36,8	34,7	38,7
	2017	35,8	33,7	37,7
	2018	32,3	29,7	34,9
65 de ani și peste	2015	33,3	25,8	38,5
	2016	34,0	27,0	38,7
	2017	33,2	26,7	37,7
	2018	32,8	25,8	37,4

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2018

- continuare -

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (% în total populației)				
Statut ocupațional:				
Persoane ocupate	2015	27,9	30,5	24,2
	2016	29,2	31,8	25,5
	2017	26,8	30,1	22,1
	2018	22,8	25,4	19,1
Șomeri	2015	75,0	81,7	54,6
	2016	73,5	81,0	52,1
	2017	67,0	72,3	51,6
	2018	60,9	64,1	49,6
Pensionari	2015	34,1	29,6	37,3
	2016	35,4	30,2	39,0
	2017	33,4	29,1	36,5
	2018	32,1	27,4	35,5
Alți inactivi	2015	55,3	51,4	56,7
	2016	56,7	53,2	57,9
	2017	56,0	55,3	56,3
	2018	52,5	54,4	51,9
Nivelul de educație:				
Scăzut	2015	50,1	49,4	50,7
	2016	51,0	50,1	51,6
	2017	56,2	58,0	55,2
	2018	54,5	55,2	54,0
Mediu	2015	29,3	29,7	28,8
	2016	29,2	29,6	28,6
	2017	28,7	29,5	27,8
	2018	24,9	25,0	24,8
Superior	2015	8,3	7,6	9,0
	2016	11,9	10,3	13,7
	2017	7,1	6,5	7,7
	2018	5,9	4,9	6,8

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

7. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ ELEMENTELE DE DEPRIVARE MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC

-%-

Anul	Elemente de deprivare din punct de vedere economic:				
	incapacitatea de asigurare a unei temperaturi adecvate în locuință	incapacitatea de a consuma carne, pește sau echivalent vegetal la fiecare a doua zi	incapacitatea de a face față unei situații neprevăzute	incapacitatea de a plăti o săptămână de vacanță anual	incapacitatea achitării la timp a unor utilități și a altor obligații curente
2015	13,1	19,7	51,4	67,6	19,6
2016	13,8	21,8	54,5	66,6	19,7
2017	11,3	19,2	52,5	65,0	17,3
2018	9,6	16,3	45,9	58,9	16,5

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

8. PONDEREA PERSOANELOR CĂRORA LE LIPSESC BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ DIN CAUZA INSUFICIENȚEI RESURSELOR FINANCIARE

-%-

Anul	Bunuri care lipsesc din cauza insuficienței resurselor financiare:				
	mașină de spălat rufe	televizor color	telefon (fix sau mobil)	calculator	autoturism personal
2015	10,7	1,5	4,6	18,4	35,5
2016	9,8	1,2	3,6	16,2	32,9
2017	8,0	0,9	2,2	15,0	29,8
2018	6,8	0,7	1,4	13,5	27,1

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

9. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ DEFICIENȚELE LOCUINȚEI, PE TIPURI DE DEFICIENȚE

-%-

Anul	Deficiențe ale locuinței:			
	scurgeri de apă/igrasie/podele deteriorate	lumină naturală insuficientă	fără baie/duș în interiorul locuinței	fără grup sanitar propriu în interiorul locuinței
2015	12,8	5,8	30,8	32,8
2016	13,3	5,6	30,5	32,6
2017	11,1	4,7	27,8	29,7
2018	10,1	4,2	26,0	27,7

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

10. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC

-%-

Anul	Persoane fără probleme de natură economică	Persoane cu probleme de natură economică, cu:				
		1 problemă	2 probleme	3 probleme	4 probleme	5 probleme
2015	25,4	21,5	26,4	14,2	7,7	4,8
2016	24,9	20,8	25,5	15,9	8,1	4,8
2017	26,1	21,2	27,7	14,9	6,5	3,6
2018	31,7	22,3	24,2	13,1	6,3	2,4

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

11. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL ÎNZESTRĂRII CU BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ

-%-

Anul	Persoane cărora nu le lipsește nici unul din bunuri	Persoane cărora le lipsește:				
		1 bun	2 bunuri	3 bunuri	4 bunuri	5 bunuri
2015	58,1	23,6	10,8	5,1	1,7	0,7
2016	61,2	22,6	10,1	4,2	1,3	0,6
2017	64,1	21,7	9,5	3,9	0,7	0,1
2018	66,7	21,4	8,3	3,1	0,5	-

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

12. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL CONDIȚIILOR DE LOCUIT

-%-

Anul	Persoane care nu au deficiențe ale locuinței	Persoane cu deficiențe ale locuinței, cu:			
		1 deficiență	2 deficiențe	3 deficiențe	4 deficiențe
2015	61,2	7,5	21,8	7,0	2,5
2016	61,3	8,0	20,9	7,1	2,7
2017	64,7	7,4	19,6	6,3	2,0
2018	67,1	6,7	18,6	6,4	1,2

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-09-2019

**13. PERSOANE AFLATE ÎN STARE DE DEPRIVARE MATERIALĂ SEVERĂ,
DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXE**

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane aflate în stare de	2015	4520	2242	2278
materială severă (mii persoane)	2016	4707	2300	2407
	2017	3880	1892	1988
	2018	3281	1559	1722
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2015	1086	571	515
	2016	1153	603	550
	2017	816	417	399
	2018	726	356	370
18 - 24 ani	2015	404	210	194
	2016	383	198	185
	2017	289	158	131
	2018	251	123	128
25 - 49 ani	2015	1537	837	700
	2016	1609	852	757
	2017	1361	734	627
	2018	1098	589	509
50 - 64 ani	2015	765	390	375
	2016	790	386	404
	2017	695	337	358
	2018	588	281	307
65 de ani și peste	2015	728	234	494
	2016	772	261	511
	2017	719	246	473
	2018	618	210	408
Rata de deprivare materială severă	2015	22,7	23,1	22,4
(% în total populației)	2016	23,8	23,8	23,7
	2017	19,7	19,7	19,7
	2018	16,8	16,3	17,2
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2015	28,9	29,3	28,4
	2016	30,2	30,9	29,4
	2017	21,5	21,7	21,4
	2018	19,7	18,8	20,6
18 - 24 ani	2015	26,7	27,5	25,9
	2016	26,9	26,5	27,5
	2017	20,3	21,1	19,5
	2018	17,1	16,1	18,1
25 - 49 ani	2015	20,8	22,0	19,5
	2016	21,7	22,4	21,1
	2017	18,4	19,3	17,4
	2018	15,2	15,9	14,4
50 - 64 ani	2015	20,0	21,2	18,8
	2016	21,1	21,6	20,7
	2017	19,3	19,4	19,1
	2018	16,2	15,7	16,6
65 de ani și peste	2015	21,5	17,1	24,5
	2016	22,5	18,9	25,0
	2017	20,6	17,4	22,7
	2018	17,4	14,7	19,2

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2018

14. PERSOANE ÎN VÂRSTĂ DE PÂNĂ LA 60 ANI CARE TRĂIESC ÎN GOSPODĂRII CU INTENSITATE FOARTE REDUSĂ A MUNCII, PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI SEXE

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii				
(mii persoane):				
Grupa de vârstă:				
0-59 ani	2015	1193	531	662
	2016	1230	553	677
	2017	1022	465	557
	2018	1070	488	582
din care:				
0-17 ani	2015	281	141	140
	2016	322	166	156
	2017	219	118	101
	2018	257	149	108
18-24 ani	2015	94	41	53
	2016	110	55	55
	2017	103	61	42
	2018	90	41	49
25-59 ani	2015	818	349	469
	2016	798	332	466
	2017	700	286	414
	2018	723	298	425
Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (% în total populație)				
Grupa de vârstă:				
0-59 ani	2015	7,9	6,9	8,9
	2016	8,2	7,2	9,2
	2017	6,9	6,2	7,7
	2018	7,4	6,6	8,2
0-17 ani	2015	7,5	7,3	7,8
	2016	8,5	8,5	8,4
	2017	5,8	6,2	5,5
	2018	7,0	8,0	6,0
18-24 ani	2015	6,4	5,5	7,3
	2016	7,9	7,6	8,2
	2017	7,4	8,3	6,4
	2018	6,3	5,5	7,3
25-59 ani	2015	8,3	7,0	9,6
	2016	8,1	6,7	9,6
	2017	7,3	5,9	8,7
	2018	7,6	6,2	9,1

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26-06-2019

**15. PRINCIPALII INDICATORI AI SĂRĂCIEI RELATIVE ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017**

	Rata sărăciei %	Deficitul median relativ %	Indicele inegalității veniturilor	Coeficientul Gini %
România	23,6	34,5	6,5	33,1
Belgia	15,9	17,7	3,8	26,0
Bulgaria	23,4	30,5	8,2	40,2
Cehia	9,1	16,6	3,4	24,5
Danemarca	12,4	21,7	4,1	27,6
Germania	16,1	20,9	4,5	29,1
Estonia	21,0	20,7	5,4	31,6
Irlanda	15,6	18,3	4,6	30,6
Grecia	20,2	30,3	6,1	33,4
Spania	21,6	32,4	6,6	34,1
Franța	13,3	16,9	4,4	29,3
Croația	20,0	26,0	5,0	29,9
Italia	20,3	28,1	5,9	32,7
Cipru	15,7	15,1	4,6	30,8
Letonia	22,1	25,3	6,3	34,5
Lituania	22,9	28,0	7,3	37,6
Luxemburg	18,7	21,8	5,0	30,9
Ungaria	13,4	16,7	4,3	28,1
Malta	16,7	17,5	4,2	28,2
Olanda	13,2	17,8	4,0	27,1
Austria	14,4	22,4	4,3	27,9
Polonia	15,0	23,6	4,6	29,2
Portugalia	18,3	27,0	5,7	33,5
Slovenia	13,3	19,6	3,4	23,7
Slovacia	12,4	26,0	3,5	23,2
Finlanda	11,5	13,7	3,5	25,3
Suedia	15,8	21,2	4,3	28,0
Marea Britanie	17,0	20,1	5,4	33,1
UE (28 țări)	16,9	24,1	5,1	30,7

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

**16. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017**

-%-

	Grupa de vârstă:				
	0-17 ani	18-24 ani	25-49 ani	50-64 ani	65 ani și peste
România	32,2	31,4	21,4	19,2	20,0
Belgia	18,6	21,5	14,0	13,9	16,0
Bulgaria	29,2	24,6	19,1	16,9	32,0
Cehia	11,6	11,2	6,9	8,8	10,7
Danemarca	10,0	38,8	12,6	6,2	8,8
Germania	15,2	21,4	13,9	17,2	17,0
Estonia	16,5	22,3	14,1	17,8	41,2
Irlanda	17,0	24,3	11,8	17,0	14,8
Grecia	24,5	28,4	21,5	20,1	12,4
Spania	28,3	28,2	21,6	19,7	14,8
Franța	19,1	20,9	12,5	10,4	7,8
Croația	21,4	17,8	15,0	19,4	28,6
Italia	26,4	24,9	20,6	18,4	15,6
Cipru	16,5	15,0	14,1	14,0	21,6
Letonia	18,4	16,1	14,6	22,7	39,9
Lituania	25,7	25,6	16,7	19,3	33,4
Luxemburg	22,8	26,4	17,9	16,8	11,8
Ungaria	14,8	15,2	13,2	15,3	9,1
Malta	21,2	14,5	11,9	14,9	24,9
Olanda	14,4	27,7	11,2	12,0	10,0
Austria	19,1	16,5	14,5	10,8	12,9
Polonia	14,0	20,9	13,2	17,8	13,8
Portugalia	20,7	24,1	15,5	20,2	17,0
Slovenia	12,8	12,5	11,4	14,6	16,4
Slovacia	19,9	14,5	11,8	9,6	6,9
Finlanda	10,2	26,2	9,3	9,3	12,3
Suedia	18,6	27,4	14,4	10,1	15,8
Marea Britanie	21,3	20,0	13,7	16,6	16,9
UE (28 țări)	20,2	22,7	15,5	16,0	15,0

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

17. RATA SĂRĂCIEI ÎNAINTE ȘI DUPĂ TRANSFERURILE SOCIALE ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017

-%-

	Rata sărăciei după transferurile sociale	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (exclusiv pensiile)	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv pensiile)
România	23,6	28,3	47,5
Belgia	15,9	26,3	43,8
Bulgaria	23,4	29,2	44,8
Cehia	9,1	15,8	35,2
Danemarca	12,4	25,3	40,5
Germania	16,1	24,1	42,1
Estonia	21,0	28,9	39,2
Irlanda	15,6	32,9	42,6
Grecia	20,2	24,0	50,8
Spania	21,6	28,4	45,0
Franța	13,3	24,1	45,4
Croația	20,0	26,6	43,2
Italia	20,3	25,2	45,4
Cipru	15,7	24,5	37,5
Letonia	22,1	28,3	39,9
Lituania	22,9	29,8	42,3
Luxemburg	18,7	29,0	47,0
Ungaria	13,4	25,0	46,7
Malta	16,7	23,9	37,5
Olanda	13,2	21,9	37,9
Austria	14,4	24,9	43,4
Polonia	15,0	24,0	43,6
Portugalia	18,3	23,6	45,2
Slovenia	13,3	24,0	41,5
Slovacia	12,4	17,5	37,4
Finlanda	11,5	26,7	43,7
Suedia	15,8	29,3	44,3
Marea Britanie	17,0	29,2	43,1
UE (28 țări)	16,9	25,6	43,8

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

**18. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ STATUTUL OCUPAȚIONAL ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017**

-%-

	Statutul ocupațional				
	Persoane ocupate	Persoane neocupate sau inactive	din care:		
			șomeri	pensionari	alți inactivi
România	17,4	25,9	51,6	16,1	40,8
Belgia	5,0	25,1	49,1	13,7	34,1
Bulgaria	9,9	37,7	58,7	32,4	33,8
Cehia	3,5	15,1	48,6	10,8	13,4
Danemarca	5,3	22,9	43,8	8,6	37,0
Germania	9,1	27,2	70,6	17,5	32,2
Estonia	9,3	42,3	50,2	46,1	33,7
Irlanda	5,1	27,7	41,7	14,7	31,1
Grecia	12,9	23,3	45,5	9,5	25,7
Spania	13,1	26,9	46,4	12,7	25,3
Franța	7,4	16,5	38,6	7,0	28,2
Croatia	5,8	30,5	45,6	24,5	30,5
Italia	12,2	24,7	42,2	12,7	30,2
Cipru	7,9	23,9	36,5	21,6	19,7
Letonia	8,8	41,6	56,5	43,7	30,7
Lituania	8,5	40,1	61,5	36,7	37,7
Luxemburg	13,7	21,8	54,4	9,3	27,0
Ungaria	10,2	15,7	51,0	9,1	19,5
Malta	5,7	27,4	57,4	21,9	29,5
Olanda	6,1	21,8	45,7	10,8	30,6
Austria	7,7	20,4	45,1	12,1	30,3
Polonia	9,9	21,7	42,7	13,3	27,2
Portugalia	10,8	25,1	44,8	15,1	32,3
Slovenia	6,6	20,5	41,8	15,9	18,9
Slovacia	6,3	16,7	49,2	7,6	19,6
Finlanda	2,7	20,6	35,6	11,9	28,3
Suedia	6,9	26,0	50,3	16,2	41,3
Marea Britanie	8,9	26,7	52,6	19,1	34,4
EU (28 țări)	9,4	24,1	47,8	14,2	30,2

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

**19. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC
ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017**

-%-

	Persoane fără probleme de natură economică	Persoane cu probleme de natură economică, cu:				
		1 problemă	2 probleme	3 probleme	4 probleme	5 probleme
România	26,1	21,2	27,7	14,9	6,5	3,6
Belgia	66,6	13,0	11,3	5,7	2,6	0,8
Bulgaria	27,0	16,1	15,6	16,0	14,4	10,8
Cehia	63,8	15,4	13,1	5,8	1,6	0,2
Danemarca	69,0	18,6	8,2	2,5	1,5	0,2
Germania	66,8	16,1	10,4	4,8	1,7	0,2
Estonia	54,4	22,0	16,0	5,1	2,1	0,4
Irlanda	50,3	18,8	18,9	9,2	2,3	0,4
Grecia	25,5	21,4	18,6	16,0	11,6	6,9
Spania	53,5	17,5	17,4	7,6	3,3	0,8
Franța	62,4	15,7	11,8	6,9	2,4	0,9
Croația	29,2	20,7	25,9	16,8	5,5	1,8
Italia	46,3	19,8	16,4	8,0	7,8	1,6
Cipru	35,0	17,0	20,0	17,0	9,1	1,9
Letonia	31,7	27,8	24,0	10,0	4,6	2,0
Lituania	31,5	24,8	21,3	12,6	7,6	2,2
Luxemburg	75,7	14,5	6,3	2,9	0,4	0,2
Ungaria	46,5	21,9	9,1	13,9	6,2	2,4
Malta	60,6	21,5	10,5	4,7	2,4	0,4
Olanda	75,3	11,7	8,2	3,4	1,2	0,2
Austria	72,3	14,7	7,4	3,7	1,6	0,3
Polonia	49,1	21,9	18,5	6,4	2,8	1,3
Portugalia	43,5	21,5	18,9	12,2	3,3	0,6
Slovenia	54,4	20,0	14,7	7,6	2,8	0,5
Slovacia	46,4	22,3	18,0	9,3	2,7	1,3
Finlanda	65,0	17,5	11,7	5,0	0,6	0,2
Suedia	76,8	13,4	6,4	2,7	0,5	*)
Marea Britanie	61,4	15,5	12,8	7,3	2,3	0,7
UE (28 țări)	56,1	17,5	14,2	7,4	3,6	1,2

*) estimăție nesemnificativă

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2018

20. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ ELEMENTELE DE DEPRIVARE MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017

-%-

	Elemente de deprivare materială din punct de vedere economic:				
	incapacitatea de asigurare a unei temperaturi adecvate în locuință	incapacitatea de a consuma carne, pește sau echivalent vegetal la fiecare a doua zi	incapacitatea de a face față unei situații neprevăzute	incapacitatea de a plăti o săptămână de vacanță anual	incapacitatea achitării la timp a unor utilități și a altor obligații curente
România	11,3	19,2	52,5	65,0	17,3
Belgia	5,7	5,6	25,3	25,3	5,3
Bulgaria	36,5	31,7	53,2	52,6	33,3
Cehia	3,1	7,1	28,1	25,0	3,2
Danemarca	2,7	2,1	25,1	13,8	6,0
Germania	3,3	7,0	29,3	15,3	4,4
Estonia	2,9	5,3	36,3	27,9	7,3
Irlanda	4,4	1,7	41,6	35,5	13,0
Grecia	25,7	13,2	52,7	50,9	44,9
Spania	8,0	3,7	36,6	34,3	9,3
Franța	4,9	7,1	29,6	23,1	9,1
Croatia	7,4	10,5	56,2	58,2	21,9
Italia	15,2	13,4	38,3	43,0	6,1
Cipru	22,9	3,8	50,1	52,3	24,8
Letonia	9,7	13,0	59,9	37,3	14,0
Lituania	28,9	16,5	50,6	41,8	8,7
Luxemburg	1,9	2,2	20,4	10,9	3,0
Ungaria	6,8	16,4	31,5	48,2	15,7
Malta	6,3	5,6	15,6	33,9	6,5
Olanda	2,4	1,9	20,7	15,2	4,6
Austria	2,4	5,5	20,6	14,2	5,9
Polonia	6,0	6,3	34,8	38,4	10,3
Portugalia	20,4	3,0	36,9	44,3	7,7
Slovenia	3,9	6,5	37,1	23,1	15,2
Slovacia	4,3	14,8	34,6	42,3	7,4
Finlanda	2,0	2,6	28,5	15,4	10,8
Suedia	2,1	1,8	19,7	8,8	5,1
Marea Britanie	5,9	5,1	32,9	23,7	8,0
UE (28 țări)	7,8	7,9	33,8	30,0	9,1

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2018

21. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL ÎNZESTRĂRII CU UNELE BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017

-%-

	Persoane care dețin toate bunurile ¹	Persoane după numărul de bunuri ¹ de folosință îndelungată care lipsesc din dotarea gospodăriei:				
		1 bun	2 bunuri	3 bunuri	4 bunuri	5 bunuri
România	64,0	21,7	9,5	3,9	0,7	0,1
Belgia	91,5	6,3	1,8	0,3	0,1	*)
Bulgaria	74,4	12,9	6,5	3,8	1,8	0,7
Cehia	91,7	6,3	1,9	*)	*)	*)
Danemarca	90,3	7,8	1,3	0,5	0,2	*)
Germania	92,1	6,6	1,3	0,1	*)	*)
Estonia	88,0	9,9	1,8	0,3	*)	*)
Irlanda	90,4	8,2	1,2	0,1	*)	*)
Grecia	85,8	11,2	2,5	0,4	0,1	*)
Spania	91,6	6,7	1,4	0,2	*)	*)
Franța	95,3	4,0	0,6	0,1	*)	*)
Croația	90,3	7,1	2,0	0,4	0,1	*)
Italia	95,5	2,7	1,3	0,4	0,1	*)
Cipru	95,5	3,8	0,5	0,2	*)	*)
Letonia	78,6	15,4	4,3	1,4	0,3	0,1
Lituania	87,1	9,8	3,1	*)	*)	*)
Luxemburg	96,5	2,9	0,5	0,1	*)	*)
Ungaria	76,9	16,2	5,9	0,8	0,1	*)
Malta	97,0	2,2	0,7	0,1	*)	*)
Olanda	93,1	6,5	0,5	*)	*)	*)
Austria	91,9	6,0	1,7	0,3	0,1	*)
Polonia	90,5	7,7	1,6	0,2	*)	*)
Portugalia	88,9	8,1	2,5	0,4	0,1	0,1
Slovenia	94,4	4,2	1,2	0,2	0,1	*)
Slovacia	87,5	9,1	2,8	0,5	0,1	*)
Finlanda	90,8	8,3	0,9	*)	*)	*)
Suedia	96,5	2,9	0,6	*)	*)	*)
Marea Britanie	93,7	6,0	0,3	*)	*)	*)
UE (28 țări)	91,0	6,8	1,7	0,4	0,1	*)

*) estimăție nesemnificativă

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

¹ dintre următoarele: mașină de spălat rufe, televizor color, calculator, telefon și autoturism personal

**22. PONDEREA PERSOANELOR CĂRORA LE LIPSESC BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ
DIN CAUZA INSUFICIENȚEI RESURSELOR FINANCIARE, ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017**

-%-

	Bunuri care lipsesc din cauza insuficienței resurselor financiare:				
	mașină de spălat rufe	televizor color	telefon (fix sau mobil)	calculator	autoturism personal
România	8,0	0,9	2,2	15,0	29,8
Belgia	1,2	0,6	0,1	3,3	5,9
Bulgaria	8,4	1,6	2,7	14,4	20,6
Cehia	0,2	0,1	0,1	2,6	7,4
Danemarca	1,6	0,9	*)	1,7	8,3
Germania	0,5	0,2	0,2	2,3	6,3
Estonia	0,9	0,2	0,2	2,8	10,4
Irlanda	0,3	0,2	0,3	3,1	7,1
Grecia	1,1	0,3	0,6	6,1	9,7
Spania	0,2	0,1	0,2	5,1	4,6
Franța	0,5	0,1	*)	2,1	2,7
Croația	0,8	0,4	0,7	4,1	6,9
Italia	0,2	0,2	0,4	3,4	2,7
Cipru	0,3	0,4	*)	3,0	1,7
Letonia	3,3	0,9	0,3	7,0	18,1
Lituania	-	-	-	5,7	10,3
Luxemburg	0,3	0,1	*)	1,7	2,2
Ungaria	0,7	0,6	1,1	8,8	20,1
Malta	0,3	0,3	0,3	1,5	1,7
Olanda	-	-	-	1,0	6,4
Austria	0,3	0,7	0,2	3,0	6,4
Polonia	0,5	0,4	1,0	2,8	7,0
Portugalia	1,1	0,4	0,5	6,5	6,5
Slovenia	0,2	0,3	0,1	3,2	3,6
Slovacia	0,7	0,3	0,4	4,5	11,0
Finlanda	-	-	-	1,5	8,6
Suedia	*)	*)	*)	1,2	2,9
Marea Britanie	-	-	-	0,8	5,8
UE (28 țări)	1,0	0,3	0,5	3,5	6,8

*) estimăție nesemnificativă

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

**23. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL CONDIȚIILOR DE LOCUIT
ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017**

-%-

	Persoane fără deficiențe ale locuinței	Persoane cu deficiențe ale locuinței, după numărul de deficiențe:			
		cu 1 deficiență	cu 2 deficiențe	cu 3 deficiențe	cu 4 deficiențe
România	64,7	7,4	19,6	6,3	2,0
Belgia	76,8	20,7	2,5	0,1	*)
Bulgaria	74,8	12,3	7,6	3,1	2,3
Cehia	89,9	8,4	1,6	*)	*)
Danemarca	81,1	16,4	2,3	0,1	*)
Germania	85,0	13,4	1,6	*)	*)
Estonia	79,8	12,9	4,4	2,1	0,7
Irlanda	83,2	14,8	2,0	*)	*)
Grecia	84,1	12,7	3,0	0,1	0,1
Spania	86,0	12,2	1,8	*)	*)
Franța	83,7	13,6	2,5	0,1	0,1
Croația	85,1	11,5	2,5	0,5	0,3
Italia	82,3	14,6	3,0	0,1	0,1
Cipru	69,4	27,1	3,1	0,3	0,1
Letonia	68,6	17,1	7,4	4,5	2,4
Lituania	74,2	13,3	6,7	4,8	1,1
Luxemburg	77,3	19,5	3,1	0,1	*)
Ungaria	72,4	19,0	5,5	1,9	1,3
Malta	86,1	12,5	1,5	*)	*)
Olanda	84,3	14,4	1,2	*)	*)
Austria	83,8	13,7	2,4	0,1	*)
Polonia	84,1	11,8	2,5	1,2	0,3
Portugalia	66,9	27,7	4,8	0,5	0,1
Slovenia	75,7	21,7	2,4	0,1	*)
Slovacia	91,4	6,1	1,8	0,3	0,3
Finlanda	91,8	7,6	0,5	*)	*)
Suedia	87,7	11,0	1,3	*)	*)
Marea Britanie	92,3	6,7	1,1	*)	*)
UE (28 țări)	83,7	12,6	3,0	0,5	0,2

*) estimare nesemnificativă

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

24. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ DEFICIENȚELE LOCUINȚEI, PE TIPURI DE DEFICIENȚE, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017

-%-

	Deficiențe ale locuinței:			
	scurgeri de apă/ igrasie/podele deteriorate	lumină naturală insuficientă	fără baie/duș în interiorul locuinței	fără grup sanitar propriu în interiorul locuinței
România	11,1	4,7	27,8	29,7
Belgia	18,5	5,9	0,4	1,1
Bulgaria	12,2	6,5	10,4	16,7
Cehia	8,0	3,2	0,3	0,4
Danemarca	14,9	4,1	2,0	0,5
Germania	12,5	4,0	*)	0,1
Estonia	13,9	4,0	7,0	6,1
Irlanda	12,6	5,9	0,2	0,1
Grecia	13,5	5,1	0,5	0,3
Spania	11,5	4,2	0,1	0,1
Franța	11,1	6,9	0,6	0,6
Croația	11,4	4,8	1,4	1,6
Italia	16,1	3,8	0,6	0,6
Cipru	29,3	4,0	0,6	0,6
Letonia	22,8	9,0	12,2	10,9
Lituania	15,7	5,8	11,5	12,2
Luxemburg	17,4	7,9	0,5	0,1
Ungaria	24,8	8,4	3,5	3,9
Malta	8,4	6,9	0,1	*)
Olanda	13,5	3,3	0,1	0,1
Austria	11,9	6,0	0,3	0,6
Polonia	11,9	4,3	2,9	2,5
Portugalia	25,5	11,4	1,2	1,0
Slovenia	22,0	4,5	0,3	0,2
Slovacia	6,7	2,9	0,9	1,5
Finlanda	4,2	3,7	0,5	0,4
Suedia	7,0	6,5	*)	*)
Marea Britanie	17,0	8,2	0,3	0,5
UE (28 țări)	13,3	5,1	2,1	2,3

*) estimare nesemnificativă

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

25. PERSOANE ÎN RISC DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ, PE GRUPE DE VÂRSTĂ, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017

-%-

	Total	Grupa de vârstă				
		0-17 ani	18-24 ani	25-49 ani	50-64 ani	65 ani și peste
România	35,7	41,7	42,5	32,5	35,8	33,2
Belgia	20,3	22,0	25,0	18,8	22,0	17,1
Bulgaria	38,9	41,6	44,5	33,4	34,1	48,9
Cehia	12,2	14,2	14,4	10,2	13,1	12,6
Danemarca	17,2	14,5	42,5	19,1	13,4	9,5
Germania	19,0	18,0	25,1	17,2	21,3	17,7
Estonia	23,4	18,8	25,6	16,8	21,1	42,0
Irlanda	22,7	25,2	33,8	19,2	24,6	16,2
Grecia	34,8	36,2	47,0	36,6	39,2	22,8
Spania	26,6	31,3	34,9	27,1	28,0	16,4
Franța	17,1	22,3	25,3	16,2	17,1	9,5
Croația	26,4	25,8	25,4	22,0	28,3	32,7
Italia	28,9	32,1	34,3	30,7	28,9	22,0
Cipru	25,2	25,5	26,3	23,7	27,8	24,6
Letonia	28,2	23,9	23,9	20,3	31,6	43,9
Lituania	29,6	31,6	32,9	22,7	27,3	40,3
Luxemburg	21,5	23,6	31,0	19,8	24,4	11,8
Ungaria	25,6	31,6	29,8	24,2	28,2	16,8
Malta	19,3	23,0	17,8	14,2	19,9	26,2
Olanda	17,0	16,6	32,4	15,7	18,6	10,6
Austria	18,1	23,0	19,9	18,4	16,6	13,4
Polonia	19,5	17,9	25,6	17,5	23,7	17,4
Portugalia	23,3	24,2	29,7	20,4	27,4	20,7
Slovenia	17,1	15,1	16,3	15,0	21,5	18,3
Slovacia	16,3	22,5	18,6	15,5	14,3	12,1
Finlanda	15,7	15,1	29,6	14,7	14,8	13,2
Suedia	17,7	19,4	31,5	16,7	13,0	16,1
Marea Britanie	22,0	27,4	27,7	18,7	22,8	18,0
UE (28 țări)	22,4	24,9	29,2	21,3	23,5	18,2

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

26. PONDEREA ÎN TOTAL POPULAȚIE A PERSOANELOR AFLATE ÎN STARE DE DEPRIVARE MATERIALĂ SEVERĂ ȘI A PERSOANELOR CARE TRĂIESC ÎN GOSPODĂRII CU INTENSITATE FOARTE REDUSĂ A MUNCII, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2017

-%-

	Ponderea persoanelor în stare de deprivare materială severă	Ponderea persoanelor de 0-59 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii
România	19,7	6,9
Belgia	5,1	13,5
Bulgaria	30,0	11,1
Cehia	3,7	5,5
Danemarca	3,1	10,0
Germania	3,4	8,7
Estonia	4,1	5,8
Irlanda	5,2	16,2
Grecia	21,1	15,6
Spania	5,1	12,8
Franța	4,1	8,1
Croația	10,3	12,2
Italia	10,1	11,8
Cipru	11,5	9,4
Letonia	11,3	7,8
Lituania	12,4	9,7
Luxemburg	1,2	6,9
Ungaria	14,5	6,6
Malta	3,3	7,1
Olanda	2,6	9,5
Austria	3,7	8,3
Polonia	5,9	5,7
Portugalia	6,9	8,0
Slovenia	4,6	6,2
Slovacia	7,0	5,4
Finlanda	2,1	10,7
Suedia	1,1	8,8
Marea Britanie	4,1	10,1
UE (28 țări)	6,6	9,5

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 26.09.2019

GLOSAR

Pentru evaluarea sărăciei se utilizează diferite metode în funcție de modul de abordare a fenomenului, de sursele de date disponibile, de necesitățile de analiză sau de caracteristicile naționale. În cazul abordării relative a sărăciei se folosește o metodă care ia în considerare dimensiunea monetară a fenomenului sărăciei și care este agreată de Eurostat, fiind utilizată în toate țările comunitare.

Prin metoda relativă se pot estima indicatorii de sărăcie în două variante, funcție de indicatorul de bunăstare folosit, mai exact în funcție de includerea sau excluderea contravalorii consumului din resurse proprii ale gospodăriilor. Acesta poate fi:

- **venitul total disponibil;**
- **venitul bănesc disponibil.**

Lucrarea de față folosește ca indicator de bunăstare venitul bănesc disponibil.

Venitul bănesc disponibil reprezintă totalitatea veniturilor în bani realizate în gospodărie de către toți membrii săi, din orice sursă licită (activități salariale, activități pe cont propriu, pensii și alte transferuri sociale, venituri din proprietăți etc.) din care s-au dedus transferurile plătite.

Venitul bănesc cuprinde veniturile bănești brute obținute din:

- activități salariale;
- activități pe cont propriu în agricultură;
- activități pe cont propriu în activități neagricole;
- prestații sociale;
- venituri din proprietate;
- alte venituri.

Transferurile plătite cuprind:

- impozite pe salarii, pe venituri de orice fel, pe clădiri și terenuri, mijloace de transport etc.
- contribuții de asigurări sociale, pentru șomaj, pentru sănătate și alte contribuții;
- transferuri de la și, respectiv, către alte gospodării și persoane (pensii alimentare, pensii viagere, diverse plăți obligatorii stabilite prin lege către persoane particulare și gospodării).

Transferurile sociale sunt sume primite de populație din partea statului sub formă de protecție socială și cuprind:

- pensii de asigurări sociale (pentru muncă și limită de vârstă, pensii anticipate, pensii de invaliditate, pensii de urmaș, pensii pentru agricultori, ajutor social de tip pensie, pensii I.O.V.R etc.);
- indemnizații de șomaj, venit lunar de completare, plăți compensatorii;
- alocații de stat pentru copii, alocații familiale (complementare, de susținere pentru familia monoparentală, alocații pentru copiii nou-născuți etc.);
- burse pentru elevi și studenți;
- ajutoare speciale pentru persoanele cu dizabilități;
- indemnizații de altă natură (pentru veterani și văduve de război, pentru persoane persecutate politic, pentru urmașii decedaților în Revoluția din 1989 etc.).

Pentru asigurarea comparabilității gospodăriilor de mărimi și componente diferite, se face transformarea persoanelor fizice din fiecare gospodărie în unități convenționale “adult-echivalent”, utilizând scala OECD – modificată. Veniturile disponibile realizate de fiecare gospodărie se raportează la numărul de adulți-echivalent, valoarea astfel obținută fiind atribuită fiecărei persoane care compune gospodăria respectivă.

Adult – echivalent: unitate convențională prin care se transformă componența unei gospodării în funcție de caracteristicile persoanelor care o compun, în conformitate cu concepția că obținerea și utilizarea resurselor într-o gospodărie diferă de la o persoană la alta datorită vârstei, ocupației etc. Transformarea se face pe baza unei scale de echivalență, care în practica obișnuită este scala OECD modificată, cu următorii coeficienți:

- 1,0 pentru prima persoană adultă din gospodărie (capul gospodăriei);
- 0,5 pentru următorii adulți (persoane de 14 ani și peste);
- 0,3 pentru copiii în vârstă de până la 14 ani.

Toate persoanele din gospodăriile cercetate se ordonează crescător după venitul disponibil pe adult-echivalent atribuit, după care se stabilește **punctul median** al acestei distribuții.

Pragul de sărăcie: nivelul veniturilor disponibile (exclusiv contravaloarea consumului din resursele proprii ale gospodăriei) pe adult-echivalent, față de care persoanele pot fi considerate sărace sau non-sărace. Acesta reprezintă 60% din valoarea punctului median al distribuției persoanelor după veniturile disponibile (exclusiv contravaloarea

consumului din resursele proprii ale gospodăriei) pe adult-echivalent. Pentru unele necesități de analiză pragul poate fi stabilit și la fracțiuni de 40%, 50% sau 70% din valoarea punctului median. Uneori se folosește termenul “linia de sărăcie”. Identificarea persoanelor considerate sărace se face prin compararea veniturilor disponibile pe adult-echivalent aferente fiecărei persoane cu nivelul pragului de sărăcie.

Persoane sărace sunt acele persoane ale căror venituri disponibil pe adult-echivalent sunt inferioare pragului de sărăcie determinat pentru un anumit an. Persoanele ale căror venituri disponibile pe adult-echivalent depășesc pragul de sărăcie se consideră persoane non-sărace.

Statutul ocupațional reprezintă situația economico-socială a unei persoane în raport cu activitatea desfășurată și cu modul de obținere a veniturilor.

- **Persoană ocupată** – persoană care desfășoară activități economico-sociale aducătoare de venituri bănești și/sau în natură. Persoana ocupată poate avea calitatea de **salariat** (cu contract de muncă pe perioadă determinată sau nedeterminată), **patron** (cu unitate de lucru proprie și unul sau mai mulți salariați), **lucrător pe cont propriu** (în activități agricole sau neagricole desfășurate fără a avea angajați persoane salariate) sau **ajutor familial**;

- **Persoană neocupată** – persoană care nu desfășoară activități economico-sociale aducătoare de venituri bănești și/sau în natură, chiar dacă prin vârstă și capacități fizice poate fi considerată aptă de muncă; categoria cuprinde **șomerii**, **pensionarii** (de orice tip) și **alte persoane inactive** (casnice, elevi sau studenți, copii preșcolari, bătrâni fără nici o formă de pensie, persoane cu dizabilități sau persoane întreținute etc.)

Nivelul de instruire:

- *scăzut*: fără școală absolvită, preșcolar, primar și gimnazial;
- *mediu*: profesional, liceal, postliceal sau tehnic de maiștri;
- *superior*: universitar ciclu I (licență), universitar ciclu II (masterat), universitar ciclu III (doctorat), universitar de lungă durată (4-6 ani), postuniversitar, studii de postdoctorat.

Intensitatea muncii se determină prin raportarea numărului de luni efectiv lucrate într-un an, de membrii gospodăriei în vârstă de muncă, la numărul total de luni care teoretic puteau fi lucrate de persoanele respective, în același an.

Deprivarea materială din punct de vedere economic (Dimensiunea 1) se referă la situația economică a gospodăriei care nu permite persoanelor care o compun:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei săptămâni de vacanță anual;
- consumul de carne sau pește cel puțin o dată la două zile;
- asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței;
- posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute.

Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată (Dimensiunea 2) se referă la lipsa din dotarea gospodăriilor a unor bunuri de folosință îndelungată considerate de bază pentru un trai decent:

- mașină de spălat rufe;
- televizor color;
- telefon (fix sau mobil);
- calculator;
- autoturism personal.

Deprivarea materială din punct de vedere a calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit (Dimensiunea 3) se referă la câteva caracteristici ale locuinței, care influențează calitatea vieții în gospodărie:

- locuință care prezintă scurgeri de apă prin acoperișul imobilului, igrasie sau podele deteriorate;
- locuință întunecoasă, cu lumină naturală insuficientă;
- locuință fără baie/duș în interior;
- locuință fără grup sanitar de folosință proprie în interior.

Acești indicatori ai deprivării materiale trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- a) să reflecte lipsa unui element care face parte din dotarea sau din modul de viață a majorității sau a unei mari părți a populației din UE și din majoritatea statelor membre;
- b) să permită comparații internaționale;
- c) să permită analiza comparativă a seriilor de date;
- d) să fie sensibil la schimbările nivelului de viață al persoanelor.

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (ARPE) este definit ca proporția persoanelor, din populația totală, aflate în cel puțin una din următoarele trei situații:

- se află sub pragul sărăciei (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Deprivare materială severă, se referă la cazul persoanelor care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru din cele nouă elemente componente considerate esențiale pentru un trai decent, cum ar fi:

- achitarea la timp, fără restanțe, a chiriei, ipotecii sau a unor facturi la utilități;
- asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței; posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute;
- plata unei săptămâni de vacanță anual;
- consumul de carne sau pește cel puțin o dată la 2 zile;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui telefon (fix sau mobil);
- deținerea unui autoturism personal.

Persoanele care trăiesc **într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii**, se referă la persoanele (în vârstă de până la 60 de ani) din gospodăriile în care adulții în vârstă de muncă au avut o activitate echivalentă cu mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă în ultimul an. În accepțiunea anchetei, prin persoane în vârstă de muncă se înțeleg persoanele de 18-64 ani, care nu sunt copii dependenți sau inactivi.

Codurile statelor membre Uniunii Europene

Austria	AT	Grecia	GR	Portugalia	PT
Belgia	BE	Irlanda	IE	Republica Cehă	CZ
Bulgaria	BG	Italia	IT	Romania	RO
Cipru	CY	Letonia	LV	Slovacia	SK
Croația	HR	Lituania	LT	Slovenia	SI
Danemarca	DK	Luxemburg	LU	Spania	ES
Estonia	EE	Malta	MT	Suedia	SE
Finlanda	FI	Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	UK	Ungaria	HU
Franta	FR	Olanda	NL		
Germania	DE	Polonia	PL		